

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Проект

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
за опазване на вида
алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758)
в България
за периода 2023-2032

София, 2023 г.

www.eufunds.bg

----- ☞ ☚ -----

-

Разработването на Плана нямаше да постигне своето качество без съдействието, което ни бе оказано от заинтересованите страни, включително ИАОС, МОСВ, ДПП Българка и дирекциите на националните и другите природни паркове в страната, Изказваме нашата благодарност и към експертите доц. д-р Ростислав Бекчиев (НПНМ), доц. д-р Борислав Георгиев (НПНМ), чл. кор. д. н. Георги Георгиев (ИГ БАН), гл. ас. д-р Денис Градинаров (БФ СУ), Виктор Гащаров, също Радостина Пръвчева (ДНП Централен Балкан), както и множество граждани, които ни оказаха съдействие!

----- ☞ ☚ -----

Проект:	Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в Република България
Бенефициент:	СНЦ „Агенция за регионално икономическо развитие – Стара Загора“
Изпълнител по проекта:	Обединение „Проучвания и планове 2021“ с участници в обединението „ПЛТ-Консулт“ ЕООД и „П-Юнайтед“ ЕООД
Съставители на плана:	д-р Николай Коджабашев, доц. Петър Петров, маг. ек. Елена Георгиева, маг. ек. Станимира Иванова, маг. ек. Ива Фикова, инж. маг. ек. Ива Стаменова-Йорданова, инж. маг. ек. Венета Стефанова, маг. ек. Габриела Рашева, ек. Александра Гогова, ек. Леонардо Леонов. Картният материал е изготвен от ГИС-експертите маг. Людмила Бояджиева и маг. Никола Калайджиев.

Разработването на Плана е финансирано по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие.

© Снимка на корицата: Н. Коджабашев, в близост до Каменишки водопад в пл. Беласица, 14 юли 2022 г.

----- ☞ www.eufunds.bg ☚ -----

Съдържание

1.	Резюме.....	4
2.	Увод.....	6
2.1.	Основание за разработване на плана	6
2.1.1.	Законова и нормативна основа.....	6
2.1.2.	Необходимост от предоставяне на актуална информация и спазване на заложените дейности в предмета на опазване на защитените зони от общоевропейска мрежа Natura 2000.....	7
2.2.	Процес на разработване на плана	8
2.2.1.	Процес на разработване	8
2.2.2.	Участници.....	9
2.2.3.	Изисквания към участниците.....	9
2.2.4.	Етапи на обществени обсъждания при изготвянето на плана	10
2.3.	Цел на плана за действие	10
2.3.1.	Основна цел	10
2.3.2.	Второстепенни цели	11
3.	Природозащитен и законов статус.....	11
3.1.	Природозащитен статус	12
3.2.	Законов статут	13
3.2.1.	Международно законодателство.....	13
3.2.2.	Законодателство на Европейския съюз и национално законодателство.....	14
4.	Основни сведения за вида в страната	15
4.1.	Таксономия и номенклатура.....	15
4.2.	Биология на вида.....	16
4.2.1.	Морфологично описание на вида.....	16
4.2.2.	Периоди на размножаване и оцеляемост на яйцата и младите екземпляри. Индивидуално развитие.....	21
4.2.3.	Полово съотношение.....	21
4.2.4.	Периоди на копулация	22
4.2.5.	Хранене и хранителен спектър.....	22
4.2.6.	Места за зимуване	23
4.3.	Разпространение	24
4.3.1.	Минало и съвременно разпространение на вида в България, очертаване на тенденции.....	24
4.3.2.	Райони за контакт (коридорите) между отделните местни популации	27
4.3.3.	Трансгранични популации.....	28

4.4.	Състояние на популацията.....	30
4.5.	Екология на вида.....	33
4.5.1.	Изисквания към местообитанията.....	33
4.5.2.	Сезонна и денонощна активност	34
4.5.3.	Вътревидови и междувидови взаимоотношения.....	34
5.	Заплахи и лимитиращи фактори.....	36
5.1.	Неподлежащи на управление фактори	36
5.1.1.	Популационно-биологични фактори.....	36
5.1.2.	Конкуренция от страна на други видове	38
5.1.3.	Климатични промени – уязвимост на вида.....	39
5.1.4.	Съществени социално-икономически промени	40
5.2.	Подлежащи на управление фактори	41
5.2.1.	Влошаване и разрушаване на местообитанията	41
5.2.2.	Пряко унищожаване	44
5.2.3.	Безпокойство	44
5.2.4.	Въздействие на социално-икономически фактори от управляем характер	45
5.2.5.	Фрагментация на местообитанията.....	47
5.2.6.	Случайни фактори	48
5.3.	Обобщение и степен на влияние на определените заплахи и лимитиращи фактори	49
6.	Предприети мерки за опазване	50
6.1.	Опазване на местообитания	50
6.2.	Преки природозащитни мерки, изследователски мерки и мониторинг.....	52
6.3.	Повишаване осведомеността за вида и необходимостта от опазването му.....	53
7.	Необходими природозащитни действия.....	55
7.1.	Законодателни и управленчески	55
7.2.	Пряко опазване и възстановяване на вида и местообитанията му	62
7.3.	Изследвания и мониторинг	68
7.4.	Повишаване осведомеността, природозащитната култура и уменията за опазване на вида	74
7.5.	Адаптивни и смекчаващи мерки.....	77
8.	Мониторинг и оценка на плана	80
9.	Времева рамка и бюджет за природозащитните дейности	103
10.	Приложения.....	119

1. Резюме

Предмет на плана за действие е видът алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758). Той е с висок природозащитен статус и е включен в приложения на основни международни документи, вкл. Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция) - Приложение II; Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна – Приложение II и IV. Също така алпийската розалия е включена и в Червения списък на Международния съюз за защита на природата (IUCN), категоризиран като уязвим (Vulnerable – VU) на световно ниво.

Според българското законодателство и нормативната уредба, видът е включен в Приложения 2 и 3 към Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

По-голямата част от местообитанията на алпийския сечко попадат в обхвата на обектите от Националната екологична мрежа, съответно защитени зони, обявени по ЗБР и защитени територии, обявени по Закон за защитените територии (ЗЗТ).

Все още знанията за вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) на територията на Република България са недостатъчни за създаването на максимално ефективна система за защита. Използването на чужда научна информация невинаги е достоверно за българските популации на вида. Ефективното планиране на опазване и възстановяване на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) в Република България изисква точна информация за съвременното разпространение и състояние на популациите на вида в пределите на страната ни.

Съвременното разпространение на алпийския сечко се характеризира с бързи темпове на промяна. Набавянето на актуална информация от последните години за състоянието на вида и тенденциите в неговото разпространение и популационна структура ще позволи предприемането на адекватни природозащитни мерки. Тези биотични параметри могат да се следят единствено чрез проверка на място. Проучването на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) трябва да се извършва в няколко различни направления, които да засягат разпространение, биологични и екологични особености на българските популации, заплахи и въздействия, влияещи негативно, унищожително и мерки за тяхното контролиране, ограничаване и преодоляване.

В настоящия план са разгледани предприетите мерки за опазване. Определени са заплахите и лимитиращите фактори за последните десет години.

На базата на направените анализи и констатации са набелязани необходимите възстановителни, поддържащи и други природозащитни мерки за вида и неговите местообитания, групирани в категориите (Раздел 7):

- Законодателни и управленчески;

-----> www.eufunds.bg <-----

- Пряко опазване и възстановяване на вида и местообитанията му;
- Изследвания и мониторинг;
- Повишаване на осведомеността, природозащитната култура и уменията по опазване на вида;
- Адаптивни и смекчаващи мерки.

Видът алпийска розалия (*Rosalia alpina*) е най-често регистриран в предпланинския и нископланинския пояс със съхранени стари букови гори. В областта на горското законодателство през последните години са положени усилия за въвеждане на изисквания и ограничения, както и разработване и прилагане на системи за природосъобразно стопанисване на горите. Независимо от тях, все още е налице риск от влошаване на състоянието на горските природни местообитания, в резултат от прилаганите горскостопански практики и недостатъчният опит за устойчиво стопанисване на горите. Отчита се необходимост от усилия за въвеждане на практики за устойчиво стопанисване на горите, в т.ч. увеличаване на площта на горите във фаза на старост и др. Част от тези усилия следва да бъдат насочени и към изграждане на капацитет в организациите, стопанисващи гори и техните служители, с цел устойчива промяна в управлението на горите в Република България, което ще допринесе до подобряване на природозащитното състояние на горските местообитания и свързаните с тях видове, какъвто е и алпийският сечко. Поради обобщеното до тук, голяма част от заложените мерки в Плана са насочени към прякото и косвено съхранение именно на старите гори в страната. При разработване на мерките е взето предвид, че приоритетно ще се прилагат такива, които са предвидени в НРПД за Натура 2000 за периода 2021-2027 г.

Заложени са и мерки за повишаване на обществената природозащитна култура и ангажираност и мерки за смекчаване на съществуващи негативни заплахи и лимитиращи фактори.

С разработените за всяка мярка подход за мониторинг и оценка, както и бюджет, съобразно времевата рамка 2023-2032 г., позовавайки се на основните и ръководещи критерии за реалистичност, изпълнимост и ефективност, е посочен пътят, по който да се изпълнят поставените цели на настоящия план, а именно *„Да се гарантира опазването и подобряване на природозащитното състояние на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*), посредством: спиране на загубата и деградацията, както и подобряване състоянието и увеличаване площта на местообитанията на вида, чрез предприемането на ефективни мерки при стопанисването на горите; допълване на знанията за вида; увеличаване на обществената информираност и промяна в начина на мислене при стопанисване на горите, вкл. изграждане на професионален капацитет от служители, работещи в сферата.“*

2. Увод

2.1. Основание за разработване на плана

Планът за действие за опазване на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) в Република България за периода 2023-2032 г. („Плана/ът“) е инициран с проведена процедура чрез подбор на проектни предложения „Изготвяне/актуализиране на планове за действие за видове“ по Приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ (ОПОС 2014-2020 г.), съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Разработването е свързано и с изпълнението на Мярка 20 от Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000 (НПРД) за периода 2014 – 2020 г. - „Разработване/актуализиране на планове за действие за приоритетни видове“.

Изготвянето на Плана е възложено от Бенефициента по АДПБФП № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 (СНЦ „Агенция за регионално икономическо развитие – Стара Загора“) на външен изпълнител (Обединение „Проучвания и планове 2021“ с участници в обединението „ПЛТ-Консулт“ ЕООД и „П-Юнайтед“ ЕООД) със сключване на Договор от 11.04.2022 г.

Планът е изготвен съобразно *Задание за разработване на план за действие за опазване на вида Алпийска розалия (Rosalia alpina Linnaeus, 1758) в Република България*, съгласувано от Министъра на околната среда и водите, на основание чл. 9, ал. 2 от Наредба № 5 от 01.08.2003 г.

2.1.1. Законова и нормативна основа

Законовите основания за разработване на Плана са свързани с изпълнение на разпоредбите на *Закона за биологичното разнообразие* (чл. 35, т. 4, чл. 52, чл. 53, т. 1 и т. 2 и чл. 54). Видът алпийска розалия (*Rosalia alpina*) е приоритетен вид от Приложение № 2 към ЗБР (чл. 53, т. 1), както е и защитен вид от Приложение № 3 (чл. 53, т. 2).

С *Наредба № 5 от 01.08.2003 г. за условията и реда за разработване на планове за действие за растителни и животински видове* се уреждат условията и редът за разработване на планове за действие за диви растителни и животински видове.

С настоящия план се подпомага и изпълнението на ангажиментите на Република България, произтичащи от документи в областта, включително *Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна* (наричана накратко Директива за местообитанията или Директива 92/43/ЕИО), *Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природни местообитания* (Бернска конвенция, 1979) и *Конвенция за биологичното разнообразие (1992)*, транспонирани в *Закона за биологичното разнообразие*.

2.1.2. Необходимост от предоставяне на актуална информация и спазване на заложените дейности в предмета на опазване на защитените зони от общоевропейска мрежа Натура 2000.

Основната цел на Натура 2000 е да осигури условия за защита и оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания в Европа. Защитените зони се определят в съответствие с две основни за опазването на биологичното разнообразие директиви на Европейския съюз - Директива 92/43/ЕИО за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, известна с краткото си име Директива за хабитатите (местообитанията) и Директива 79/409/ЕИО за съхранение на дивите птици (заменена е с Директива 2009/147/ЕО през 2009 г.), известна като Директива за птиците. Обект на защита по двете директиви са около 140 типа природни местообитания и над 600 вида растения и животни, които са от значение за Общността. Страните членки са длъжни да установят разпространението на тези местообитания и видове в своите територии и да поставят част от тях под защита, както и да ги управляват с цел запазване и устойчиво ползване. Резултатът е функционално единна мрежа от ключови територии за опазване на видовете и местообитанията. Натура 2000 се състои от два вида зони:

- специално защитени зони (СЗЗ) - за птици;
- зони под специална защита (ЗСЗ) - за местообитания и видове, без птици.

Известно е, че част от ангажиментите на Република България към ЕС се реализират и чрез планирането и последващото изпълнение на Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 (НРПД), чиято подготовка напълно съответства на Стратегията за биоразнообразието на ЕС до 2030 г. Изпълнението на целите, формулирани чрез НРПД, е инструмент за ефективно управление на процесите, свързани с развитието, утвърждаването и функционирането на мрежата Натура 2000 в Република България. Тези процеси изискват широка обществена подкрепа и висока степен на обществена информираност на всички участници в тях.

Изготвена е и Национална информационна и комуникационна стратегия (НИКС) за Натура 2000 в Република България. Документът представлява стратегия, която следва да бъде изпълнявана в национален мащаб през периода 2014–2023 г. Общата цел на НИКС е да се подкрепи цялостният процес на комуникация на Натура 2000 през период от десет години. Със стратегията се реализира комбинация от подходи за планиране, заимствани от различни професионални сфери. Те са присъщи на връзките с обществеността и мениджмънта на проекти и тяхното съчетаване илюстрира необходимостта от интегриран мултидисциплинарен гъвкав модел на реализация на НИКС с оглед на постигане на поставените цели.

НИКС съдържа специфични цели, които са дефинирани, както следва. Обща цел: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в Република България. Специфична цел № 1: Повишаване на информираността, разбирането и

-----> www.eufunds.bg <-----

обществената подкрепа за мрежата Натура 2000 като водещ фактор за социално-икономическо развитие. Специфична цел № 2: Формиране на осъзнато комуникационно поведение за участие в процесите по опазване на биологичното разнообразие в мрежата Натура 2000. Специфична цел № 3: Мотивиране на активно обществено участие в постигането на целите на Натура 2000 за 2020 г.

Взаимовръзката между вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) и НИКС е косвено свързана със *Специфична цел № 2 Формиране на осъзнато комуникационно поведение за участие в процесите по опазване на биологичното разнообразие в мрежата Натура 2000*, за постигането на която ще допринесат и някои от заложените мерки в т. 7.4.

2.2. Процес на разработване на плана

2.2.1. Процес на разработване

Разработването на *Плана за действие за опазване на вида алпийска розалия (Rosalia alpina Linnaeus, 1758) в Република България*, се изпълнява въз основа на Договор от 11.04.2022 г., сключен, в резултат от проведена обществена поръчка. СНЦ „Агенция за регионално икономическо развитие – Стара Загора“ (Бенефициент по Административен договор за предоставяне на БФП № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 „Извършване на теренни проучвания и Разработване на план за действие за вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758), финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие) възлага на Изпълнителя Обединение „Проучвания и планове 2021“ (с участници в обединението „ПЛТ-Консулт“ ЕООД и „П-Юнайтед“ ЕООД) изготвянето на Плана.

При изпълнение на Договора дейностите са разпределени в следната схема:

ЕТАП № 1: Планиране и извършване на теренни проучвания на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*) в Република България.

Дейност 1.1: Планиране на теренните проучвания.

Дейност 1.2: Извършване на теренни проучвания.

ЕТАП № 2: Разработване на проект на План за действие за опазване на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*) в Република България и дейности по неговото съгласуване и одобряване.

Дейност 2.1: Подготовка за разработване на План за действие.

Дейност 2.2: Разработване на проект на План за действие за опазване на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*) в Република България.

Дейност 2.3: Обществено обсъждане на изготвения проект на План за действие.

Дейност 2.4: Процедура по съгласуване на изготвения проект на План за действие.

2.2.2. Участници

Възложител на сключения договор по обществена поръчка с предмет: „Извършване на теренни проучвания и разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в Република България в изпълнение на проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01, финансиран по ОП „Околна среда 2014-2020“ е Сдружение с нестопанска цел (СНЦ) „Агенция за регионално икономическо развитие – Стара Загора“. Изпълнител по Договора е Обединение „Проучвания и планове 2021“ с участници „ПЛТ-Консулт“ ЕООД и П-Юнайтед ЕООД.

Авторите, разработили отделните раздели са: д-р Николай Коджабашев, доц. Петър Петров, маг. ек. Елена Георгиева, маг. ек. Станимира Иванова, маг. ек. Ива Фикова, инж. маг. ек. Ива Стаменова-Йорданова, инж. маг. ек. Венета Стефанова, маг. ек. Габриела Рашева, ек. Александра Гогова, ек. Леонардо Леонов. Картният материал е изготвен от ГИС-експертите маг. Людмила Бояджиева и маг. Никола Калайджиев.

Осигурена и изпълнена е процедура за активно участие на заинтересовани страни, от които е събрана необходимата информация. В процеса на разработване е предоставена информация от различни институции, експерти и граждани, за което изказваме нашата благодарност към доц. д-р Ростислав Бекчиев (НПНМ), доц. Д-р Борислав Георгиев (НПНМ), чл. кор. д. н. Георги Георгиев (ИГ към БАН), гл. ас. д-р Денис Градинаров (БФ на СУ), Виктор Гащаров, също Радостина Пръвчева (ДНП Централен Балкан), както и множество граждани, които ни оказаха съдействие.

Предоставено е съдействието на ИАОС, МОСВ, Дирекциите на националните и природни паркове в страната. Любезно са предоставените данни за вида от ИАОС (НСМБР) и ДПП Българка, за което благодарим.

Други участници в процеса на изготвянето му са и експертите, включили се в теренните проучвания в страната. Освен водещите експерти, посочени по-горе като автори на плана, в полевите проучвания се включиха и Градимир Груйчев, Пенчо Пандъков, Калина Митева, Георги Христов, Калоян Дончев и Иво Добринов.

2.2.3. Изисквания към участниците

Разработването на Плана е изцяло съобразено с утвърденото Задание. Ключовият екип за изготвяне, съгласно и договорените условия, включи ръководител на екипа, двама ключови експерта и двама експерта по „ГИС“ с ясно дефинирани отговорности и изисквания към работата.

Основна роля в организацията на работата на ключовия екип за разработването на плана и разпределението на отговорностите има Ръководител екип. Ръководителят на екипа е отговорен за изпълнението и качеството на плана.

Съществена роля за изпълнението на Договора и разписването на самия план имат ключовите експерти. Процесът е подпомаган от експертите по „ГИС“ за разработване на необходимия картен материал. В допълнение към така изброените експерти, в хода на работа са привлечени и допълнителни експерти, с цел осигуряване оптимално качество на крайния продукт.

2.2.4. Етапи на обществени обсъждания при изготвянето на плана

За успешното изпълнение на Плана, добрата комуникация между Изпълнителя и Възложителя е от съществено значение. Във връзка с това, по време на изпълнението на етапите за работа, е поддържана текуща комуникация с Възложителя, *вкл. за съгласуване на конкретни действия*, между експертите в колектива, както и с други заинтересовани ведомства и институции. Провеждани са неофициални работни срещи, консултации, разговори и др.

По време на изпълнението е поддържана и постоянна текуща комуникация, организирани и провеждани са работни срещи с екипа ключови и неключови експерти и др. Проведени са работни срещи с ангажираните експерти по изпълнение на проекта. На тях в оперативен порядък са обсъдени обхватът на работа, подходът на работа и сроковете за изпълнение на възложените задачи. Изпълнителят се ангажира с организирането, провеждането, фасилитирането и отразяването на постигнатите резултати по време на работните срещи, а именно решаване на текущи казуси с цел оптимизиране на крайния резултат.

На 07.02.2023 г. е проведено обществено обсъждане по изготвения документ със заинтересованите централни ведомства, научни и академични институти и други. Всички постъпили коментари са разгледани подробно от екипа, разработил Плана и е изготвена Справка за отразените/ неотразените бележки и препоръки, постъпили във връзка с проведеното Обществено обсъждане.

В процеса на разработване на плана за действие, извън проведеното обществено обсъждане, са проведени и други форми за участие на заинтересованите органи. Осигурена и изпълнена е процедура за активно участие на заинтересовани страни, от които е събрана необходимата информация. Предоставена е информация от различни институции, експерти и граждани, за което изказваме нашата благодарност.

2.3. Цел на плана за действие

2.3.1. Основна цел

Основната цел на Плана за действие за опазване на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*) в Република България за периода 2023-2032 г. е:

„ДА СЕ ГАРАНТИРА ОПАЗВАНЕТО И ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВИДА АЛПИЙСКА РОЗАЛИЯ (*ROSALIA ALPINA*), ПОСРЕДСТВОМ: СПИРАНЕ НА ЗАГУБАТА И

-----> www.eufunds.bg <-----

--

ДЕГРАДАЦИЯТА, КАКТО И ПОДОБРЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО И УВЕЛИЧАВАНЕ ПЛОЩТА НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ВИДА, ЧРЕЗ ПРЕДПРИЕМАНЕТО НА ЕФЕКТИВНИ МЕРКИ ПРИ СТОПАНИСВАНЕТО НА ГОРИТЕ; ДОПЪЛВАНЕ НА ЗНАНИЯТА ЗА ВИДА; УВЕЛИЧАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ИНФОРМИРАНост И ПРОМЯНА В НАЧИНА НА МИСЛЕНЕ ПРИ СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРИТЕ, ВКЛ. ИЗГРАЖДАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛЕН КАПАЦИТЕТ ОТ СЛУЖИТЕЛИ, РАБОТЕЦИ В СФЕРАТА.“

2.3.2. Второстепенни цели

- Да се извършва ежегоден мониторинг на вида на територията на страната с установени и потенциални местообитания и да се анализират резултатите.
- Да се изготвя и актуализира карта с находищата на вида, като се проследи тенденцията в разпространението.
- Да се установят причините за съкращаването в разпространението и оценят съвременните условия в находища, където видът е изчезнал.
- Да се извърши проучване на идентичността и родствените взаимовръзки на българските популации и генетичната им принадлежност, вкл. спрямо популациите от съседните ни страни.
- Да се извърши мониторинг на вида в местообитания със съхранени популации в различни части от страната и да се установят оптималните за вида популационни и други биотични и абиотични параметри.
- Да се установят негативните последици от прилагането на съвременните дърводобивни дейности и да се предложат и предприемат ефективни мерки за стопанисването на горите, където видът е установяван.
- Да се извършат пробни опити и експерименти, вкл. по възстановителни дейности, чрез изкуствено внасяне на индивиди от вида и подходящ размножителен субстрат, в райони където видът е изчезнал и др.
- Да се създаде електронна система, база данни за събиране на информация за вида, както и да се предоставя такава на обществото.
- Да се насочат усилия, свързани с промяна в начина на мислене при стопанисване на горите, както и за изграждането на професионален капацитет от служители, работещи в сферата.
- Да се предприемат мерки по повишаване на обществената информираност, ангажираност и инициативност.

3. Природозащитен и законов статус

В *Таблица № 1* е представен природозащитният и законов статут на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*), разгледан обстоятелствено в текущия раздел.

Таблица № 1. Природозащитен и законов статут на вида алпийска розалия (Rosalia alpina)

-----> www.eufunds.bg <-----

--

№	Таксон – български	Таксон – латински	ЗБР	ДМ	БК	CITES	ЧКБ, 2015 г.	ЧКБ, 1985 г.	IUCN (Свет. ниво)	IUCN (Европ. ниво)
	Клас НАСЕКОМИ	INSECTA								
	Разред Твърдокрили	Coleoptera								
	Сем. Сечковци	Cerambycidae								
1.	Алпийска розалия	<i>Rosalia alpina</i>	II, III	II, IV	II	не е вкл.	не е вкл.	не е вкл.	VU	LC

Легенда:

II, III, IV – видът е включен съответно в Приложение № 2, 3 и/или 4;

ЗБР – Закон за биологичното разнообразие;

ДМ – Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7) (Директива за местообитанията);

БК – Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция);

CITES – Конвенция по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна

ЧКБ, 2015 г. – Червена книга на Република България, 2015 г.

ЧКБ, 1985 г. – Червена книга на Република България, 1985 г.

IUCN – Червен списък на световно застрашените видове на IUCN (Международен съюз за защита на природата и природните ресурси) – VU- уязвим; LC – слабо застрашен.

3.1. Природозащитен статус

В международен мащаб, съгласно категоризацията на Международния съюз за защита на природата (IUCN), видът алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е включен в Червения списък с категория уязвим (Vulnerable - VU) на Световно ниво, на Европейско ниво е с категория незастрашен (Least Concern - LC).

В Червената книга на Република България (2015) и Червена книга на Народна Република България (Ботев, Пешев, 1985) видът алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) не е включен.

Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (наричана в текста за краткост Директива 92/43/ЕИО) и по-конкретно Член 17 от нея, изисква от страните-членки да извършват мониторинг върху природозащитното състояние (ПС) на видовете, представляващи интерес за общността (включените в Приложение II, IV, V), какъвто е и алпийският сечко (*Rosalia alpina*). Мониторингът следва да регистрира измененията на ПС на видовете, както в мрежата Natura 2000, така и извън нея.

До момента данните за видовете, предмет на опазване в Република България, са набрани целенасочено в рамките на няколко големи проекта за целите на докладването по чл. 17 на Директива 92/43/ЕИО, реализирани в периода до началото на 2013 година:

- проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“;
- проект „Теренни проучвания на разпространение на видове/оценка на състоянието на видове и хабитати на територията на цялата страна - I фаза“;
- проект „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“.

Съгласно последното Докладване по чл. 17 за целевия вид в България, общата тенденция в природозащитния статус е определена като „Стабилна“ (S - Stable (=)) а всички критерии като „Благоприятни“ (FV – Favourable) за всички биогеографски региони, с изключение на „Популация“ в Черноморски БГР, която е с „Неизвестно“ състояние (XX - Unknown). Данните от двете докладвания, извършени от страната до 2023 г. (съответно от 2013 и от 2019 г.) са публично достъпни на интернет адрес: https://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=bg/eu/art17/envxhyhkg/BG_species_reports-20200109-124921.xml&conv=593&source=remote/ и анализирани по-подробно към т. 4.4. Състояние на популацията от Плана за действие.

3.2. Законов статут

3.2.1. Международно законодателство

Съгласно международното законодателство, видът алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е защитен по смисъла на Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и естествените местообитания (Бернска конвенция), включен в Приложение II (Строго защитени видове от фауната). Целите на Бернската конвенция са запазването на дивата флора и фауна и техните местообитания и по-специално на тези видове и местообитания, чието запазване изисква сътрудничеството на няколко държави, както и подпомагането на това сътрудничество.

Основните ангажименти на договарящите се страни (в т. ч. и Република България) по прилагане на Бернската конвенция са: Вземане на необходимите мерки за поддържане или адаптиране на популацията на дивата флора и фауна на такова ниво, което отговаря по-специално на екологичните, научните и културните изисквания, като се отчитат икономическите изисквания, условията за отдих, както и нуждите на подвидове, разновидности или форми, изложени на риск в дадени райони; Предприемане на необходимите стъпки за стимулирането на национална политика за запазване на дивата флора и фауна и природните

местообитания, като се отделя специално внимание на застрашените от изчезване и уязвими видове и особено на ендемичните видове и на застрашените местообитания в съответствие с разпоредбите на тази конвенция; Всяка договаряща страна се задължава в своята политика за планиране и развитие, както и в мерките за борба срещу замърсяването, да има предвид запазването на дивата флора и фауна; Стимулиране на образованието и разпространяване на обща информация относно необходимостта от запазване на видовете от дивата флора и фауна, както и техните местообитания; Изготвяне на национални доклади на 2 и на 4 години; Становища, информации, предложения и въпросници на определени теми; Участие в работни групи към конвенцията.

Алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) не фигурира в Приложенията на Конвенцията по международната търговия със защитени видове от дивата флора и фауна (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, CITES).

3.2.2. Законодателство на Европейския съюз и национално законодателство

Съгласно българското национално законодателство, законовият статут на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е определен със Закона за биологичното разнообразие (приоритетен вид от Приложение № 2 и защитен вид от Приложение № 3). При наличие на необходимите условия за разработване на планове за действие, с предимство се разработват тези за приоритетните видове от Приложение № 2 и защитените видове от Приложение № 3. Видовете, посочени в приложение № 3, се обявяват за защитени на територията на цялата страна. Сред забраните за тези видове са: всички форми на умишлено улавяне или убиване на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи; преследване и обезпокояване; вземане на намерени мъртви екземпляри; притежаване, отглеждане, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на взети от природата екземпляри; препариране; търговия и предлагане за продажба или размяна на препарирани екземпляри и др.

Съгласно Европейското законодателство, видът е включен в Приложение II („Растителни и животински видове от значение за общността, чието съхраняване изисква обявяването на специални защитени зони“) и IV („Растителни и животински видове от интерес за общността, които се нуждаят от строга защита“) на Директива 92/43/ЕИО на съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕИО/ Директива за местообитанията).

Съгласно разпоредбите на Директива 92/43/ЕИО, държавите-членки вземат необходимите мерки за въвеждане на строга система за опазване на животинските видове, посочени в приложение IV, буква а), в техните естествени области на разпространение. Териториите, обхващащи местообитанията на видовете от Приложение II се включват в

изградената единна европейска екологична мрежа Натура 2000. Така се дава възможност за запазване или, където е подходящо, възстановяване на благоприятното състояние на местообитания на видове в техния естествен район на разпространение.

Директива 92/43/ЕИО задължава държавите-членки на ЕС да разработят Национална приоритетна рамка за действие по Натура 2000 (НРПД), която подлежи на актуализация в хода на нейното прилагане. НРПД представлява инструмент за стратегическо многогодишно планиране, чиято цел е да осигури всеобхватен преглед на необходимите мерки за изграждането на мрежата Натура 2000 и свързаната с нея екологосъобразна инфраструктура, като се уточняват потребностите от финансиране за тези мерки и се свързват със съответстващите програми на ЕС за финансиране.

В НРПД за Натура 2000 в България за периода 2021-2027 г. алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е посочена в към Д.2.6. *Гори и горски местности*, където са предвидени приоритетни мерки, които трябва да бъдат изпълнени за типовете природни местообитания от Приложение I към Директивата за местообитанията, зависими от управлението на горите. Доколкото мерки за подобряване на местообитанията на видовете са предвидени за горските типове природни местообитания, не се налага предприемането на допълнителни специфични мерки за конкретните видове в това отношение (НРПД).

4. Основни сведения за вида в страната

4.1. Таксономия и номенклатура

Българско име: Алпийска розалия, алпийски сечко.

Тип: *Arthropoda* (Членестоноги)

Клас: *Insecta* (Насекоми)

Разред: *Coleoptera* (Твърдокрили насекоми; бръмбари)

Семейство: *Cerambycidae* (Сечковци)

Род: *Rosalia* Serville, 1833 (Розалия)

Код по Натура 2000: 1087

Синоними, български наименования и народни имена – (алпийски) сечко.

Цитатен блок: Serville, 1833

4.2. Биология на вида

4.2.1. Морфологично описание на вида

- Описание на имагото

Алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е вид сечко, с типичните за семейство Сечковци (Cerambycidae) белези. По Ангелов, П. (1995) размерите на индивидите от този вид варират от 15 до 40 mm и спадат към групата на средноедрите видове на семейството.

Тялото на бръмбарите е удължено, стройно с успоредни страни на елитрите и слабо гръбо-коремно сплеснато. Покрито е с дебела, овласинена хитинова кутикула. Фонът на кутикулата е черен, а на власинките светло сиво-сини или черни. Основният цвят на елитрите е подобен на цвета на кората на бука, което има защитна функция. Този цвят се дължи на оцветяването на власинките, които са плътно прилегнали към тялото, а цветът на хитиновата кутикула е черен (**Фигура № 1**).

© Н. Коджабашев

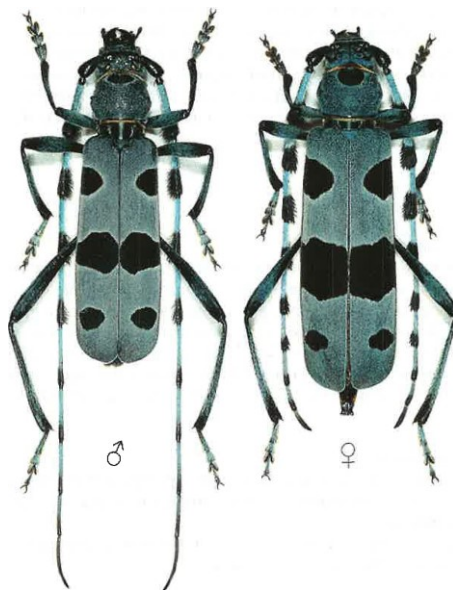
Фигура № 1. Алпийска розалия (*Rosalia alpina*) в района на х. Конгура, Беласица,
15.07.2022 г.

Главата на алпийската розалия е добре обособена, прогнатична с масивни мандибули, сърповидно закривени в предната част. Вътрешната повърхност на горните челюсти е с добре изразено, остро и закривено нагоре зъбче. Подобно образувание се наблюдава и по външния ръб на мандибулите в основната му половина, преди скосяването. Очите на бръмбарите са относително малки, бъбрековидни, врязани около антените. Горната устна е малка, разположена централно между основите на горните челюсти. Цветът на челюстите, горната устна и клипеуса са кафяво-черни, лаково блестящи. Основата на главата гръбно е с цвета на елитрите. Антените са дълги, надвишаващи по дължина тялото, членести, с основна цилиндрична и разширена върхна част, с добре изразени ставни връзки между членчетата, които са 11 на брой. Върхната

част на 3-то до 8-мо антенални членчета е с пръстеновидно разположено снопче от удължени черни четинки, които стърчат и са ясно разграничими с невъоръжено око. Добре развитите и подвижни антени предполагат добро обоняние и значимост на обонятелната функция за ориентирането на животното.

Преднегръдът на алпийския сечко е добре обособен, относително къс, със специфични, странично разположени зъбчета в най-широката му средна част. Гръбно, в предния край на преднегръда, непосредствено зад главата, е разположено малко, но контрастно черно, бъбрековидно петно. Елитрите са удължени успоредни, с добре изразени рамене и са заоблени на върха си. Върху тях са разположени три чифта контрастни черни петна, като средните са най-големи. Те са разположени непосредствено от средата на елитрите назад и са широко свързани помежду си, образувайки черна препаска откъм гърба. Формата на техния рисунък е най-често бъбрековиден, с вдлъбнатата му част напред. Първият чифт петна са разположени по средата на предната половина на елитрите. Тяхната обща площ е два пъти по-малка от тази на средните петна. Формата на отделните петна е ъгловидна, със заострената част към средата и разширената към периферията на елитрите, а разстоянието между тях е колкото ширината им. Третият чифт петна са относително малки, разположени централно, зад средата на задната половина на всяка елитра. По форма те са също бъбрековидни, но с площ около една трета от тази на първия чифт петна. Особеностите в размера, площта и формата на трите чифта петна е израз, както на полов диморфизъм, така и на популационна, регионална и индивидуална принадлежност. Вторият чифт крила на алпийската розалия са развити. Те са ципести и приспособени за разгъване след отварянето на елитрите. Краката на алпийската розалия са от ходилен тип, с удължени и разширени във върхната си част бедра и пищяли. Стъпалата са четиричленести. Първите две членчета са със силно разширена предна част, а третото членче е силно раздвоено – подковообразно, което е приспособление за по-добро сцепление при движение по гладки отвесни повърхности, каквито са стволите на буковите дървета. Четвъртото членче на стъпалата е редуцирано и незабележимо, разположено в основата на третото, а петото е удължено, завършващо с два добре развити, сърповидно закривени нокти.

Половият диморфизъм при алпийската розалия е добре изразен. При двата пола се наблюдават различия в относителната дължина и структурата на антените (*Фигура № 2*).

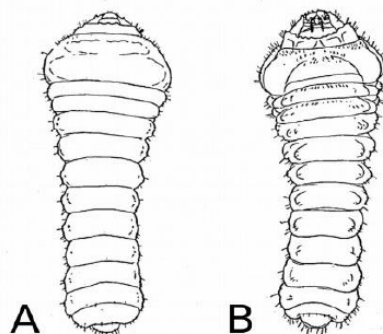
Източник: Задание за разработване на ПД

Фигура № 2. Полов диморфизъм при вида алтийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758)

По отношение на размерите и пропорциите на тялото, мъжките индивиди са с по-малки размери и по-„стройни“, т.е. с по-тънко, по-късо и дребно тяло. Антените на женските са относително по-къси, едва надминават дължината на тялото. Зад края му надхвърлят последните две (10-то и 11-то) или две и половина (втората половина на 9-то, 10-то и 11-то) членчета. При мъжките антените надминават дължината на тялото 1.5 и повече пъти, зад края на тялото надстърчат последните 4 или 4.5 членчета, т.е. втората половина на 7-мото членче или неговият край надстърча края на елитрата при поставянето им в задно положение (**Фигура № 2**). Наблюдаваните различия в контрастното напетняване на индивидите от двата пола е силно променлив признак и изисква допълнително проучване за установяване на половия диморфизъм, поради което не се използва за целите на практическото разпознаване. Различия се наблюдават и в големината и устройството на горните челюсти, като тези на мъжкия са по-масивни и по-разчленени, но единно мнение и обяснение на този признак в диморфизма в научната литература няма.

- **Описание на ларвата**

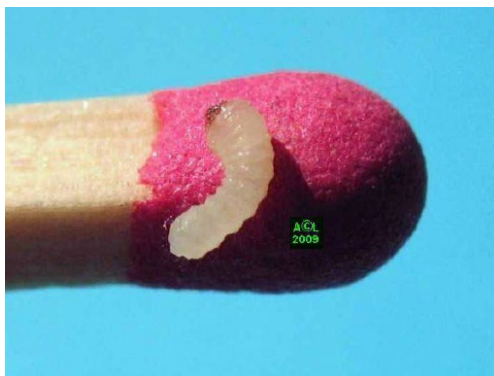
Ларвата е червеобразна, силно бухалковидно, разширена в предния си гръден край, успоредна в средата и със заострен конусовиден заден край (**Фигура № 3**). По Мамаев, Б. § М. Данилевски (1975) тя е със слабо гръбо-коремно сплесната форма и има всички специфични белези на ларвите на подсемейство *Cerambicinae*, формата при които е сходна с тази на ларвите на семейство *Vuprestidae*.

Източник: www.researchgate.net

Фигура № 3. Схема на ларва на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758), съответно: А – изглед отгоре, В – изглед отдолу.

Тялото на ларвата на алпийската розалия е депигментирано, бяло на цвят, като следствие от скрития начин на живот в гниещата дървесина. Върху него са разположени редки четинки, средни по размер. Главовата капсула на ларвата също е бяла, но с пигментиран преден край. Лобните шевове са незабележими, а средният - видим само в основата си. Антеналната ямка на антените е затворена и незабележима. Очичките са много малки и най-често са три чифта. Слепоочията са гладки, а бузите зад очите – слабо набръчкани и забележително пигментирани. Горната устна е закръглена, слабо издадена с две дълбоки, надлъжни бразди. Горните челюсти са с дълбока напречна бразда, слабо пигментирани в основата си. Преднегръдът е с ярки оранжеви петна, които са раздвоени в предната си половина. Гръбно средне- и задне-гръдът са разделени от Х-образни шевове (**Фигура № 4**), коремно от напречни бразди.

Източник: <https://www.insectes-net.fr/rosalia/rosal2.htm>

Фигура № 4. Новоизлюпена ларва на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758)

Повърхността на гръдния дял и коремните двигателни мазоли са покрити от нежни мрежовидни бръчки, които служат за законстриране при движението на ларвата в ходовете на дървесината. Ларвалните крачета са относително добре развити, с четири членчета и нокътчета. Гръбните двигателни мазоли имат две надлъжни и две напречни браздички, от които най-отчетлива е предната напречна бразда. Коремните двигателни мазоли са с една напречна и четири надлъжни браздички, които са отчетливи и ясно забележими. Върху плевралните папили

-----> www.eufunds.bg <-----

се наблюдават една голяма и понякога две-три малки четинки (*Фигура № 5*). Размерите на ларвата преди имагиниране са около 30 mm дължина и 8 mm ширина.

Източник: <https://www.invasive.org/browse/detail.cfm?imgnum=1231116>

Фигура № 5. Снимка на ларва преди какавидиране

- Описание на яйцата

Яйцата на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) по Ciach M. & J. Michalcewicz (2009) са бели, гладки, правилно елиптически (*Фигура № 6*), дълги около 2.5 - 3 mm.

Източник: <https://www.insectes-net.fr/rosalia/rosal2.htm>

Фигура № 6 Яйца на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758)

Новоизлюпената ларва е дълга около 5-6 mm и широка около 1.5 mm. Метаморфозата протича за около 3 - 4 години и зависи от много фактори на средата. Ходовете, които оставят бръмбарите при излизането си по време на имагинирането си, са със специфична овално – елиптична форма с широчина около 10 mm и височина около 6 mm, разположени най-често откъм огряваната страна на дървесния хранителен субстрат.

4.2.2. Периоди на размножаване и оцеляемост на яйцата и младите екземпляри. Индивидуално развитие

Имагото на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) се появява през юли или август най-често, по-рядко през втората половина на юни или през първата половина на септември. Копулацията е най-често в края на месец юли, но при ранно имагиниране и през юни.

Ориентирането на половете е феромонно, поради което мъжките индивиди имат по-силно развити (по-дълги) антени. Вероятно нощната активност на някои мъжки индивиди също се дължи на феромонна комуникация. След копулацията женската снася на порции няколко десетки яйца в цепнатини и дълбоки пукнатини на стари или мъртви букови или други дървета, изложени на пряка слънчева светлина, но задължително в местообитание с висока въздушна и приземна влажност (благоприятни условия за нарастване). Първите ларви се излюпват през началото на есента, а през зимата изпадат в сезонна диапауза. Предпочитаният за размножаване субстрат са стари умиращи дървета или стоящи и паднали мъртви стволове, които са в начална фаза на целулозна деградация.

Задължително условие за размножаването е високата приземна и въздушна влажност, които предполагат активни гнилостни процеси в целулозния хранителен субстрат. Също така абиотични условия за инкубационен успех на яйцата и ларвите са същите да са разположени на изложени на пряка слънчева светлина цепнатини и дълбоки пукнатини на стари или мъртви букови или други дървета.

Продължителността на развитие е от 3 до 4 години и зависи от комплекс от абиотични фактори, сред които от особено значение е продължителността на топлата годишна „половина“, въздушната влажност през летните месеци, както и среднодневната температура, зависеща от надморската височина, изложението и типа на гората. По литературни данни имагото се появява от края на май до края на септември, но за територията на България тези срокове са съкратени от края юни до края на август. Не са налични данни относно оцеляемостта на яйцата.

4.2.3. Полово съотношение

Половото съотношение на алпийската розалия е 1:1 и не са регистрирани различия, при проучвания правени в други части на ареала. По-високата активност на мъжките индивиди е свързана с феромонната ориентация на половете и специфичните следи, оставени от женската, чието предназначение е установяването на нейното местонахождение. Опити с феромони доказват значението им за установяването на контакт между половете. Синтетични феромони на розалията се използват успешно за установяването на вида, както и за привличане на индивиди на предварително заложен експериментални капани.

Половата диференциация при алпийската розалия е генетично обусловена и не се влияе от факторите на средата, съответно не съществува корелация между полово съотношение и

биотични и абиотични фактори на средата. През отделните години се наблюдават съществени флукутации в честотата на срещаемост на вида, но в тези случаи липсват и двата пола или са редки и двата. Подобна ниска срещаемост беше констатирана и при теренните проучвания през 2022 година, когато в традиционни за вида местообитания, в подходящия период на годината, вида не беше констатиран.

4.2.4. Периоди на копулация

Копулацията протича през светлата фаза на деня, след повишаване на температурата. Обикновено предпочитани места на копулиране са огрени части от стволовете на стари дървета, където бръмбарите правят възвратно постъпателни движения надолу-нагоре по „слънчевите зайчета“. Тези дървета са предпочитани както за копулация, така и за яйцеснасяне.

Активността на полетите се увеличава и в късните следобедни часове по залез, когато могат да бъдат регистрирани множество летищи индивиди. Вероятно през тези часове, с падането на дневната температура, твърдокрилите се оттеглят за нощуване, но в убежища, където в близост е регистрирана феромонна активност, която мъжките индивиди са установили. По този начин индивиди от двата пола се подготвят за „среща“ през следващия ден, а женския индивид е в местообитание, където е установил дървесен субстрат подходящ за яйцеснасяне и където по оставените феромонни следи ще бъде дадена възможност да бъде установена от мъжките екземпляри.

4.2.5. Хранене и хранителен спектър

Основната храна на имагото са растителни сокове и ексудати, изтичащи от рани на болни или умиращи букови дървета, както и нектар и прашец от цветовете на различни растения.

Видът се изхранва основно върху стари дървета, независимо дали са живи с намиращи се по тях ексудатни рани или скоро загинали, следствие на ветровал, снеголом или естествена смърт.

Хранителният спектър на базата на досегашни проучвания и наблюдения, както и по данни получени по време на теренните изследвания показва, че същият се определя от разнообразието на хранителните ресурсни дървесни видове. Като правило алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е ксило-стенофаг, който през имагиналния период се изхранва с течния ексудат, изтичащ от раните на стари живи или скоро загинали дървета. Ексудатът е резултат от целулозната деградация на мъртвата дървесина в раните на живите дървета или на хифизирана мъртва дървесина с дървесиноразрушаващи гъби, където има възможност за задържане на дъждовна вода. Алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) предпочита стари, високостъблени дървета в напреднала фаза на старост, в които винаги има мицеларна инвазия на дървесиноразрушаващи гъби, което е естествен процес за горските екосистеми.

В старите букови гори, поради климатичните особености, възникващи от планинския релеф и високата степен на склопеност, атмосферната влажност е целогодишно относително висока. Липсата на такава влажност е основен лимитиращ фактор за развитието и метаморфозата на ксилобионтните ларви на алпийският сечко.

Краткият жизнен период на имагото, характерен за всички ксилофаги, показва приоритетната му роля за разселването и възпроизводството на вида, а ларвалния стадий, продължаващ 3-4 години е този, който трофично трябва да бъде трайно и продължително обезпечен, при оптимални за вида екологични условия.

Специални проучвания, върху храната на имагото и ларвите в България не са провеждани, макар екологичните условия на живот в буковите гори на източна и западна България да са много различни, а дървесните им формации - включващи различни доминантни видове.

4.2.6. Места за зимуване

Зимуване и условията за преодоляване на неблагоприятните фактори на средата. Имагото при алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758), подобно и на другите видове сечковци и въобще твърдокрили, е жизнена фаза с относително кратък период на съществуване, предназначен да разсели вида и за осъществяване на половото размножаване. Полово зрелите форми имат живот между 30 и 90 дни, но обикновено малко индивиди оцеляват повече от месец и половина. Основната част от жизнения цикъл се реализира от ларвата, която живее в дървесината на вида, използван като хранителен субстрат.

За България, традиционно алпийският сечко използва като хранителен субстрат обикновен или източен бук, но са констатирани и други видове дървета. За България, например, е установяван полският клен (*Acer campestre*), за района на р. Ропотамо.

Денонощната, месечната и сезонната активност на вида са разгледани към т. 4.5. „Екология на вида“.

4.3. Разпространение

Алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е монотипичен вид, чиито популации обитават Европа, Кавказ, Транскавказието, Мала Азия и Сирия. Обитава стари широколистни гори. Развива се предимно по р. бук (*Fagus*), но също по видове от родовете габър (*Carpinus*), ясен (*Fraxinus*), бряст (*Ulmus*), явор (*Acer*), елша (*Alnus*), кестен (*Castanea*), глог (*Crataegus*), орех (*Juglans*), лиственица (*Larix*), дъб (*Quercus*), върба (*Salix*) и липа (*Tilia*). Ларвите са ксилофаги, живеят в гниещата дървесина на стари живи или мъртви дървета като се хранят с нея.

Основната част на местообитанията на вида са съсредоточени в планинските системи на южната половина на Европа, както и в Кавказ, Мала Азия и част от Предна Азия. Във всички части на ареала се наблюдават негативни тенденции в разпространението и относителната му численост, което налага предприемането на програма от предварително планирани мерки за неговото възстановяване.

4.3.1. Минало и съвременно разпространение на вида в България, очертаване на тенденции

За умерените ширини на Европа, към които се отнася по-голямата част на територията на България, алпийската розалия се среща предимно в предпланински и планински райони. Установен е в Западен, Централен и Източен Предбалкан, Западна, Централна и Източна Стара планина, Средна гора, Витоша, Рила, Пирин, Централни и Западни Родопи, Конявска планина, Осоговска планина, Малешевска планина, Славянка, Беласица и Странджа. Среща се от 0 до 1200 m надм. височина, по изключение за България до 1500 m надм. в. в района на южен Пирин и Славянка. От районите, в които видът е регистриран при малка надморска височина, могат да бъдат изброени – северозападна Дунавска равнина, Шуменското плато, районът около Батова река до к. Албена, Преславска планина, устието на р. Ропотамо и на р. Резовска.

Анализът на многобройните научни публикации и резултатите от специфичните проучвания и мониторинга на вида в различни части на ареала, показват ясна тенденция на свиване на ареала на вида и увеличаване на неговата петнистост. Основен фактор за влошаващото се състояние на вида са постоянно намаляващите му местообитания или тяхното силно деградиране, както и глобалните изменения на климата, свързани основно с осушаване на големи по площ мезофилни територии. Особено силно изразени са тези процеси в предпланинските райони, където дървесната растителност е унищожена или променена от дърводобива през последните 80-100 г.

По литературни данни първите сведения за вида в България са съобщени от Йоакимов (1899, 1904), Маркович (1904, 1909), Неделков (1906) и Кантарджиева – Минкова (1932) и Csiki

(1943). Видът е цитиран от различни находища, предимно от планинските райони на страната. Интерес от този период представляват някои находища, попадащи в територии с малка надморска височина като района на гр. Разград, Централен Предбалкан около р. Осъм и района около гр. Варна (*виж Карта № 1/ Приложение № 3*).

Като втори период за информация, публикувана за алпийската розалия, може да се счита този до 90-те години на миналия век, когато е издаден и том от поредицата Фауна на Република България, посветен на сем. Сечковци от проф. Павел Ангелов. Авторът обобщава наличната информация през 1960, 1967 г. и съобщава някои нови находища, основно по южното Черноморие (р. Ропотамо) и в планинските райони около западната част на Горнотракийската низина. През този период активно събира и публикува информация и Ganev 1983, 1984, 1986, който освен известни до момента находища дава сведения и за редица нови от районите на Искърското дефиле, Лозенска планина и Западни Родопи.

Първите и единствени, задълбочени проучвания върху разпространението на алпийската розалия са извършени в периода 2012, 2013 г. по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I". Данните от това картиране показват няколко тенденции, въз основа на които, могат да се направят изводи за съвременното състояние и да се очертаят основните насоки в развитието на вида при липса на намеса и при евентуална такава от страна на човека. В мрежата Natura 2000 са изследвани общо 180 защитени зони, от които видът е включен като присъствен в 169 по първоначални данни. По време на проучването видът се установява в 34 зони, които съставляват едва 19% от всички проучвани и 20% от тези, в които видът е бил предварително заложен като целеви.

Експертите отхвърлят вида като вероятно съществуващ в 59 зони, поради липса на подходящи условия за съществуване. От останалите общо 110 зони с налични за съществуване на алпийската розалия условия, видът е установен в едва 31 % от зоните, като броят на находищата е незначителен за повечето зони, включително и тези с голям процент на типичното за вида местообитание. Изводът за състоянието на вида на национално ниво е критично състояние с трайна тенденция към влошаване на условията на средата и съответно на популациите. Отчетът по този проект разглежда детайлно разпространението на вида в България по защитени зони и дава кратък анализ на тяхното значение за опазването му. Информацията е представена в *Приложение № 9* към Плана за действие.

Анализът на състоянието на алпийския сечко в България, основан на картирането 2011 - 2012 г. показва силно ограничаване на подходящите за вида местообитания, влошаване на благоприятния природозащитен статус и необходимост от вземане на незабавни и спешни мерки за спиране на негативните процеси.

Със събраната информация за вида е изготвена *Карта № 1. Минало и съвременно разпространение на алпийската розалия (Rosalia alpina Linnaeus, 1758) в Република България* предоставена като *Приложение № 3* към ПД.

Събраната налична информация за настоящето състояние на вида се основава на данните от мониторинга на екипа извършил теренните проучвания през 2022 г., както и на проверени и потвърдени данни от специалисти и любители ентомолози от групата „Насекомите и ентомолозите“, събрани в периода до 2022 г. Информацията съдържа 44 находища, от които 22 регистрирани през 2022 г., 10 през 2021 г., 8 през 2020 г. и 4 през 2019 г. и др. От посочените години, находища, освен в традиционните за вида райони, има и няколко от тях представляващи особен интерес, предвид географското си и височинно разположение.

В Дунавската равнина и Предбалкана са направени регистрации в с. Вещица (Белоградчишко), гр. Тутракан (градския парк), х. Младост (Преславски Балкан, Търговище) и с. Дедина (Златаришка, В. Търново). Общото за всички тези находища е, че са на малка надморска височина и се намират в близост до река или друг водоем. От тези находища единствено Преславски Балкан е включен в ЗЗ от мрежата Natura 2000, но видът в тази зона не е целеви. Останалите три находища не са в ЗЗ. Особен интерес от находищата в Южна България са тези от Чудинска планина на границата с Република Сърбия и м. Кутела (Сърнена гора). И двете места са извън ЗЗ и мезофилната букова растителност е с много ограничени мащаби. Фактът, че има установени индивиди означава наличие на локален рефугиум, нуждаещ се от защита.

Събраната информация от интернет пространството показва необходимост от изработването на национална система за събиране на данни по линия на гражданската наука, която да бъде ежегодно класифицирана и привеждана в национална база данни, каквато е тази на ИАОС.

В нашата страна никога не са правени проучвания относно гъстотата на популациите на единица пробна площ и числеността на вида на територията на страната. Обикновено плътността се отчита на трансекти, но направените през 2022 г. не дадоха положителен резултат, доколкото установените индивиди бяха единични. Необходимо е за бъдещо време да се изработи методика за ежегоден мониторинг в едни и същи райони и по едни и същи трансекти и начини, които да бъдат съобразявани само с климатичните условия на конкретната година и съответно периода на изследване.

Детайлно разпространението и числеността на отделните популации на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) в България по защитени зони и защитени територии, както и кратък анализ на тяхното значение за опазване на вида е представен в *Приложение № 9* към Плана за действие.

Разпространението на вида извън Натура 2000. Като типичен мезофилен вид алпийската розалия е изключително рядка в райони, където гората е силно деградирала, следствие на активния дърводобив през последните 100 години. От наличната „нова“ информация т.е. тази от последните 3 години от общо 44 установени находища, само 8 са тези извън екологичната мрежа, а от тях особен интерес предвид местоположението си, представляват едва 5, описани по-горе към същия раздел.

4.3.2. Райони за контакт (коридорите) между отделните местни популации

Екологичните изисквания на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) към относително постоянна, висока атмосферна влажност и наличие на стари мезофилни гори, е предопредила до голяма степен нейното хабитатно разпределение. Видът е най-често регистриран в предпланинския и нископланинския пояс, със съхранени стари букови гори. Предпочитани са гори със северно изложение, но с припечни склонове и открити пространства. Такива са най-често речни или сухи, дълбоки дерета, където относителната атмосферна влажност е постоянно висока, но слънчевите лъчи пробиват и огряват стволите на дърветата.

За територията на Република България от съществено значение за генетичния обмен на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) са естествените връзки между планините – ридове и речни долини. За западна Стара планина, където видът се среща традиционно, освен по северните склонове и по ниските предпланински райони, почти до бреговете на р. Дунав, речните дерета и крайбрежната растителност имат изключително значение за опазването на вида и генетичната им комуникация с планинските популации. В този участък има много реки, които се вливат в р. Дунав, а сближаването на планинската верига с поречието на „голямата“ река е предопредило микроклиматичните условия, позволяващи съществуването на мезофилната алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758).

Планинската верига на Стара планина е естествен биокоридор за вида по цялото ѝ протежение. Източните дялове на планината осъществяват естествен генетичен контакт с предпланинските райони и речните долини както на северна, така и на южна България. В Северна България има регистрации в Шуменското плато, Батова река и около средното течение на р. Камчия, където вероятно ролята на биокоридори е силно повлияна от човешките дейности и крайните популации може да се считат за изолирани към настоящия момент. Подобна изолация на популации има и в югоизточната част на България, където видът е регистриран в Странджа планина и р. Ропотамо. За екологична и генетична обвързаност на популациите между веригата на Стара планина и Рило-Родопския масив може да се счита Ихтиманска Средна гора, където видът има множество регистрации. Подобна обвързаност съществува и между популациите на югозападните ни покрайнини, където също може да считаме като контактна зона Ихтиманска Средна гора, чрез Лозенска планина и Витоша. За установяването на

генетичния обмен между популациите в България е необходимо извършването на генетично изследване с индивиди, събрани от цялата територия на страната ни. Особено ценни ще са биологичните материали от изолираните находища в северна и източна България.

4.3.3. Трансгранични популации

Контактните територии на българските популации на алпийската розалия, с тези на съседните ни държави, са силно зависими от географските дадености във всеки конкретен граничен район. Наличието на голяма река, равнинни ксеротермни пасища, суходолия и гори, обширни площи от обработваеми територии и морски бряг са явна географска бариера за алпийската розалия и в тези участъци е логично да съществува пространствена изолация между съседните популации. За онагледяване на трансграничните популации на вида, по експертна преценка е изготвена *Карта № 2 Разпространение на трансграничните популации на алпийската розалия (Rosalia alpina Linnaeus, 1758) в Република България и съседни държави*, предоставена като *Приложение № 4* към ПД.

Сухоземната ни граница с Република Румъния включва ксерофитни местообитания, заети основно от селскостопански земи – ниви и пасища, а остатъците от естествена и полуестествена степна и лесостепна растителност са частично запазени единствено в суходолията на Хърсовска и Суха река (в Южна Добруджа), поради което тези територии не могат да бъдат местообитания на вида. Като типичен мезофилен ксилофаг, алпийският сечко няма подходящи хранителни и размножителни местообитания в агроландшафта на Дунавската равнина, която се простира по цялата ни северна граница с Република Румъния. Секторът на водната ни граница, определен от р. Дунав е друга сериозна географска изолация, поради което не е възможен биологичен контакт между популациите на двете държави.

Установените находища на алпийската розалия в западната част на Дунавската равнина също могат да бъдат считани за изолирани от румънските популации по две причини – наличието на река Дунав, явяваща се изолационна бариера и липсата на подходящи за вида местообитания от другата страна на реката, където в заливната тераса на реката се простират обработваеми земи и полуестествени открити територии.

Граничните райони на Република България с Република Турция са в по-голямата си част включени в защитени зони от Европейската екологична мрежата Natura 2000, както и защитена територия ПП Странджа. В граничните райони на Странджа планина, в района на р. Резовска, алпийският сечко е еднократно регистриран от природолюбител през тази година (2022 г.).

Като значими контактни зони между двете страни могат да се считат всички мезофитни местообитания, каквито са буковите гори в граничните зони и крайречните територии около р. Резовска. В граничния район на Сакар планина няма подходящи местообитания за алпийската розалия, което се потвърждава и от липсващите данни за установяването на вида.

Териториите около границата ни с Република Гърция, подобно и на тези с Република Турция, са в по-голямата си част включени в защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000. Няколко от тях са значими за опазването на алпийската розалия в трансграничен аспект, а други се явяват и важни екологични коридори за генетичен обмен и поддържане на биологичното им разнообразие на генетично ниво. Освен трансграничен обмен на популациите от алпийски сечковци между Република България и Република Гърция, в най-югозападните ни територии се извършва обмен на генетична информация и между популациите на Република Северна Македония с тези на Република България и респективно на Република Гърция. Като такъв тристранен екологичен коридор може да се счита **планината Беласица, където видът е представен със значима за европейската общност популация.**

Като страни-членки на ЕС, изградената екологична мрежа Натура 2000, има множество международни инструменти за синхронизиране и активно опазване на целевата европейска фауна и местообитанията, които са от значение за съществуването на защитените видове, какъвто е и алпийската розалия. Съхраняването на стари букови гори в граничните за Република България и Република Гърция територии, могат да гарантират благоприятното природозащитно състояние на вида, която е една от основните целите на европейското природозащитно дело.

Защитени зони от мрежата Натура 2000, значими за трансграничните популации алпийски сечковци на Република България и Република Гърция и своеобразни екологични коридори са, от изток на запад следните:

1. В Република България - 33 BG0001032 Родопи Източни/ в Република Гърция 33 GR1110010 Oreinos Evros - Koilada Dereiou (ДП¹), GR1130011 Koilada Filiouri (ДП).
2. В Република България 33 BG0000372 Циганско Градище/ в Република Гърция 33 GR1120003 Oros Chaintou - Koula Kai Gyro Koryfes и GR1130012 Koilada Kompsatou (ДП).
3. В Република България 33 BG0001030 Родопи Западни и 33 BG0000220 Долна Места/ в Република Гърция 33 GR1140008 Kentriki Rodopi kai Koilada Nestou (ДП).
4. В Република България 33 BG0001028 Среден Пирин-Алиботуш/ в Република Гърция 33 GR1260005 Koryfes Orous Orvilos.
5. В Република България 33 BG0000167 Беласица/ в Република Гърция 33 GR1260001 Limni Kerkini-Krouisia-Koryfes Orous Beles, Angistro-Charopo. Тази зона има значение за опазването на генофонда на алпийската розалия в три държави, предвид граничното ѝ положение между Република България, Република Гърция и Република Северна Македония.

Граничните ни територии с Република Северна Македония са заети от Осоговско - Беласишката планинска верига, която на изток се спуска към долината на р. Струма. В този район са установени значими популации на алпийски сечковци от двете страни на реката и по

¹ „ДП“ – защитената зона е обявена по Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици (Директива за птиците)

склоновете на прилежащите планински вериги. В Осоговска планина алпийската розалия е с относително висока плътност, предвид ежегодните регистрации и многобройните находища. **От съществено значение за трансграничната популация са старите букови гори и крайречните територии.** Контактни зони от мрежата Натура 2000 в този трансграничен участък са югоизточните склонове на 33 BG0001001 Осогово, западните части на 33 BG0001013 Скрино, западните части на 33 BG0001022 Орановски пролом–Лешко и 33 BG0000224 Огражден–Малешево. Регистрации на вида, към настоящия момент, са направени за първите две зони.

Граничните райони на Република България с Република Сърбия обхващат западната ни граница, ограничена на север от р. Дунав, а на запад от р. Тимок, Западна Стара планина и Краище. Значима контактна зона, където е установявана многократно алпийската розалия е **цялата гранична зона на Западна Стара планина, както в буковия пояс, така и в северните подножия на Западен Предбалкан.** Тези територии попадат в 33 BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан и имат изключително значение, както за трансграничната популация между България и Сърбия, така и за вероятния контакт между Старопланинската и Карпатската популации, което се нуждае от научно доказване.

В южните гранични райони между двете страни, считано на юг от Бурелската котловина, се простират планинските вериги на Краище, където видът е целеви във всички гранични защитени зони, но никога не е бил установяван, макар да е вероятен, предвид намирането му в съседните защитени зони BG00001012 Земен и BG0000298 Конявска планина. От граничните защитени зони в района, видът е обявен за целеви в 33 BG0000313 Руй, 33 BG0001017 Кървав камък, 33 BG0000294 Кършалево, което изисква от природозащитните държавни органи да опазват стриктно местообитанията на вида и да полагат максимални усилия за неговото установяване и изясняване на природозащитния му статус в тези значими, трансгранични територии.

Особено ценна за тези гранични територии е информацията за състоянието на вида в Република Сърбия, както и за евентуални находища от минало и настоящо време. Знанията за евентуални налични популации на вида в граничните с Република България райони могат да имат практическо значение за неговото опазване и възстановяване, предвид силно засегнатата му среда на обитание в тези територии.

4.4. Състояние на популацията

Настоящата оценка на популацията е направена въз основа на научни публикации и изследвания, данни от проведен мониторинг и картиране на вида. На този етап, предвид оскъдните данни за вида е невъзможно да се правят анализи на количествени параметри, вкл.

определяне на тенденцията на числеността и разпространението на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758). Единствено разпространението може да се използва като качествен параметър, но при условие, че има информация за състоянието на вида във всички зони, където е предмет на опазване. Такъв проект може да бъде реализиран единствено след приемане на ПД и последващото му финансиране.

Резултатите от проучванията на вида дават основания да се постави отново на дневен ред въпроса за реализиране на ежегоден мониторинг, с който ИАОС да събира данни под предварително заложените трансекти.

Наличната информация е много ограничена и събирана хаотично, поради което е невъзможно да се правят анализи и да се прогнозира бъдещето, вкл. за структурата на популациите. Единствено реализирането на постоянен, ежегоден мониторинг може да даде нужните изходни данни за анализиране и прогнозиране. Към настоящия момент може да се правят хипотетични прогнози за състоянието и площта на подходящите местообитания, но предвид драстичните промени, постоянно настъпващи следствие на различни причини, то те биха били неточни. Друг аргумент в приложимостта на модели на местообитанията на вида в конкретния случай е реализираното проучване на алпийския сечко през 2011, 2012 г., когато основавайки се на модела се оказва, че видът го няма в почти три четвърти от предполагаеми подходящи за него територии.

Информация за популациите на вида, съгласно докладите по чл. 17 от Директива 92/43/ЕИО, за периодите 2007-2012 г. и 2013-2018 г. е обобщена с **Таблица № 2**. Информацията от последното Докладване подлежи на допълнителна дискусия. Данните за находища на вида в равнинните части на България, заети основно от агроценози, както и на обширни райони, залесени с различни чуждоземни и немесни дървесни култури не следва да се взимат за достоверни.

Таблица № 2 Информация за популацията на вида алпийска розалия, съгласно докладите по чл. 17 от Директива 92/43/ЕИО, за периодите 2007-2012 г. и 2013-2018 г.

Доклади по чл. 17. От Директива 92/43/ЕИО за вида алпийска розалия	
за периода 2007-2012 г. ²	за периода 2013-2018 г. ³
Стабилно състояние на популацията („Stable“ - CON; BLS; ALP)	Стабилно състояние на популацията („Stable“ -CON; BLS; ALP).
Благоприятно състояние по всички показатели (ALP)	Благоприятно състояние по всички показатели, с изключение на „Популация“ за Черноморски район (BLS), за който е посочено „неизвестно“.
Основни лимитиращи фактори и заплахи („Main pressures and threats“)	
Употреба на биоциди, хормони и химикали (при стопанисване на горите) - B04 – Use of biocides, hormones and chemicals (forestry)	Употреба на химикали за растителна защита в горското стопанство- B20 – Use of plant protection chemicals in forestry
(M/ CON, BLS, ALP)	(M/ CON, BLS, ALP)
J01.01 – Burning down (H/ CON, BLS, ALP)	B13 - Burning for forestry (H/ CON, BLS, ALP)
Други урбанизационни, промишлени и подобни дейности - E06 – Other urbanisation, industrial and similar activities	Изграждане или модификация (напр. на жилища и селища) в съществуващи урбанизирани райони или зони за отдих- F02 – Construction or modification (e.g. of housing and settlements) in existing urban or recreational areas
(M/ CON, BLS, ALP)	(M/ CON, BLS, ALP)
Изкуствено залесяване на открити площи с неместни видове - B01.02 – Artificial planting on open ground (non-native trees)	Премахване на мъртви и умиращи дървета, вкл. части от тях - B07 - Removal of dead and dying trees, including debris
(H/ CON, BLS, ALP)	(H/ CON, BLS, ALP)
Прочистки в горското стопанство - B02.02 – Forestry clearance	Преобразуване в гори на територии с друг вид предназначение или обезлесени такива (с изключение на дренажи) - B01 - Conversion to forest from other land uses, or afforestation (excluding drainage)
(H/ CON, BLS, ALP)	(Pressure - H/ CON, BLS, ALP. Threat - H/ CON, BLS; M/ALP)
Премахване на мъртви или умиращи дървета - B02.04 - Removal of dead and dying trees	Голи сечи, премахване на всички дървета - B09 - Clear-cutting, removal of all trees
(H/ CON, BLS, ALP)	(H/ CON, BLS, ALP)
Употреба на биоциди, хормони и химикали (в горското стопанство) - B04 - Use of biocides, hormones and chemicals (forestry)	
(H/ALP; M/CON, BLS)	
J01.01 - Burning down (H/ CON, BLS, ALP)	

Списък на основните консервационни мерки (“List of main conservation measures”)

Определяне на защитени територии/ зони - 6.1 - Establish protected areas/sites (Administrative; H)	Предотвратяване на превръщането на (полу)естествени местообитания в гори и на (полу)естествени гори в интензивни горски насаждения - CB01 – Prevent conversion of (semi-) natural habitats into forests and of (semi-)natural forests into intensive forest plantation
--	---

² https://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=bg/eu/art17/envxhyhkg/BG_species_reports-20200109-124921.xml&conv=593&source=remote#1087

³ https://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=bg/eu/art17/envur088a/BG_species_reports.xml&conv=354&source=remote#1087

(CON, BLS, ALP)

Законова защита на местообитания и видове - 6.3 – Legal protection of habitats and species (Legal; H)

Адаптиране/промяна в горскостопански практики - CB05 – Adapt/change forest management and exploitation practices (CON, BLS, ALP)

Регулиране/Управление на експлоатацията на естествени ресурси на сушата - 9.1 – Regulating/Management exploitation of natural resources on land (Legal Administrative; H)

Управление на използването на химикали за торене, варуване и контрол на вредителите в горското стопанство - CB09 - Manage the use of chemicals for fertilisation, liming and pest control in forestry (CON, BLS, ALP)

Други мерки, свързани с жилищна, търговска, индустриална и развлекателна инфраструктура, операции и дейности - CF12 - Other measures related to residential, commercial, industrial and recreational infrastructures, operations and activities (CON, BLS, ALP)

CA07 - Recreate Annex I agricultural habitats (CON, BLS, ALP)

CB04 - Adapt/manage reforestation and forest regeneration (CON, BLS)

4.5. Екология на вида

4.5.1. Изисквания към местообитанията

Алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е монотипичен вид, чиито популации обитават стари широколистни гори. Основно предпочитано местообитание на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) са стари мезофилни гори от бук, където основният хранителен ресурс е умираща или мъртва дървесина, в начална фаза на целулозна деградация. Снимки на местообитания на вида в България са представени като *Приложение № 7* към Плана за действие. Освен в букова дървесина, в литературата е описано развитие на вида и още в следните дървесни родове *Carpinus*, *Fraxinus*, *Ulmus*, *Acer*, *Alnus*, *Castanea*, *Crataegus*, *Juglands*, *Larix*, *Quercus*, *Salix*, *Tilia*.

За територията на Република България не са проучени дървесните видове, които могат да служат за хранителен субстрат, освен двата вида бук. Като изключение са находките на вида в равнинни територии на Република България, заети от влаголюбиви дървесни видове като клен (*Acer campestre*), шестил (*Acer platanoides*), планински ясен (*Fraxinus excelsior*), черна елша (*Alnus glutinosa*), полски бряст (*Ulmus minor*).

Характерна особеност за местообитанията на вида е неговата възискателност към висока въздушна влажност, поради което много често видът се наблюдава върху стоящи мъртви или умиращи дървета в близост до дерета с поточета или на влажни склонове с високи подпочвени води. Установените в равнините находища на вида са влажни местообитания около реки или естествени водоеми, но винаги в съседство с планински или предпланински територии. Студените въздушни маси в планинските райони способстват поддържането на висока въздушна влажност, която е важен елемент за мезофилния облик на тези местообитания.

През сутрешните часове, след като Слънцето нагрее земната повърхност, сечковците могат да бъдат установени по огрети части на стволите на стари или мъртви дървета, където енергично се движат надолу-нагоре в очакване на „среща“ между индивиди от двата пола.

-----> www.eufunds.bg <-----

--

4.5.2. Сезонна и денонощна активност

Имагото на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) се появява през юли или август най-често, по-рядко през втората половина на юни или през първата половина на септември. Активността му е основно през светлата част на денонощието, когато бръмбарите се активират от слънчевите лъчи и започват активно да се хранят. Вероятно нощната активност на някои мъжки индивиди се дължи на феромонна комуникация.

Придвижването от растение на растение се извършва с полет, който е относително бавен и слабо маневрен. Алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е слабо подвижен вид твърдокрило и изминава малки разстояния през имагиналната си фаза, основно около мястото си на имагиниране, където се размножава и отлага яйцата си. Първите ларви се излюпват през началото на есента, а през зимата изпадат в сезонна диапауза.

Като безгръбначни животни с относително кратък живот и просто устроена нервна система няма установена индивидуална територия и териториално поведение. Ориентирането на двата пола става с химичен контакт, установен от феромоните, които женската отделя на място подходящо за хранителен субстрат на ларвите и съответно за яйцеснасяне.

4.5.3. Вътревидови и междувидови взаимоотношения

Вътревидовите взаимоотношения при алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) се определят от биологичната специфика на групата. Половият диморфизъм, изразяващ се в различното напетняване на елитрите, е начин за междуполово, дистанционно разпознаване след установен феромонен контакт. Силно удължените антени на мъжките са резултат от установяването на феромонна комуникация между половете и установяване на точното местоположение на женския индивид. По този начин, когато женския индивид е намерил подходящо за яйцеснасяне микроместообитание „уведомява“ по дискретен начин мъжкия пол и намиращите се в района индивиди пристигат за евентуална копулация. В литературата не се отбелязват наблюдения за схватки между мъжките и единствения приоритет е на този, който е пристигнал пръв на мястото с женския индивид. По отношение на различията на мандибулите на двата пола, не е установено точното значение на по-силните и големи челюсти на мъжкия.

Междувидовите взаимоотношения на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) с другите сапроксилни видове, развиващи се при сходни условия и в същия хранителен субстрат, се свеждат до незначителна конкуренция, предвид обемите на гниещата целулоза в местообитанията за размножаване и изискването към целулоза в начална фаза на деградация, каквато използва от защитените сапроксилни видове в Република България само този вид.

В литературата има данни за използването на ларвите на вида като храна на кълвачи. Предвид основния хранителен субстрат – бук, то в този горски пояс се срещат белогърбия, големия, средния и черния кълвачи, които може да считаме и като потенциални хищници на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

ларвалните стадии. Имагото е особено уязвимо при полет, доколкото при кацнало състояние насекомото е трудно забележимо на фона на основния си хранителен и размножителен субстрат – буковото дърво. Цветът на кората на бука и основния фон на имагото са много идентични, което го прави трудно различимо дори при движение по ствола.

При полет имагото може да стане жертва на всички насекомоядни и хищни видове, намиращи се в съответното местообитание. Наблюдения на атаки на голям синигер над летящо имаго сме констатирани в района на с. Бързия, но потенциални хищници могат да бъдат още много насекомоядни пойни птици, обитаващи приземните етажи на буковата гора.

Известни са случаи на нападения на имагинални форми от ентомопатогенни гъби, които също вероятно имат ограничително въздействие, но по данни на специалисти гъбите се развиват в края на размножителния период и засягат предимно индивиди, които са в края на жизнения си цикъл.

5. Заплахи и лимитиращи фактори

В настоящия раздел от Плана за действие са анализирани основните заплахи за вида, включително посочените в утвърденото Задание за разработването му. Най-честите установени влияния върху вида и местообитанията му са степенувани и диференцирани.

5.1. Неподлежащи на управление фактори

5.1.1. Популационно-биологични фактори

Промяна на половото съотношение - Половото съотношение при твърдокрилите насекоми е генетично предопределено и най-често е 1:1, каквото е при почти всички животински видове. В България не са правени специални проучвания върху половото съотношение, но от наличната информация за регистрираните индивиди се установява лек превес на мъжките, които са по-активната част, предвид феромонната им ориентация. Вероятно поради по-високата им активност, мъжките индивиди са по-често регистрирани, но това не означава, че са повече от женските. В други части на ареала, където са провеждани регулярни изследвания, като Чехия, Полша, Германия, Италия и пр., половият индекс е 1:1 и не са установени фактори от естествен или антропогенен характер, които да му въздействат.

За доказване съществуването или отричането на такава тенденция в страната ни са необходими допълнителни, специализирани и продължителни изследвания.

Наличие на естествен ход на сукцесията на дървесните видове, формиращи местообитанието на вида. Като естествени тези сукцесионни процеси са в границите на нормалния ход на развитие на екосистемата и не биха въздействали негативно на структурата и плътността на вида, ако не се появи друго значимо въздействие, което да е причина за кумулативност.

В България естествените и неповлияни местообитания на алпийската розалия са много ограничени по площ, предвид експлоатацията и дърводобива в буковите гори. За относително естествени, предвид сегашната им защита, могат да се считат буковите гори в резерватите и националните паркове, където трябва да бъдат залагани и микрохабитатните контроли за установяване на оптималните за вида биотични параметри.

Поява на неприятели и паразити, и пр. В естествените и слабо антропогенно повлияни екосистеми, възникването на огнища с болести и „паразити“, както и появата на неприятели е естествен процес, който може да има регулиращи или селективни функции. Такива естествени популационни флукутации не водят до унищожаване или популационно деградиране на вида, а само до естествено възобновяване, което е един от механизмите на естествения отбор, правещ вида по-устойчив и адаптивен към условията на средата. В тях има естествени сили (естествени „лечители“), които регулират тези процеси. При възникване на проблеми, в резултат на

предходни антропогенни дейности, е необходимо да се проведат консултации с професионални специалисти и институциите да предприемат мерки, максимално щадящи наличното биоразнообразие или стимулиращи естествените механизми за решаване на възникналите проблеми. Факторът е разгледан по-подробно в т. 5.2.5.

Биокоридори и бариери, породени от хода на естествени фактори и промяна на средата. Екологичните изисквания на алпийската розалия към относително постоянна, висока атмосферна влажност и наличие на стари мезофилни гори е предопределила до голяма степен нейното хабитатно разпределение. Видът е най-често регистриран в предпланинския и нископланинския пояс със съхранени стари букови гори. Предпочитани са гори със северно изложение, но с припечни склонове и открити пространства. Такива са най-често речни или сухи, дълбоки дерета, където относителната атмосферна влажност е постоянно висока, но слънчевите лъчи пробиват и огриват стволите на дърветата.

За територията на Република България от съществено значение за генетичния обмен на алпийската розалия са естествените връзки между планините – ридове и речни долини. За западна Стара планина, където видът се среща традиционно, освен по северните склонове и по ниските предпланински райони, почти до бреговете на р. Дунав, речните дерета и крайбрежната растителност имат изключително значение за опазването на вида и генетичната им комуникация с планинските популации. В този участък има много реки, които се вливат в р. Дунав, а сближаването на планинската верига с поречието на „голямата“ река е предопределило микроклиматичните условия, позволяващи съществуването на мезофилната розалия.

Планинската верига на Стара планина е естествен биокоридор за вида по цялото ѝ протежение. Източните дялове на планината осъществяват естествен генетичен контакт с предпланинските райони и речните долини, както на северна, така и на южна България. В северна България има регистрации в Шуменско плато, Батова река и около средното течение на р. Камчия, където вероятно ролята на биокоридори е силно повлияна от човешките дейности и крайните популации може да се считат за изолирани към настоящия момент. Подобна изолация на популации има и в югоизточната част на Република България, където видът е регистриран в Странджа планина и р. Ропотамо.

За екологична и генетична обвързаност на популациите между веригата на Стара планина и Рило-Родопския масив може да се счита Ихтиманска Средна гора, където видът има множество регистрации. Подобна обвързаност съществува и между популациите на югозападните ни покрайнини, където също може да считаме като контактна зона Ихтиманска Средна гора, чрез Лозенска планина и Витоша.

За установяването на генетичния обмен между популациите в Република България е **необходимо извършването на генетично изследване с индивиди**, събрани от цялата

територия на страната ни. Особено ценни ще са биологичните материали от изолираните находища в северна и източна България.

Съществува научна хипотеза за трансграничен генетичен обмен между популациите на Стара планина и Южните Карпати, какъвто е установен при много други животински видове. Този факт може да бъде установен единствено с генетични изследвания на индивиди от двата трансгранични района.

Екологичните бариери, имащи естествен характер, може да се приемат като нормален ход от развитието на вида и неговите популации. Благодарение на подобни ограничения в контакта между индивиди са възниквали много нови подвидове и видове, което може да считаме за част от естествения отбор и нормалните механизми на микроеволюционните процеси. Промяната на средата в границите на естествените процеси също може да считаме за нормален фактор, каквито са например пресъхването на реки и водещите от това негативни промени за вида – прекъсване на биокоридор и географска изолация.

5.1.2. Конкуренция от страна на други видове

Наличие на конкуренция от страна на други видове ксилофаги или свързани със сходни местообитания на вида алпийска розалия (Rosalia alpina Linnaeus, 1758). Междувидовите взаимоотношения на алпийската розалия с другите сапроксилни видове, развиващи се при сходни условия и в същия хранителен субстрат се свеждат до незначителна конкуренция, предвид обемите на гниещата целулоза в местообитанията за размножаване и изискването към целулоза в начална фаза на деградация, каквато се използва само този вид от защитените сапроксилни видове в България.

В литературата има данни за използването на ларвите на вида като храна на кълвачи. Предвид основния хранителен субстрат – бук, то в този горски пояс се срещат белогърбия (*Dendrocopos leucotos*), големия (*Dendrocopos major*), средния (*Dendrocopos medius*) и черния (*Dryocopus martius*) кълвачи, които може да считаме и като потенциални хищници на ларвалните стадии.

Имагото е особено уязвимо при полет, доколкото при кацнало състояние насекомото е трудно забележимо на фона на основния си хранителен и размножителен субстрат – буковото дърво. Цвета на кората на бука и основния фон на имагото са много идентични, което го прави трудно различимо дори при движение по ствола. При полет имагото може да стане жертва на всички насекомоядни и хищни видове, намиращи се в съответното местообитание. Наблюдения на атаки на голям синигер (*Parus major*) над летящо имаго сме констатирани в района на с. Бързия, но потенциални хищници могат да бъдат още много насекомоядни пойни птици, обитаващи приземните етажи на буковата гора. Потенциални хищници, използващи имагото като традиционен хранителен компонент при движение по почвения субстрат, са всички

земноводни и инсектофагни влечуги. Предвид типа на местообитанията, то в тях може да бъдат хипотетично изредени от земноводните - дъждовник (*Salamandra salamandra*), дългокрака горска жаба (*Rana dalmatina*), планинска жаба (*Rana temporaria*), зелена крастава жаба (*Bufo viridis*) и голяма крастава жаба (*Bufo bufo*), а от влечугите: обикновен слепок (*Anguis fragilis*), стenen гущер (*Podarcis muralis*), зелен гущер (*Lacerta viridis*), ливаден (*Lacerta agilis*) и живороден гущер (*Zootoca vivipara*).

Известни са случаи на нападения на имагинални форми от ентомопатогенни гъби, които също вероятно имат ограничително въздействие, но по данни на специалисти, гъбите се развиват в края на размножителния период и засягат предимно индивиди, които са в края на жизнения си цикъл.

5.1.3. Климатични промени – уязвимост на вида

Влиянието на климатичните промени през последните години и отражението им върху уязвимостта на вида. Климатичните промени през последните години, следствие на неразумната човешка експлоатация на наличните ресурси, са причина за глобалните изменения на средата. С повишаване на средногодишните температури се намалява периодът на снеговалеж, а снегът е основен източник за подхранване на реките и изворите в планинските райони. Като втори ефект от повишените температури се увеличава изпарението на приземната вода и съответно се предизвиква преждевременно **осушаване**. Това възпрепятства нормалното протичане на метаморфозата и съкращава периода на имагиналната жизнена фаза, подходящ за последващото размножаване.

Глобалните климатични изменения водят до различни промени в микроклиматичните характеристики на местообитанията, които ги правят или малопригодни за обитание на розалията, или водят до тяхното пълно несъответствие с изискванията на вида. Тези промени стават още по-силно изразени при намеси на човека, отнасящи се до дърводобив и промени в структурата на гората. Основните промени от този съществен фактор е осушаването на местообитанията, което прави реализирането на жизнения цикъл невъзможно.

Наводненията и тяхното отражение върху динамиката на популацията на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758). Алпийската розалия е дендрофилен вид и с изключение на „слънчевите часове“ на денонощието, имагото е скрито в места, недостъпни за водата и съответно пораженията от потенциални наводнения са пренебрежими като евентуални въздействия.

Пожарите, вкл. предизвиканите от мълнии, като значим фактор, предвид пълното унищожаване на местообитанията на вида и последващия дълъг период на възстановяване, са разгледани към т. 5.2.2.

Кумулативен негативен ефект се предизвиква при съчетание на глобални климатични фактори, заедно с промените в структурата на гората, отразяващи се в микроклиматичните условия на средата. При силното прореждане или пълно изсичане на гората на големи площи се предизвиква осушаване. Откритите площи не могат да съхраняват както нормалната въздушна влажност, така и повърхностната влага. Нарушената транспирация на водата, следствие изсичането на горските масиви, е основна причина за пресъхването на малките поточета и осушаването на приземния почвен слой. Липсата на горски склоп и постоянното екраниране на слънчевата топлина води до повишаване на атмосферната температура, изпарение и издигане на водните пари, в следствие на което въздушната влага намалява до минимум или изчезва напълно. По този начин прохладният планински микроклимат се променя драстично и мезофилните условия, необходими за нормалното съществуване на алпийската розалия, са критично застрашени или напълно унищожени.

5.1.4. Съществени социално-икономически промени

Настъпилите трайни социално-икономически промени, могат да бъдат анализирани в няколко различни аспекта. При определени обстоятелства се стига до практики в стопанисването и управлението на буковите гори и възникването на корупционни схеми в планирането и реализирането на дърводобива и целулозната продукция. Навлизането на частния сектор в стопанисването на горския фонд не довежда до създаването на естествена конкурентност и повишаване на ефективността и качеството на предлаганите услуги, както би се очаквало, а до трайно установяване на порочни и корупционни практики.

Силно засегнати от унищожаването на старите букови гори са комплекс от консервационно значими видове животни, за които липсата на „стари, болни и умиращи“ дървета е пагубна и води до пълното им изчезване. Освен липсата на ефективен контрол върху дърводобивните дейности в ЗЗ и ЗТ, като крайно негативно може да се оцени и нормативно административната уредба, позволяваща изземването на 90 % от мъртвата дървесина, която е основен ресурс за съществуването на изключително много животински видове, значимата част от които ключови видове за естествения кръговрат на целулозата и нормалното функциониране на екологичните услуги в горската екосистема. Освен повишаване на контрола върху дърводобива е необходим и рестриктивен подход от страна на природозащитната администрация при установяване на нарушения, водещи до влошаване и унищожаване на среда на обитание на ключово значими и консервационно значими животински таксони, сред които и сапроксилните видове твърдокрили, вкл. алпийската розалия.

5.2. Подлежащи на управление фактори

5.2.1. Влошаване и разрушаване на местообитанията

Унищожаване/ Влошаване състоянието на горите във фаза на старост, в следствие на законна или незаконна сеч и др. Влошаване на състоянието/ Унищожаването на горите във фаза на старост е потенциално от най-значимите за съществуването на вида. Данните от мониторинга на вида, както в България, така и в други европейски държави като Чехия, Италия, Полша и пр. показват, че видът изчезва напълно при изсичане на старите букови гори. Промяната на естествената възрастова структура и особено премахването на всички „стари“ и „болни“ дървета, т.е. така наречените „биотопни“, води до лишаване на алпийската розалия от основния ѝ хранителен и размножителен субстрат и съответно до нейното унищожаване. Значими за вида са местообитанията в резервати и национални паркове, където природозащитата е приоритет.

Изградената екологична мрежа Natura 2000, трудно може да функционира при силен антропогенен натиск на дърводобивната индустрия.

Приетите норми за съхраняване на 10 % от старите гори, от Европейската стратегия за горите, е недостатъчна за оцеляването на биоразнообразието в буковия пояс на България, предвид тяхната структура и състояние. Всички консервационно значими животински видове, обитаващи старите букови гори, изискват естествено разпределение на старите дървета, стоящата и паднала мъртва дървесина, които за тях са убежища, хранителен ресурс и среда за съществуване. Ако се съхрани 10 % от естествената стара букова гора, подходяща за местообитания на алпийската розалия, това означава да опазим 10% от вида ефективно, а останалите 90 % да обречем на случайното оцеляване.

Липса на острови на старостта в разновъзрастни насаждения. Проблем за оцеляването на вида са и определени разбирания, относно здравословния статус на старите гори от гледна точка на фитосанитарния контрол. Освен с лишаването от размножителен и хранителен субстрат, съществуват дърводобивни практики, които водят до силна промяна в микроклиматичните условия и съществено осушаване на местообитанията, както и до директно пресушаване на много от планинските потоци.

С настъпване на необратимите климатични промени, водещи до трайно затопляне и осушаване, е необходимо да се разработят нови системи за мониторинг и ранно предизвестяване за неблагоприятни тенденции в биоразнообразието, като следствие на дърводобива. Островите на старостта трябва да са достатъчно големи по площ, за да могат да функционират като естествени екосистеми, в които параметрите на биоразнообразието да са представителни за тяхното географско изложение, климатични характеристики и надморска височина. Тези острови на старостта трябва да са разпределени равномерно по основните градиенти на средата

за да имат достатъчна представителност по отношение на биоразнообразието на конкретен географски или административен район.

Случаи на сеч на биотопни дървета. Функциите на биотопните дървета и обособяването на гори във фаза на естествена старост са от съществено значение за опазването на алпийската розалия, предвид нейните екологични изисквания. Необходимо е да се оцени ролята на запазените острови на старостта и биотопните дървета за цялостното функциониране на горските екосистеми. Веднъж нарушен, естественият баланс на екосистемата е много трудно и бавно възстановим. Унищоженото биоразнообразие, при липса на екологични коридори и пълна изолация, е невъзможно да се очаква дори негово последващо възстановяване след дълъг период от време.

Съгласно чл. 34 от *Наредба № 8 от 5 август 2011 за сечите в горите*, интензивността на санитарната и принудителната сеч е в зависимост от обема на повредената и/или повалената дървесина, като се оставят от 3 до 5 биотопни дървета на 1 ха. Съгласно чл. 65, ал. 3 от *Наредба № 8*, при маркирането на насаждения за сеч се запазват най-малко 3 - 5 бр. дървета на ха с диаметър над 20 cm на височина 130 cm с цел осигуряване на биотопна дървесина. Определените биотопни дървета се обозначават с траен знак (данни на ИАГ).

При опазване на т.нар. биотопни дървета трябва да се има предвид, че те могат да функционират екосистемно, единствено ако са разположени в групи, които да имат мащабността за съхраняване на ключовите видове. Ако средата на обитание има единични „биотопни дървета“ то те не могат да задоволят капацитета на търсените екосистемни услуги и съответно си губят функционалната същност. Ако няма достатъчно стари букови гори липсва белогърбият кълвач (*Dendrocopos leucotos*), а дупките от неговата хранителна диета са убежища за всички хралупогнездещи пойни птици и много от дребните видове прилепи в буковата гора. Когато кълвачите инвазират старите дървета с хифите на дървесоразрушаващите гъби, стволите на умиращите дървета стават хранителен ресурс за много от консервационно значимите ксилофаги. В основата на тези екосистемни услуги е белогърбият кълвач (*Dendrocopos leucotos*), за когото, за да съществува са необходими значителни по брой стари букови дървета, защото те единствено обезпечават неговата хранителна диета, т.е. на практика един ключов вид от екосистемата е от значение за присъствието на десетки други, без които функционирането на съобществата и поддържането на биоразнообразието е напълно невъзможно.

Маркиране на бъдещи биотопни дървета. Подбирането и количественото планиране на биотопните дървета и „островите на старостта“ трябва да бъдат съобразени с естествените нужди на горските видове животни, зависими от тези екологични ресурси. В естествената среда биотопните, стари, болни или мъртви стоящи дървета са достатъчни за всички видове животни, които зависят от този ресурс. За алпийската розалия, освен размножителен и хранителен ресурс,

-----& www.eufunds.bg -----

е важно да бъдат съхранени и основните показатели на средата, сред които водещо значение има постоянната висока атмосферна и приземна влажност. Естествени видове – индикатори, за тези екосистемни условия на средата, могат да бъдат земноводните и кълвачите, чиито изисквания към абиотичните и биотични фактори са много сходни.

Изкореняване на пънове за почвоподготовка за ново залесяване или за други култури. Много често алпийската розалия използва като места за укритие пъновете на отсечени дървета. Особено предпочитани са тези с изгнила сърцевина, където се задържа дъждовна вода. Такъв субстрат на подходящи места може да бъде използван дори като размножителен, ако целулозата по периферията на пъна е в начална фаза на деградация, което ще гарантира необходимия период за изхранването и имигнирането на ларвите. Изкореняването на пъновете е много грешна операция, предвид значението им като субстрати, подходящи за размножаване на повечето сапроксилни и ксерофилни видове.

Пожари, възникнали в резултат на човешка небрежност или др. причини. Пожарите са изключително значим фактор, предвид пълното унищожаване на местообитанията на вида и последващия дълъг период на възстановяване. При силно променените условия на средата е твърде вероятно последващите сукцесии да не доведат до възстановяване на гората, а до допълнителна деградация, следствие на ерозия и последващо осушаване.

Пожарите в мезофилните букови гори са относително рядко явление, предвид естествените параметри на тези територии. По време на буря е възможно мълния да възпламени единично дърво, но пожар не се разраства поради силно овлажнената околна среда. Такива поразени дървета са подходящи за „биотопни“, предвид възникването на огромна централна коруба, в която могат да намерят убежища много горски видове животни.

Интензификацията на земеделските практики, използването на биоциди, хормони и др. в горското и селското стопанство. Използване на инсектициди. Използването на инсектициди, дори и на такива специализирани за определени видове насекоми, е изключително опасно и недопустимо за горските територии. Разпространението на алпийската розалия в България е свързано със зрелите букови гори, които основно представляват вододайни зони, поради което в тях не се използват инсектициди.

Наличие на достатъчно хранителни ресурси. Силната конкуренция между човека и всички сапроксилни твърдокрили видове по отношение на дървесината и наличната в гората целулоза са една от основните причини за влошаването на жизнените условия и пълното изчезване на животните, зависими от нея. Потенциално негативни последствия има голата сеч, превръщането на разнородната и разновъзрастна гора в едновъзрастна монокултура, изнасянето на едрогабаритната мъртва стояща и паднала дървесина и изсичането на всички стари и умиращи дървета. По този начин се въздейства директно като се отнемат хранителни ресурси за вида, а освен това с изнасянето на дървесината, в която се развиват ларвите на

бръмбара се унищожават физически индивиди, които биха се възпроизвели. В младите издънкови гори няма условия за развитие на алпийската розалия, поради липса на субстарт за размножаване и изхранване. Вероятно това е била първата причина за съкращаване на разпространението и изчезването на вида от много традиционни в миналото му местообитания.

Залесяването с иглолистни видове също оказва силно негативно влияние. Изчезването на старите букови гори лимитира хранителната база за развитие.

5.2.2. Пряко унищожаване

Този фактор може да бъде считан за пренебрежително малък и компенсиран единствено с осигуряване на повече хранителни и размножителни ресурси в конкретния район.

С изнасянето на едрогабаритната мъртва стояща и паднала дървесина се въздейства, освен като се отнемат всички хранителни ресурси за вида, също и чрез изнасянето на дървесината, в която се развиват ларвите на бръмбара се унищожават физически всички индивиди, които биха се възпроизвели.

Складирането на едри трупи на осветени места, които са привлекателни за бръмбара, имат ролята на екологичен капан, ако бъдат изнесени преди излитането на новото поколение. За територията на страната няма достатъчно проучвания, съобразно които да бъде оценено значението на тези екологични капани върху демографските параметри на популацията на алпийската розалия.

Анализ на факторите, свързани унищожаване на местообитания; извършване на сеч на биотопни дървета; изкореняване на пънове; пожари и използване на инсектициди е направен в т. 5.2.1.

5.2.3. Безпокойство

Разширяване на общоустройствените планове на селища и селищни образувания, водещи до нарастване на инвестиционни предложения и засилване на интереси, свързани с промяна статута на земята, в резултат наличие на пряко отнемане на местообитания и безпокойство, прекъсване на биокоридори и създаване на бариери. Такива дейности са недопустими и трябва да бъдат спирани на най-начален етап, чрез превантивен отказ на промяната в предназначението, позовавайки се на Директивата за местообитанията и ЗБР. Незначителни по площ територии за изграждане на туристически сгради и инфраструктура считаме за пренебрежително малки по мащаб и евентуални негативни въздействия. За безпокойство при безгръбначните животни, имащи относително малка просто устроена нервна система и живеещи като имаго няколко месеца, считаме за напълно излишно да бъде анализирано.

Трасиране на автомобилни и горски извозни пътища, засягащи местообитания и водещи до перманентно безпокойство, прекъсване на биокоридори и създаване на бариери. За

-----> www.eufunds.bg <-----

алпийската розалия не съществуват сериозни въздействия от изграждането на пътна инфраструктура, която да води до фрагментация или прекъсване на биокоридори. Особено ценни в това отношение са способностите на вида да лети и да преодолява препятствия като пътните трасета. Пътната инфраструктура безусловно е причина за загуба на индивиди, следствие на премазване при преминаване на транспортните платна, но тези загуби могат да бъдат считани за пренебрежително малки и компенсирани единствено с осигуряване на повече хранителни и размножителни ресурси в конкретния район.

Изграждане на открити рудници и кариери, проучвания и добив на полезни изкопаеми. Тези въздействия са пренебрежими и незначителни, предвид районите, в които се извършват. Местообитанията на вида са стари гори, които не подлежат на подобни дейности или промени в статута на ползването им.

Наличие на туристическа свръхактивност, особено на местообитания, в близост до туристическа инфраструктура, ски-писти, обозначени и натоварени маршрути. Тези въздействия са незначителни за насекомите, както е обекта на Плана. В буковия пояс няма подходящи условия за изграждане на ски писти, а изгражданите туристически пътеки не са заплаха.

Предвид извършените дейности по събиране на информация за вида, дори се оказва, че екопътеките в паркови и защитени територии са изключително полезни като база за събиране на информация от природолюбители и посетители. Ако те са уведомени, че имат право да снимат, както и да информират компетентните органи за наличието на установени редки и защитени видове, то събирането на ежегодна информация ще е много по-успешно и съответно мониторирането на състоянието на вида - много по-значително и пълноценно.

Нарастване на активността на билкари, гъбари и др. хора, свързани с добив на специални и странични продукти в горите. Тези въздействия нямат отношение към опазването на насекомите.

*Наличие на ерозирани участъци и др. територии с влошено качество на местообитанията на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758).* В местата, където се среща розалията няма условия за възникване на ерозия, освен ако не бъдат изведени голи сечи, които нормативно са недопустими и забранени в стари горски екосистеми. В случаите, когато има значими ветро- или снеголомни петна, то тогава се ограничава изнасянето на мъртва дървесина на повече от 50 %, а територията се оставя да се самовъзстанови.

5.2.4. Въздействие на социално-икономически фактори от управляем характер

Оценяване на различни фактори свързани с промяна в земеползването и селскостопанските практики; процесът, свързан с повишаване на инвестиционния интерес и

стопанската инициатива на гражданите. В териториите, където се среща розалията, не се предполагат значителни по площ промени в предназначението, предвид нормативната уредба на Република България. По тези причини считаме за пренебрежително малки рисковете за конкретния вид. В буковите гори на Република България няма вероятност от реализиране на големи инвестиционни проекти, предвид ограничителните нормативни законови уредби.

Значението на вида алпийска розалия (Rosalia alpina Linnaeus, 1758) като туристически обект за наблюдение и фотографирание. Алпийският сечко е едър, много красив и атрактивен вид твърдокрило, който е и много специфичен. Направените от нас проучвания за фотодокументиране през последните 10 години доказват твърдението ни, че към този вид има особен туристически интерес. Всяка година туристи снимат и по този начин фотодокументират вида, което може да бъде използвано като средство за регистриране и мониторинг на вида в места, които са посещавани от туристи. По този начин успяхме да съберем много ценна информация за вида, който е напълно разпознаваем, дори до пол по снимка. Чрез този способ регистрирахме нови находища и документирахме вида през конкретната или предходни години.

Необходимост от повишаване на информираността на населението и служителите в горските стопанства за повишаване на природозащитната им култура, провеждане на семинари, обществени обсъждания и дискусии. Природозащитното ограмотяване на населението и повишаване квалификацията на ангажираните структури е процес, който трябва да бъде постоянно поддържан и стимулиран. Предвид новите изисквания, залегнали в програмите за сертифициране на горите и националната стратегията за опазване на горите е нужно да бъдат информирани всички горски служители за природозащитните цели и екосистемните услуги на района, в който работят, както и за необходимостта да информират подразделенията, в които работят за установени редки и защитени видове, сред които и алпийската розалия.

Необходими са целенасочени действия за мотивиране на служителите и охранителите да бъдат част от реализирането на гражданската наука, чрез събирането на информация за консервационно значимите таксони.

Залесяването на открити пространства с неместни видове. Нормативната уредба на Република България не позволява създаването на дървесни плантации от чуждоземни видове на букови местообитания, включени в ЗЗ от екологичната мрежа Natura 2000. Такива мероприятия и дейности не са допустими.

Интензивна паша. Няма отношение към конкретния вид.

Замърсяване. Няма констатирани негативни въздействия от такъв тип.

Водохващане. Социално-икономическите промени оказват пряко или непряко въздействие върху опазване на биоразнообразието, посредством човешкия фактор. Така в следствие от неразумното и унищожавачо водохващане, като основен източник на вода за

питейни, битови и технически нужди, много често оставя природата напълно „суха“, без „капчица вода“. Водохващането обикновено става в горните планински райони, откъдето извира малки изворчета, поточета или реки. Вкарването на водата в тръбна или канална система води до катастрофални последици за средата, през която е минавала и овлажнявала. Реките пресъхват напълно или имат целогодишно маловодие, което води до осушаване на крайбрежните територии и промяна на микроклиматичните характеристики.

5.2.5. Фрагментация на местообитанията

Трасиране на автомобилни и горски извозни пътища. Тези проблеми са незначителни и могат да бъдат контролирани. Необходимо е да се увеличи трафика в часовете, когато алпийската розалия е слабо активна т.е. сутрин и вечер, при понижаване на слънцегреенето и атмосферната температура, но ако това е невъзможно да се реализира, то щетите от това въздействие могат да бъдат сметнати за пренебрежително малки или незначителни. Предвид изградената транспортна мрежа можем да считаме, че тези отрицателни фактори са пренебрежими, макар много често да попадаме на премазани индивиди на пътното платно или на прелитащи пред автомобила алпийски сечковци.

Разширяване на общоустройствените планове на селища и селищни образувания. Видът обитавана територии, които нямат възможности за масирано благоустройство. В повечето райони, големият дял на буковите гори е държавна или публична собственост, а дяловете на частната са незначителни. Застрояването на туристически обекти и разширяването на селищата в райони със стари гори е недопустимо, предвид възникващия конфликт, свързан с изсичане на горски фонд и унищожаване на значимо биоразнообразие.

Възникване на огнища на болести и паразити. В естествените и слабо антропогенно повлияни екосистеми възникването на огнища с болести и „паразити“ е невъзможно. В тях има естествени сили (естествени лечители), които регулират тези процеси. При възникване на проблеми в резултат на предходни антропогенни дейности е необходимо да се проведат консултации с професионални специалисти и институциите да предприемат мерки, максимално щадящи наличното биоразнообразие или стимулиращи естествените механизми за решаване на възникналите проблеми. Като подобни огнища не бива да се разглеждат естествените процеси на възобновяване, когато в резултат на ветролом или снеголом се повалят голям брой големи букови или други дървета. Естествените механизми на горските екосистеми са доказали способностите си да се самовъзстановяват в такива случаи и да намерят правилните подходи на сукцесията, които най-бързо ще възстановят динамичното екологично равновесие. Когато възникват проблеми с масово поваляне на големи горски площи, следствие от превръщането на гората в едновъзрастна и едноетажна, то в тези случаи е уместно да се изнесе не повече от половината дървесна целулоза, а останалата да се остави за нуждите на възстановяването, чрез

механизмите на естествените жизнени цикли т.е. да се остави гората сама да намери верния път към бързо възстановяване. В тези случаи не бива да се допуска изнасянето на едрогабаритната дървесина, която е основен ресурс на алпийската розалия. За този вид такива „екологични катастрофи“ могат да имат и положителен ефект, чрез осигуряването на големи количества ресурси за размножаване и изхранване.

5.2.6. Случайни фактори

Стъпкване на екземпляри от човешко присъствие и пашуващи домашни животни. Тези фактори считаме за пренебрежими, поради слабата вероятност да се случат. В буковите гори няма подходяща растителност за паша, а когато падне буковият жълъд, предпочитан за храна от множество диви животни, то тогава имагото на сечкото не съществува. Няма екопътека с такова натоварване, че туристите да не виждат къде стъпват и случайно да премажат индивид от вида.

Заплаха за вида, като част от хранителна верига. Ларвите на алпийската розалия са ксерофаги и се развиват 3-5 години в букова дървесина, където единствените им врагове са кълвачите. Имагото е с относително кратка жизнена фаза от цикъла и живее от един до два месеца. През тази фаза алпийската розалия може да стане жертва на всички насекомоядни птици, на прилепите, активиращи се преди настъпването на нощта, както и на земноводните и влечугите, обитаващи приземния етаж. Всички тези врагове и хищници трябва да се разглеждат като естествени биотични фактори, които в хода на еволюцията са установили трайни и динамични взаимоотношения, които не могат да повлияят негативно на нормалното съществуване на конкретен аборигенен за екосистемата вид. Обикновено, където алпийската розалия е с оптимална плътност, то в същите местообитания и нейните потенциални врагове са също с оптимални за популациите им плътности. Дори може да се счита, че наличието на оптимални за вида популации на хищниците са индикатори за доброто състояние на популацията на алпийския сечко.

Възможности за разпространение и продължителна изолация на популацията на вида. Като биокоридори за генетичен обмен могат да служат речните долини и тераси, в които видът намира оптимални условия за живот. Като изолирани могат да бъдат считани рефугиуми на буковите гори, каквито са тези в североизточна и югоизточна България. Популациите на р. Батова, Шуменското плато, Преславския Балкан, района на с. Златарица (в. Търновско) и Странджа планина са отдалечени от райони с нормално присъствие на алпийски сечко, поради което е необходимо да се направят съвременни изследвания, които да покажат има или няма генетичен обмен и каква е степента на изолираност.

Глобалното затопляне и нетипичните екстремални климатични явления са разгледани в т. 5.1.3.

5.3. Обобщение и степен на влияние на определените заплахи и лимитиращи фактори

В заключение от направения анализ и определяне на заплахите и факторите за състоянието на популациите на алпийската розалия (*Rosalia alpina*) е съставена **Таблица № 3**, в която е определен обхватът и степента на влияние на съответните заплахи и лимитиращи фактори, а също така е и конкретизиран общият брой на влиянията и заплахите върху вида и местообитанията му във всички биогеографски региони.

*Таблица № 3 Заплахи и лимитиращи фактори, влияещи върху състоянието на алпийската розалия (*Rosalia alpina*) в България*

Установени заплахи и лимитиращи фактори	Степен на влияние (висока/средна*)	Обхват (биогеографски региони/ друго)
Климатични промени и съпътстващите ги катаклизми.	средна	
Унищожаване/влошаване състоянието на горите във фаза на старост.	висока	
Извършване на сеч на биотопни дървета.	висока	
Липса на достатъчно ресурс – изнасяне на мъртви и умиращи дървета или части от тях	висока	За всички типове местообитания и в трите биогеографски региона, където видът е регистриран.
Пожари.	средна	
Водохващания.	висока	
Липса на достатъчно познания за биологичните особености и екологични изисквания на вида в България и не само.	висока	

*В **Таблица № 3** са представени заплахи и лимитиращи фактори, влияещи върху състоянието на алпийската розалия в България и оценени със средна до висока степен на въздействие. За останалите фактори и заплахи, разгледани в т. 5, може да се каже, че са с незначителен и/или пренебрежимо малък ефект върху популациите на вида.

6. Предприети мерки за опазване

6.1. Опазване на местообитания

Обявяване на защитени зони и защитени територии. По-голямата част от местообитанията на алпийската розалия попадат в обхвата на обекти от Националната екологична мрежа, включително защитени територии по Закона за защитените територии и защитени зони по Закона за биологичното разнообразие.

Конкретна информация за защитените територии и зони от Националната екологична мрежа от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758), вкл. техните режими и значение за опазването на вида, оценка на капацитета на всяка една от защитените зони, както и на зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони е изнесена в *Приложение № 9*.

Анализът на състоянието на алпийския сечко в България, основан основно на картирането по проект: „*Картиране и определяне на природозащитното състояние на природните местообитания и видове – фаза 1*“, финансиран по *Оперативна програма „Околна среда 2007-2013“*, показва следното: Открояват се няколко тенденции, въз основа на които могат да се направят изводи за съвременното състояние и да се очертаят основните насоки в развитието на вида при липса на намеса и при евентуална такава от страна на човека. Изследвани са общо 180 защитени зони, от които видът е включен като присъствен в 169 по първоначални данни. По време на проучването по горесцитирания проект видът се установява в 34 зони, които съставляват едва 19% от всички проучвани и 20% от тези, в които видът е бил предварително заложен. Експертите отхвърлят вида като вероятно съществуващ в 59 зони, поради липса на подходящи условия за съществуване. От останалите общо 110 зони с налични за съществуване на алпийската розалия условия, видът е установен в едва 31 % от зоните, като броят на находищата е незначителен за повечето зони, включително и тези с голям процент на типичното за вида местообитание. Изводът за състоянието на вида на национално ниво е критично състояние с трайна тенденция към влошаване на условията на средата и съответно на популациите. Последното Национално докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията за състоянието на вида алпийска розалия е използвано при изготвянето на настоящия план само за една от картите, където е онагледено съответно докладваната информация за разпространението на вида (*Карта № 3. Разпространение на бръмбари ксилофаги, изготвена по данни от Докладване по чл. 17 на директива 92/43/ЕИО за периода 2013-2018 г.*). Представената в това докладване информация подлежи на коментар, предвид че включва нови находища, но в райони, където липсват местообитанията на вида.

Кратък отчет и анализ на информацията, събрана от екипа ни през 2022 г., е представена като *Приложение № 8* към Плана.

От защитените територии, обявени по Закона за защитените територии като посъществени за опазването на вида се открояват: НП Централен Балкан, ПП Българка, ПП Беласица, ПП Странджа, а също така НП Рила, НП Пирин, ПП Врачански Балкан, ПП Витоша и др. Те имат съществено значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758), предвид режимите на ползване на основния им хранителен и размножителен ресурс в ПП, а в НП видът и местообитанията му може да се считат за напълно защитени. От такива местообитания, може да се събира информация за оптималните биотични параметри на популациите на вида, които да бъдат използвани като база за сравнение и при определяне на референтните стойности.

Конкретна и подробна информация на защитените зони и територии от значение за опазването на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е предоставена в *Приложение № 9*.

С оглед описаното до тук, може да се направи заключение, че не съществува необходимост от разширение на посочените територии и зони, а по-скоро засилване на контрола и прецизиране на заповедите за обявяване, плановете за управление, които следва да се изготвят, както и при определяне на специфичните цели на опазване, така че да се гарантира запазването/подобряването на природозащитния статус на алпийската розалия и местообитанията на вида. Изключение от тези правила са находището в Преславски Балкан и тези в района на с. Златарица (Велико Търновско) и гр. Тутракан, които е необходимо да бъдат наблюдавани и през следващите години.

Предприети мерки при опазването и устойчивото управление на горите

За съхраняване/подобряване местообитанията на вида, подпомага и въвеждането на добри практики при управлението на горите. В действащото горско законодателство през последните години са въведени редица изисквания и ограничения при ползването в горските територии, вкл. забрана за голите сечи, с изключение на такива в тополовите, върбовите и нискостъблените насаждения (ИАГ). Горското законодателство е синхронизирано с най-добрите Европейски практики, като при стопанисването приоритет се дава на горскостопански системи с дълъг възобновителен период и естествено възобновяване при спазване на принципите на природосъобразно, многофункционално и устойчивото им стопанисване. Горите със защитни и специални функции се стопанисват при по-строг режим, съобразен с тяхното функционално предназначение. Такива са зоните по Натура 2000, горите за защита на почвите, водите, горната граница на гората, защитните пояси, горите създадени за защита от ерозията и др.

По данни от ИАГ, 56% от горските територии попадат в зони от екологичната мрежа Натура 2000, което подпомага съхраняване на екологичната им функция.

От 2016 г. има издадена Заповед № РД49-421/02.11.2016 г. на Министъра на земеделието и храните за определяне на гори във фаза на старост в държавни горски територии. По данни от ИАГ, до момента 111 000 ha държавни гори са обявени, като гори във фаза на старост, в които не се провеждат сечи с изключение на случаите на повреди над 50 на сто от площта на насаждението или когато през тях преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти. В тази връзка и като доказателство за успешната политика е връчена Специалната награда на европейските граждани за проект „Партньорство за опазване на българските стари гори в Натура 2000“ на Изпълнителна агенция по горите, Министерство на земеделието, WWF – България, Асоциация на парковете в България и Сдружение за дива природа - Балкани.

55% от всички горски територии и 81% от държавните горски територии са сертифицирани по международни стандарти FSC за които ежегодно се извършва независим международен екологичен контрол за качеството на дейностите в горите. Приета е и Българска система за сертифициране на горите (PEFC). С непрекъснатия процес на увеличаване на сертифицираните гори са определени още горски територии за гори във фаза на старост.

6.2. Преки природозащитни мерки, изследователски мерки и мониторинг

Интегрираният подход в изпълнението на мерките, свързани с подобряването на благоприятния природозащитен статус на алпийската розалия (*Rosalia alpina*) в Европа, е причина за предприетите в рамките на екологичната мрежа Натура 2000 редица специализирани мерки в Италия, Полша, Германия, Чехия, Австрия, Румъния и др.

Освен локални и национални мерки по опазване и възстановяване на вида, се предприемат и международни европейски проекти, свързани с установяване на генетичната принадлежност на популациите, както и с екологичните коридори, които много често имат интернационален характер. Такива са проучванията и проектите за интегриран международен природозащитен подход *Carpaneto GM, Campanaro A, Hardersen S, Audisio P, Bologna MA, Roversi PF, Sabbatini Peverieri G, Mason F (2017)*. Предварителни резултати за генетичната принадлежност на алпийската розалия в България, както и за генезиса на популациите, могат да бъдат намерени в *DRAG L., D. HAUCK, S. ERCES, J. MICHALCEWICZ, L. SERI, C JELASKA, S. AURENHAMMER & L. CIZEK (2015)*.

Като предприети мерки за опазването на алпийската розалия могат да бъдат класифицирани и включването ѝ в редица международни и национални природозащитни документи – Директивата за местообитанията (Директива 92/43 на ЕС), Червения списък на

-----> www.eufunds.bg <-----

европейските сапроксилни видове твърдокрили насекоми към IUCN и др., също така в международен проект LIFE „Monitoring of insects with public participation” (MIPP): *aims, methods and conclusions* (Мониторинг на насекоми с участие на обществеността: цели, методи и заключения), който описва и уточнява стратегиите за опазване на вида в рамките на Европейския съюз, Проект LIFE Rosalia, реализиран в Румънските Карпати, Закона за биологичното разнообразие, обявяването на защитени зони от екологичната мрежа Natura 2000, изготвянето на Планове за управление на защитени зони и защитени територии, в които се оценява състоянието на вида и се предприемат действия за опазване или възстановяване, определянето на специфични цели за някои зони.

Видът е включен като обект в Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР, ИАОС), която представлява комплексен механизъм за проследяване и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България в дългосрочен план. Получена е информация за вида от ИАОС по подадено Заявление за достъп до обществена информация, през последните 10 години. По-голямата част от данните са получени по Проект „Теренни проучвания на разпространение на видове/оценка на състоянието на видове и хабитати на територията на цялата страна – I фаза“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда“ 2007 – 2013 г. По получената информация, видът е установен: 2 бр., на надм. вис. 500-600 m в Осоговска планина – Кюстендил.

По Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ е финансиран и проект „Устойчиво управление на НП „Рила“ II-ра фаза“ с бенефициент Дирекция „Национален парк Рила“. Приносът за вида алпийска розалия е посочен като косвен консервационен от изпълнението на дейност 4 по проекта „Възстановяване на ерозирани/увредени природни местообитания.“

Подробна информация за вида е подадена от ДПП Българка, където според експерти, видът е често срещан на територията на парка.

6.3. Повишаване осведомеността за вида и необходимостта от опазването му

Към момента на разработване на Плана не са изпълнявани проекти, които да включват целенасочено повишаване на осведомеността за вида и необходимостта от опазването му за територията на страната.

Алпийската розалия е много едър и специфичен вид твърдокрило, което позволява, сравнително лесното му разпознаване в природата. Впечатляващата му външност на елегантен и красив бръмбар е причина много често да бъде обект на фотодокументиране от природолюбители и туристи. Този факт може да бъде използван за целенасочени действия към подтикване на гражданската наука, която цели популяризиране на методите за събиране на

-----> www.eufunds.bg <-----

--

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално
развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

информация от граждани, в полза на ефективната природозащита. Пример за такъв тип, научнодостоверно събрана информация е тази от нашия екип, събрал цялата налична, документирана информация за вида от интернет пространството. За целта е необходимо да бъде изградена информационна мрежа, която да предлага информация за предоставянето на данни за конкретния вид.

В помощ на гражданската наука може да бъде предоставяна информация в сайтовете на ЗТ, разпечатването и раздаването на брошури, които да бъдат раздавани на входовете на екопътеките, където има вероятност от срещи с насекомото, информационни табели с данни за защитените видове в дадена ЗТ, информация за сайтове, където има качени клипове и филми, посветени на алпийската розалия.

Изключително важен елемент, относно събирането на информация за алпийския сечко е обучението на работещите в централите на ЗТ и най-вече охранителите и експертите, посещаващи териториите ежедневно или регулярно, така че да познават вида и да са информирани за възможността да го установят. Изключително ценни информатори за вида са работещите в горския сектор, които ежедневно са на терен.

7. Необходими природозащитни действия

Предприетите досега мерки на практика са недостатъчно ефективни по отношение на опазването на вида, което изисква контрол върху прилагането на ЗБР и въвеждането на забранителни и рестриктивни мерки, където видът се е съхранил, а там където е бил унищожен, мерките следва да се насочат към неговото възстановяване и последващо опазване. Това изисква пряко опазване на алпийската розалия (*Rosalia alpina*) през всичките ѝ фази на развитие, което означава в местообитанията на вида да бъдат оставяни живи и мъртви дървета, които са субстрат за реализирането на жизнения цикъл. Необходимите възстановителни, поддържащи и други природозащитни мерки за вида и местообитанията му са групирани в няколко основни категории.

7.1. Законодателни и управленчески

В областта на горското законодателство през последните години са направени промени, насочени към налагане на ограничения и въвеждане на изисквания и системи за природосъобразно стопанисване на горите. Във връзка с определяне на гори във фаза на старост от МЗМ са издадени Заповед № РД49-421/02.11.2016 г., Заповед № РД49-330/10.11.2020 г. и Заповед № РД49-98/28.04.2022 г.

В Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 в България 2021-2027 г. (НРПД 2021-2027 г.) се посочва, че *независимо от положените усилия, все още е налице риск от влошаване на състоянието на горските природни местообитания, в резултат от прилаганите горскостопански практики и недостатъчния опит за устойчиво стопанисване на горите.*

Необходими са усилия за въвеждане на практики за устойчиво стопанисване на горите, в т.ч. увеличаване на площта на горите във фаза на старост, подобряване на устойчивостта на горите към големи природни нарушения, прилагане на възобновителни сечи с дълъг възобновителен период, залесяване с типични видове и премахване на инвазивни видове и др. Част от усилията следва да бъдат насочени и към изграждане на капацитет в организациите, стопанисващи гори и техните служители, с цел устойчива промяна в управлението на горите в България.

Мярка № 7.1-1: Въвеждане на нормативна промяна в условията и последващия контрол за одобряване на горскостопанските планове, проекти и програми в/за мезофилните букови гори.

Мярка № 7.1-1 се отнася до въвеждане на допълнителни административни и законодателни мерки, които следва да се включат в *Наредба № 18 от 7 октомври 2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии, Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии* и в приложимите случаи, като законови изисквания, да се вземат предвид при решения по чл. 31 на ЗБР.

Промените са свързани с прилагане като изисквания на вече разработени концепции за опазването на гори във фаза на старост (ГФС) и съхранение на мъртва/отмираща дървесина (FSC, Natura 2000 и др. добри практики).

Въведените промени следва да се отнасят и до методиката за инвентаризация, която да се съобрази с биотичните условия и изисквания на алпийската розалия и другите сапроксилни видове твърдокрили.

В мезофилните гори, екологичните оценки (вкл. и ДОСВ) на горскостопанските документи е необходимо да бъдат съобразени с опазването на биоразнообразието и по-конкретно изискването за съхраняване на болни и мъртви дървета. Същите следва да бъдат изобразени и на горскостопанските карти, което ще улесни и последващия контрол. Следва да е абсолютно ясно кой в съответната институция е отговорен при констатиране на неспазване на изискванията.

В системата за сертифициране, следва да се изисква нормативно съхраняване на ключови за опазването на биоразнообразието минимални количества стояща и паднала мъртва дървесина. Сегашните норми на съхраняване на мъртва дървесина са силно занижени до 10-15% и крайно недостатъчни за поддържане и съхранение на биологичното разнообразие, зависимо от стоящата и падналата мъртва и загиваща дървесина.

Следва да бъдат включени и контролирани като минимум следните изисквания, част от които са посочени и в НРПД 2021-2027 г.:

- запазване и увеличаване на площта на горите във фаза на старост;
- запазване на минимум 10 броя/ha живи биотопни дървета и 20 бр./ha мъртви, от които 10 паднали и 10 стоящи, в различна фаза на целулозна деградация;
- оставяне без стопанско ползване на защитни/буферни ивици с ширина минимум 20 m;
- поддържане на най-малко 10% мъртва дървесина от запаса, но не по-малко от 10 до 25 m³/ha в зависимост от типа природно местообитание. В естествените, неповлияни от човека букови екосистеми, наличието на мъртва дървесина е 120-150 m³, а

- изземването на повече от 65% е критично за всички видове животни, зависими от този биотичен елемент;
- оставяне без стопанско ползване на гори върху терени/дерета с наклон по-голям от 35° - *отделянето на ГФС в труднодостъпни терени, освен с дългосрочни ползи е и с краткосрочни икономически ползи;*
  - увеличаване на възобновителния период на възобновителните сечи с един клас на възраст или трансформация на насажденията (*за изискванията на розалията са от значение старите дървета, поради което единствената мярка за нейното ефективно опазване са поддържането на гори с постоянно присъствие на стари и умиращи дървета*);
  - други, определени за конкретните условия, ако е приложимо.

Въведените изисквания могат да бъдат завишени за определени приоритетни територии, по преценка на експертите, при изготвяне на ПУ на ЗЗ/ЗТ и при определяне на специфичните цели за вида за съответната зона (виж Мярка № 7.1-3).

Като втори аспект на мярката е и изпълнение на целенасочени действия за повишаване на контрола върху прилагането на системата *инвентаризация – горскостопански документ – екологична оценка (вкл. ДОСВ) – теренна проверка - приемане на документа.*

Обхват на мярката: Горски територии, включващи местообитания на вида на територията на цялата страна.

Индикатор за изпълнение: Изпълнени етапи от процеса на въвеждане на нормативната промяна. Извършени проверки. Издадени доклади/протоколи от проверки, вкл. отправени предложения и доказателства за последващото им отразяване, ако е приложимо.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока. Допълнителен положителен резултат от изпълнението на мярката е цялостното опазване на горите и свързаното с тях изключително биоразнообразие и екосистемни услуги.

Отговорна институция за изпълнението: МЗм (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ – за последващ контрол); БАН (ИГ, ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др. – при определяне на добри и приложими практики.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: Мярката не изисква финансиране.

Срок за изпълнение: През първите три години от изпълнението на Плана следва да са разработени/предложени и внедрени административните промени. Периодично да се изпълняват проверки от контролиращите органи.

Мярка № 7.1-2: Въвеждане на задължителни курсове за специалисти, инвентаризиращи гори с висока консервационна стойност. Въвеждане на

задължителни консултация със специалист биолог/еколог в процеса на инвентаризация и планиране на стопанисването на ГВКС, където е установено присъствието на алпийската розалия и други сапроксилни твърдокрили.

Мярката се отнася до въвеждането на задължение за изминат курс за специалисти, инвентаризиращи гори с висока консервационна стойност (ГВКС).

Нови предложения за стопанисване трябва да се интегрират в по-широкия процес на планиране. Горските стопани трябва да са уверени, че мерките действително се прилагат, например чрез смяна на процедурите на действие и провеждане на обучение, което да осигури спазването на промените. Обучението следва да е насочено към персонала, който участва в горскостопанските мероприятия и да запознава с ограниченията предизвикани от наличието на ГВКС и мерките за опазване и повишаване на тези стойности.

Курсът по екологосъобразно стопанисване на горите трябва да е комплексен, относно опазването на животинското разнообразие, зависимо от мъртвата дървесина и да се води от квалифицирани специалисти – зоолози и еколози.

Като общ недостатък на съвременната практика е самоцелното опазване на необосновано малък процент от мъртва дървесина – 10-15%, което на практика означава и такъв процент на съхраняване на биоразнообразието, зависимо от този ресурс.

Следва да се въведе и задължителна допълнителна консултация със специалисти биолози/еколози в процеса на инвентаризация и планиране на стопанисването на ГВКС⁴ през определен период от време, за горите с установена алпийска розалия. Консултирането ще допринесе и за остойностяване на биоразнообразието и изготвяне на оценка за допустимост на дърводобивните количества.

Мярка № 7.1-2 допринася към насочване на усилия за изграждане на капацитет в организациите, стопанисващи гори и техните служители, с цел устойчива промяна в управлението на горите в България. Изпълнението е свързано и с реализирането на *Д.1.2. Управление на обекти и комуникация със заинтересованите страни* (НРПД 2021-2027 г.) „Мярка 5: Изграждане на капацитет на заинтересованите страни за прилагане на мерки, заложи в плановете за управление на защитените зони: тематично структурирани обучения, информационни срещи и семинари и др., с изключение на обучения за изпълнение на мерки в земеделски земи.“).

Обхват на мярката: ГВКС с констатирано присъствие на алпийска розалия.

Индикатор за изпълнение: Разработен и приложен курс/обучения, както и нормативно изискване към отговорните специалисти. Проведени консултации с експерт биолог/еколог при

⁴ <https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/1.pdf>

инвентаризация на ГВКС. Извършено остойностяване на биоразнообразието и изготвяне на оценка за допустимост на дърводобивните количества в ГВКС.

Отговорна институция за изпълнението: МЗМ (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ – за последващ контрол, в приложимите случаи); БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др. – при разработването на конкретния курс.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока

Срок за изпълнение: Разработен курс до втората година за изпълнение на Плана. Извършени обучения, които да обхванат всички специалисти, инвентаризиращи гори с висока консервационна стойност.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 60 000 лв.

Мярка № 7.1-3: При разработване на ПУ на ЗЗ - включване на изисквания относно съхранение на групи от биотопни дървета и др. свързано с директното опазване на вида. Включване на тези изисквания и като специфични цели за опазване на вида в съответната зона.

Мярката следва да се прилага приоритетно за обекти от Националната екологична мрежа, важни за опазването на вида в България (например, в които видът е установяван и/или, в които са налични подходящи местообитания за него).

Съхраняването на популации от алпийска розалия в места, където видът е бил доказан като относително чест през последните години, следва да имат завишени критерии за опазване на ресурсите, от които е зависим, т.е. в тези места, ако е възможно, да се оставят минимум 25-30% от гората в състояние без никаква човешка намеса.

Сред въведените изисквания/специфични цели/ мерки/ др. задължително следва да се интегрира **посоченото и в останалите приложими мерките от Плана, както и:**

- предварително определяне и включване на мерки за опазване на „биотопни петна“ (групи от биотопни дървета), както и потенциални такива;
- да се проведат проучвания за **определяне пространствения обхват на популацията на вида** в защитената зона;
- поддържане или **увеличаване на площта на потенциалните местообитания** на вида в зоната;
- **повишаване на количеството на мъртва дървесина** в потенциалните местообитания на вида до достигане на целева стойност от най-малко 10 броя мъртви дървета на хектар, с дебелина над 50 см.

Въведените изисквания могат да бъдат завишени в различна степен за определени приоритетни територии, по преценка на експертите, при изготвяне на ПУ на ЗЗ/ЗТ и при определяне на специфичните цели за вида за съответната зона.

Мярката включва извършване от специалисти (Частен сектор, НПО, др.) предварително определяне на „биотопните петна“ (група от биотопни дървета) и включване на мерки за тяхното съхранение при разработване на плановете за управление на защитени зони. Същите следва да се разглеждат приоритетно и при определяне на специфичните цели за опазване на алпийската розалия за конкретната зона, а и при определянето на цели за подобряване/поддържане на природозащитното състояние на горски природни местообитания и видове, свързани с тези хабитати в зоната.

За постигане целите на мярката е от изключителна важност и повишаване на контрола по време на дърводобива, както от страна на горските подразделения, така и от РИОСВ (или други подразделения на МОСВ).

Обхват на мярката: Защитени зони от мрежата Натура 2000 с предмет на опазване алпийската розалия.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ/ ДПП/ ДНП/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.; Последващ контрол - РИОСВ.

Индикатор за изпълнение: Включени и последващо изпълнени мерки/специфични цели, вкл. изпълнени дейности по предварително определяне на „биотопни петна“ (изготвяне на доклад с идентифицирани „биотопни петна“) и вкл. на изискванията при разработване на ПУ на ЗЗ или при определяне на СЦ за алпийската розалия в конкретната зона. Извършени проверки при дърводобив. Изготвени протоколи от проверки.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока.

Срок за изпълнение: Разработен и приет доклад с идентифицирани „биотопни петна“ – до края на 2025 г.. За целия период на изпълнение на Плана, при изготвяне на ПУ на ЗЗ или определяне на СЦ за зони с предмет на опазване алпийската розалия. Периодични проверки от контролиращите органи.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 420 000 лв

Мярка № 7.1-4: При изготвяне на ПУ на ЗЗ с предмет на опазване алпийската розалия, за ГВСК да бъдат наложени забранителни режими на всякакво ползване за минимум 30 % от горския масив, попадащ в находище/а на вида

В естествените букови гори, количеството на мъртвата дървесина варира от 120 до 150 m³/ha, което съставлява средно около 10 големи дървета. В това количество не трябва да се включва дървесината в напреднал етап на деградация, най-често паднала, защото тя не е предмет на ползване от розалията.

Обхват на мярката: Гори с висока консервационна стойност в защитени зони от мрежата Natura 2000, в които алпийската розалия е предмет на опазване.

Индикатор за изпълнение: Изпълнени дейности, свързани с въвеждане на забрани и/или др., свързано с опазване на вида, при разработване на нови планове за управление или при определяне на специфични цели.

Отговорни институции: МОСВ/ ДПП/ ДНП/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.; Последващ контрол - РИОСВ.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока

Срок за изпълнение: За целия период на изпълнение на ПД при изготвяне на ПУ на ЗЗ, опазващи вида.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: Мярката не изисква финансиране.

Мярка № 7.1-5: Подобряване взаимодействието между институциите, отговарящи за опазване на вида.

Провеждане на проучване на възможностите и разработването на конкретни предложения за подобряване на взаимодействието между прокуратура, полиция, регионални инспекции по околната среда и водите, регионални дирекции по горите, горски и ловни стопанства и др.

Проучването е насочено към подобрене изпълнението на законодателството по опазване на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*). Чрез мярката ще се разработи механизъм за взаимодействие между прокуратура, полиция, РИОСВ, РДГ, горски и ловни стопанства и всички останали институции, посочени като отговорни в Плана, така че да се гарантира ефективно сътрудничество между тях по отношение на опазването на вида и биологичното разнообразие като цяло.

Обхват на мярката: Територията на цялата страна.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ и други институции, отговарящи за опазването на вида.

Индикатор за изпълнение: Разработване на анализ на съществуващите правила и възможности за взаимодействие. Разработване на механизъм за взаимодействие. Въвеждане на механизма в практиката, вкл. предложение за законодателни промени ако е необходимо.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна.

-----> www.eufunds.bg <-----

Срок за изпълнение: За периода на изпълнение на Плана 2023-2032 г.

7.2. Пряко опазване и възстановяване на вида и местообитанията му

При разработване на мерките е взето предвид, че приоритетно следва да се прилагат такива, които са предвидени в НРПД за Natura 2000 и са насочени към основните заплахи за вида или местообитанието му (Раздел 5 от Плана).

В НРПД 2021-2027 г. в „*Необходими мерки за запазване или възстановяване на благоприятен природозащитен статус*“ към Д.2.б. *Гори и гористи местности* се посочва, че по отношение на горските природни местообитания (вкл. и видовете от Приложение II към Директивата за местообитанията, обитаващи тези екосистеми, какъвто е и алпийската розалия), най-голям фактор за благоприятното им природозащитно състояние е устойчивото управление на горите. В редица нормативни и стратегически документи е посочено, че такъв тип практики следва да се прилагат, но все още не е налице достатъчен опит за тази цел.

Мярка № 7.2-1: Подобряване на природозащитното състояние на горски природните местообитания чрез пилотни дейности: демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики за устойчиво стопанисване на горите от местообитанията

Дейността представлява *Мярка 46 от НРПД 2021-2027 г.* и включва демонстриране и въвеждане на горскостопански практики за устойчиво стопанисване на горите от местообитанията. В приоритетната рамка е включено природно местообитание 91W0 Мизийски букови гори. Съответно мерки в този хабитат ще се финансират приоритетно, но за изпълнение целите на *Плана за действие за опазване на алпийската розалия в България*, следва аналогични мерки да се изпълнят и в другите местообитания на вида.

Обхват на мярката: Местообитания на вида алпийска розалия в България, приоритетно в 91W0.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Индикатор за изпълнение: Разработени и приети конкретни предложения. Демонстриране и въвеждане на горскостопански добри практики.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна.

Срок за изпълнение: 2025-2027 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 1 400 000 лв.

Мярка № 7.2-2: Подобряване на природозащитното състояние на природните местообитания чрез пилотни дейности: демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики, насочени към поддържане на структури, устойчиви към големи природни нарушения

Дейността представлява Мярка 47 от НРПД 2021-2027 г. и включва подобряване на природозащитното състояние на природните местообитания чрез пилотни дейности: демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики, насочени към поддържане на структури, устойчиви към големи природни нарушения и др.: научни проучвания върху структурата на горите за устойчивостта им към големи природни нарушения и за възстановителния им потенциал; демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики, насочени към поддържане на структури, устойчиви към големи природни нарушения и др.

В приоритетната рамка са включени природни местообитания 9110 Букови гори от типа Luzulo-Fagetum, 9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum и др. Съответно мерки в тези хабитати ще се финансират приоритетно, но за изпълнение целите на *Плана за действие за опазване на алпийската розалия в България*, следва аналогични мерки да се изпълнят и в другите местообитания на вида.

Обхват на мярката : Местообитания на вида алпийска розалия в България, приоритетно в 9110, 9130.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Индикатор за изпълнение: Разработени и приети конкретни предложения. Демонстриране и въвеждане на горскостопански добри практики.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна.

Срок за изпълнение: За периода на изпълнение на Плана 2023-2032 г./ до 2027 г., в контекста на сегашната НРПД 2021-2027 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 300 000 лв.

Мярка № 7.2-3: Осигуряване дългосрочното опазване на горските природни местообитания, представляващи и хабитат за алпийската розалия, както и постигане на по-добро природозащитно състояние.

Необходимо е стимулирането на подобряване на потенциала на горските местообитания за да предоставят екосистемните услуги. По този начин ще се осигури дългосрочното опазване на горските природни местообитания и по-доброто им природозащитно състояние. Дейността

представява Мярка 50 от НРПД 2021-2027 г. („Екосистемни услуги в горите“) и включва изпълнението на:

- запазване и увеличаване на площта на горите във фаза на старост;
- запазване на минимум 10 броя/ха живи биотопни дървета;
- оставяне без стопанско ползване на защитни/буферни ивици с ширина минимум 20 m;
- поддържане на най-малко 10% мъртва дървесина от запаса, но не по-малко от 10 до 25 m³/ha в зависимост от типа природно местообитание;
- оставяне без стопанско ползване на гори върху терени/дерета с наклон по-голям от 35°;
- увеличаване на възобновителния период на възобновителните сечи с един клас на възраст или трансформация на насажденията.

В НРПД 2021-2027 г. са посочени и приложимите горски природни местообитания, сред които са и 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*; 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*; 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*); 91S0 *Западнопонтийски букови гори; 91W0 Мизийски букови гори и др., представляващи местообитание на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*).

Обхват на мярката: Местообитания на вида алпийска розалия в България в мрежата Натура 2000.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Индикатор за изпълнение: Разработени и приети конкретни предложения. Демонстриране и въвеждане на горскостопански добри практики.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна.

Срок за изпълнение: За периода на изпълнение на Плана 2023-2032 г./ до 2027 г., в контекста на актуалната НРПД 2021-2027 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 60 000 лв.

Мярка № 7.2-4: Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания чрез повишаване на ефективността при борба с пожарите в горски екосистеми.

Дейността представлява Мярка 27 от НРПД 2021-2027 г. („Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания чрез повишаване на ефективността при борба с пожарите в степни, пасищни и горски екосистеми“). Подобряване

на природозащитното състояние на типове горски природни местообитания чрез повишаване на ефективността при борба с пожарите е ключово за тяхното опазване. Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания чрез повишаване на ефективността при борба с пожарите в горски екосистеми включва анализ на наличната инфраструктура за мониторинг на пожари; изграждане на интегрирана система за ранно предупреждение за пожари; подобряване на капацитета за борба с пожарите на 57 РСПБЗН.

В НРПД 2021-2027 г. са посочени и приложимите горски природни местообитания, сред които са и 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*; 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*; 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*); 91S0 *Западнопонтийски букови гори; 91W0 Мизийски букови гори и др., представляващи местообитание на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*).

Обхват на мярката: Местообитания на вида алпийска розалия в България в мрежата Натура 2000.

Отговорна институция за изпълнение: МЗм (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол), както и ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Индикатор за изпълнение: Разработени и приети конкретни предложения. Демонстриране и въвеждане на горскостопански добри практики.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна.

Срок за изпълнение: За периода на изпълнение на Плана 2023-2032 г./ до 2027 г., в контекста на сегашната НРПД 2021-2027 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 2 030 000 лв.

Мярка № 7.2-5: Изпълнение на дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности

По същество представлява *Мярка 52 от НРПД 2021-2027 г.: Натура 2000 в горите (горски природни местообитания и видове, чиито местообитания съвпадат с горските природни местообитания).*

„Натура 2000 в горите“, свързана с горски природни местообитания и видове, чиито местообитания съвпадат с горските природни местообитания, включва изпълнението на дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности, включени в заповедта за обявяване на съответна зона от Натура 2000. Включително и за опазване на вида алпийска розалия, чиито местообитания съвпадат с горските природни местообитания, най-вече 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*; 9130 Букови гори от типа

Asperulo-Fagetum; 9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion); 91S0 *Западнопонтийски букови гори; 91W0 Мизийски букови гори и др.

С изпълнението на дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности се цели подобрене/поддържане на природозащитното състояние на горските местообитания, включени в заповедите за обявяване на защитените зони, което ще осигури успеваемостта за прилагане на определените режими/ограничения и съответно опазване местообитанията на вида.

Обхват на мярката: Защитени зони от мрежата Natura 2000 с предмет на опазване алпийската розалия.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ.

Индикатор за изпълнение: Изпълнени дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока.

Срок за изпълнение: За периода на изпълнение на Плана 2023-2032 г./ до 2027 г., в контекста на сегашната НРПД 2021-2027 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 1 000 000 лв.

Мярка № 7.2-6: На цялата територия на България, в регистрираните находища на вида, да се определят площи в предварително конкретизирани (определени) зони, в които всички горскостопански мероприятия в местообитанието на вида да бъдат забранени.

Мярка № 7.2-6 е насочена към съхранение състоянието на предпочитаните територии от вида, доказано с неговото присъствие. Определянето на такива зони ще увеличи многократно ефективността и ефикасността на всички други мерки като насочи средства към места, на които може да се постигне най-голям резултат за съхранението на вида.

Зоните, в които ще се въведе мярката следва да са такива, които да са представителни и моделни, с максимално запазени до естествените условия на средата. Определянето на тези зони е необходимо да бъде извършено на географски и регионален принцип, като се съобразят, както експозицията и надморската височина, така и микроклиматичните условия и биотичните параметри на местообитанието. Такива представителни популации на розалията, могат да бъдат използвани като референтни за даден район и база за сравнение при мониторинг на засегнати от човешките дейности местообитания на вида.

По същество мярката представлява забрана за всякакви ГС дейности в местообитания, представителни по отношение на изискванията на вида към конкретни условия на средата, т.е. с пълната консервация се цели да се създаде мрежа от местообитания на розалията, които да са

-----> www.eufunds.bg <-----

максимално близки до естествените и по тях да се съди за естествения ход на развитие на вида в конкретни периоди от време и при конкретни климатични и зонални условия. Освен създаване на оптимални условия за съхраняване се създава и система за наблюдение на естествените процеси, протичащи с развитието на популацията и нейните естествени биотични параметри.

Информацията за популационните параметри на еталонните популации от розалия се приемат за референтни за конкретните географски региони и отчитат към НСМБР, която да ги направи публично достояние.

Определянето на местата, изграждащи мрежата от еталонни за вида местообитания и конкретните зони, трябва да са предмет на отделен проект, който да стартира непосредствено след финансирането на ПД. Рестрикциите следва да бъдат въведени и при изготвяне на ПУ на тези ЗЗ, както и при определяне на СЦ за вида в тях.

*Мярката не ограничава прилагането на консервационни дейности и в други потенциални територии на вида.

Обхват на мярката: Територии в България, в които видът е регистриран.

Индикатор за изпълнение: Изпълнени етапи от провеждане на проучване, вкл. картиране на местообитания от ключово значение за опазване на вида. Изработено обосновано предложение към МОСВ за налагане на ограничения за съответните територии.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока.

Срок за изпълнение: Проучване на територии и картиране на местообитания от ключово значение за опазване на вида в период до края на 2026 г. Изработване на обосновано предложение към МОСВ за налагане на ограничения за съответните територии – през 2027 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 252 000 лв.

Мярка № 7.2-7: По време на инвентаризацията на горската територия, попадаща в ЗЗ с предмет на опазване алпийската розалия, да се възлага на експерти по вида да определят и бележат групите дървета, които да бъдат щадени от дърводобив, а по възможност 25-35% от старите дървета, да се съхраняват като „острови на старостта“.

Мярката следва да се разглежда и прилага приоритетно в Защитени зони от мрежата Натура 2000 с предмет на опазване алпийската розалия.

При извършване на инвентаризация, следва да се прави предварителен преглед на горския масив от експерти по фаунистично разнообразие и да се предприемат комплексни мерки по съхраняване на минимално нужното количество стояща и паднала мъртва дървесина, както

и да се предвидят подходящите дървесни индивиди, които ще влязат в ресурсния оборот след деградацията на наличната мъртва дървесина.

Мярката се отнася до това по време на инвентаризацията на горската територия, да се възлага на експерти по вида да определят и бележат групите дървета, които да бъдат щадени от дърводобив, а по възможност 20-30% от старите дървета да се съхраняват като острови на старостта, където освен необходимите субстрати за размножаване се поддържат и оптималните за вида микроклиматични изисквания – склопеност и високи атмосферна и приземна влажност.

Обхват на мярката: Защитени зони от мрежата Natura 2000 с предмет на опазване алпийската розалия.

Индикатор за изпълнение: Брой разработени горскостопански планове с включени групи дървета, които да бъдат опазвани; Включени мерки.

Отговорни институции: МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗМ (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока

Срок за изпълнение: През целия период на изпълнение на Плана при извършване на инвентаризация.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 30 000 лв.

7.3. Изследвания и мониторинг

Мярка № 7.3-1: Да се извършва ежегоден мониторинг на вида, в предварително определени пробни площи, от които намиращите се в строго защитените територии да се считат за контролни, а биотичните параметри от тях за референтни, спрямо подобните в региона.

Първа стъпка от изпълнението на мярката е да се актуализира утвърдената „Методика за мониторинг на *Lucanus cervus*, *Morimus asper funereus*, *Rosalia alpina*, *Osmoderma eremita*, разред Coleoptera“, използвана в НСМБР.

Промени във вече приетата методика са необходими поради следното:

- **По отношение на периодите на пробонабиране.** За територията на България се наблюдават различия, както в периодите на вегетацията, така и в климатичните условия на територии, разположени в южната и северната половина. Различия възникват и поради разлики в надморските височини или особености на местоположението. Експериментално е необходимо да се изработи схема за подходящите за пробонабиране срокове и съответно територии. Вероятно сроковете за равнинните и южни територии са с около месец по-рано, отколкото тези в планинските местообитания, по отношение на активирането на вида.

-----> www.eufunds.bg <-----

- **Броят на пробните трансекти** е необходимо да бъде разпределен в зависимост от площта на подходящите местообитания в дадена защитена зона, като на 10 km² подходящо местообитание да бъдат заложени поне 10 трансекта по един km. В настоящата методика не се предвижда подобен тип мониторинг, предвид комплексните изследвания, които предполагат и комбиниране на факторите, които да определят и еднаквост на вероятността за намиране на всички мониториращи видове.

- **Други промени** -- Допълнителни аспекти на актуализацията следва да се предвидят и след извършването на останалите изследвания за екологията и биологията на вида, предвидени в Плана.

През първата година от стартиране на мониторинга следва да се проучи съвременното разпространение на вида на цялата територия на страната.

С изпълнението на мярката ще се допринесе към Д.1.3. Мониторинг и докладване (Мярка 9) от НРПД 2021-2027 г., посредством прилагането на националните концепции за мониторинг и набиране на данни, с което да се осигури информация за оценка на състоянието на вида.

Ще бъде разработена **анкета за вида**, чрез която да се проведе допълнително проучване. От наличната информация за минало и съвременно разпространение ще се определи периметърът на теренните изследвания и съвременните тенденции в регистрирането на вида.

Следващият етап включва предварително определяне на пробни площи за дългогодишен мониторинг и последващо ежегодно провеждане на такъв. Пробните площи, намиращите се в строго защитените територии ще се считат за контролни, а биотичните параметри от тях за референтни, спрямо подобните в региона.

Обхват на мярката: Територията на цялата страна, в ареала на разпространение на вида.

Индикатор за изпълнение: Разработена схема за мониторинг. Изпълнени проучвания. Направени анализи/отчети. Констатирани тенденции и др.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ (вкл. ИАОС)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока

Срок за изпълнение: Ежегодно за периода на изпълнение на Плана 2023-2032 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 860 000 лв.

Мярка № 7.3-2: Да се актуализира картният материал за разпространението на вида.

Мярката включва дейност по актуализация на картния материал за разпространението на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) и пространствени данни в цифров вид (ГИС), съвместими с Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) на ИАОС.

Актуализация на картния материал за разпространението ще се извършва въз основа на проведения ежегоден мониторинг, с новонабраните данни, както и допълнително събрани данни по други проекти/ от други източници, ако е приложимо.

Обхват на мярката: Територията на цялата страна в ареала на разпространение на вида.

Индикатор за изпълнение: Разработен и периодично актуализиран картен материал.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ/ Университети/ БАН (ИГ . ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока.

Срок за изпълнение: До 2032 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 135 000 лв.

Мярка № 7.3-3: Извършване на проучване за обособяване на таксономичната принадлежност на популациите алпийска розалия, обитаващи съответно гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и гори от източен бук (*F. orientalis*).

Изпълнението на мярката цели допълване на оставащи пропуски в знанията и потребности от научни изследвания, които да допринесат за по-ефективното и по-ефикасно опазване на вида.

В България са налични два вида бук (както и мизийският бук – подвид на обикновения), които имат установени различия към конкретните условия на средата и принадлежат към различни природни местообитания. Твърде е вероятно тези различия в условията на средата да са били и причина за обособяване на различни генетични линии при розалията, което е установимо единствено чрез генетични и биохимични анализи. Такива проучвания и анализи не са правени за България, но предварителни проучвания за Европа показват, че на нашата територия има констатирана граница на две генетични форми на розалия, които са обособени на източна и западна форми.

Обхват на мярката: Защитени зони с представително присъствие на вида, съответно с наличие на гори с основен вид обикновен бук (*Fagus sylvatica*), вкл. мизийски, и други зони с гори от източен бук (*F. orientalis*) (например Странджа).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Индикатор за изпълнение: Проведено проучване и публикувана статия в списание с импакт фактор.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средно

Срок за изпълнение: През първите 5 години от изпълнението на Плана.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 90 000 лв.

Мярка № 7.3-4: Да се разработи електронна платформа за гражданската наука, чрез която природолюбители, туристи и активни граждани да подават информация за регистрации на вида.

Към електронната платформа да бъде качена и информация за ролята и живота на ксилофагите и за проблемите с тяхното опазване, както и за ролята и ползите от горите във фаза на старост, старите гори и горите с висока консервационна стойност и др.

Развитието и популяризирането на природозащитата и природозащитното образование през последните години е в период на активен възход, което е причина и за активна гражданска позиция и съпричастност към проблемите на опазването на биоразнообразието и на събирането на информация за различни редки и защитени животински видове. Пример за този процес е конкретната информация за розалията, която успяхме да съберем и приложим в настоящия ПД, като много от находищата са нови за фауната на България, а други са съобщавани еднократно в миналото. Създаването от електронна мрежа за събиране на информация е един от приоритетите на гражданската наука, която при прецизиране на средствата за събирането ѝ, може да бъде основен подход, който е безплатен, изключително икономичен и може да бъде много ефективен, при условие, че се администрира разумно и отговорно.

Обхват на мярката: Територията на цялата страна за ареала на вида.

Индикатор за изпълнение: Разработена, поддържана и актуализирана платформа. Изпълнение на рекламни кампании за популяризирането ѝ.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока.

Срок за изпълнение: Платформата следва да бъде разработена през първата година от изпълнението на Плана.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 100 000 лв.

Мярка № 7.3-5: Провеждане на проучвания и експерименти, които да допълнят познанията за екологията и биологията на вида, както и влиянието на различни заплахи, за територията на България.

Проведените проучвания за допълване на знанията следва да бъдат насочени към долуизброените насоки, но не се ограничават до тях. Всякакви обосновани проучвания за вида и неговите местообитания в България, следва да бъдат финансирани, предвид основополагащата роля на познанията за даден вид при неговото опазване.

Необходимо е извършване и на целенасочени проучвания за определяне на степента на въздействие на различни заплахи за вида конкретно за България. Като такава, с недостатъчно данни, може да се посочи следната: складирането на едри трупи на осветени места, които са привлекателни за бръмбара, но имат ролята на екологичен капан, ако бъдат изнесени преди излитането на новото поколение. Направеното изследване следва да оцени и значението на тези екологични капани върху демографските параметри на популацията на алпийската розалия.

Необходими са детайлни проучвания върху екологията на вида, вкл. оптималното количество мъртва дървесина и степен на осветеност като благоприятни условия за заселване на алпийската розалия.

Важен аспект за проучване е провеждането на **научни експерименти за регистриране с прилагане на действието на феромони и „капани“ за яйцеснасяне и отглеждане на ларвите по полуестествен начин**, гарантиращ тяхното максимално оцеляване. Индивиди от такива капани могат да бъдат предмет на възстановителни дейности в райони, където видът е изчезнал.

В европейската практика е вече много широко възприето изработването на експериментални площадки за мониторинг на алпийската розалия в места, в които видът е относително често срещан. Изработват се капани за сапроксилни видове, които представляват прясно отрязани три трупи, изправени и подпрени в една точка. Наблюденията могат да бъдат извършвани дистанционно с камери, които са денонощно експонирани и дават ценна информация за живота и цикъла на вида. След отлагането на яйцата, трупите се обвиват със защитни мрежи, които предпазват ларвите от кълвачи, а в последващи години, бръмбари от тези места могат да бъдат преселвани в места, където видът е изчезнал или да се правят различни научни и приложни експерименти.

Необходимо е и провеждане на проучване, свързано с изходите, които образуват ларвите, което в бъдеще ще създаде възможност за мониториране на вида в България по тях.

Обхват на мярката: Територията на цялата страна в ареала на вида.

Индикатор за изпълнение: Проведени научни експерименти и проучвания. Публикувани статии.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна.

Срок за изпълнение: За целия период на изпълнение на Плана.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 240 000 лв.

Мярка № 7.3-6: Да се проведе регионално проучване за установяване на генетичното сходство между популациите на алпийската розалия в Стара планина и Карпатите. Използване на дистанционни методи при определяне на биокоридора.

Съществува научна хипотеза за трансграничен генетичен обмен между популациите на Стара планина и Южните Карпати, какъвто е установен при много други животински видове. Този факт може да бъде установен единствено с генетични изследвания на индивиди от двата трансгранични района.

Изпълнението на този проект ще послужи за образец и при последващи транснационални изследвания, които да установят генетичното сходство между популациите на видове в различни държави.

Този мащабен проект може да включи и прилагане на дистанционни методи, с които да се проследи състоянието на буквите гори в разглеждания район и последващо картиране на хипотетичните свързващи популациите биокоридорите, които да бъдат обект на транснационална защита.

Обхват на мярката: Предполагаемия екокоридор, свързващ популациите на вида в целевия регион.

Индикатор за изпълнение: Проведени научни експерименти/изследвания и пр.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна.

Срок за изпълнение: 2025 – 2032 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 1 000 000 лв.

7.4. Повишаване осведомеността, природозащитната култура и уменията за опазване на вида

Към раздела са изброени важни образователни дейности, които ще допринесат за опазване на вида, а и на биологичното разнообразие като цяло, посредством повишаване на обществената култура, ангажираност и инициативност. Включени са мерки за издаване на печатни материали, продуциране на видеоклипове/ научно-популярни филми с природозащитна

тематика, въвличане на подрастващи в училища и университети чрез разширяване на образователни дейности, ангажиране на детски и младежки организации за природозащитни каузи, провеждане на образователни семинари и публични дискусии и др.

Мярка № 7.4-1: Да се изготви и реализира мащабен проект за повишаване на природозащитната култура на населението.

Акцент в проекта следва да бъде ролята на сапроксилните видове и мъртвата дървесина за екосистемните услуги на горските екосистеми. Към този проект ще бъде заложена кампания за информиране, относно алпийската розалия и проблемните възникващи при опазването ѝ.

Важна стъпка в изграждането на позитивно отношение към опазването на биологичното разнообразие като цяло, а и към Натура 2000, е обхващането на младото население на страната в различни програми за екологично образование (НРПД 2021-2027 г.). Ето защо в изпълнението на мярката ще бъде взето предвид и конкретното включване на информация за алпийския сечко, сапроксилните видове и мъртвата дървесина и при работа с детски градини, училища, кръжоци към училища, природозащитни центрове, студенти, зоопаркове и НПО. Ще бъде включено разработване на учебни и информационни материали и презентации, разработване и разпространение на образователен видеофилм.

С изпълнението на мярката косвено и пряко ще се допринесе и към Д.1.5. Мерки за комуникация и повишаване на осведомеността, образование и достъп на посетители във връзка с „Натура 2000“ (НРПД 2021-2027 г.), посредством провеждането на тематично структурирани обучения, информационни срещи/ семинари и/или др.

Обхват на мярката: Територията на цялата страна в ареала на вида.

Индикатор за изпълнение: Изготвяне и разпространение на кратък филм, разяснителни табла и брошури, други материали.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ/ ДНП/ ДПП/ Общини/ НПО/ Частен сектор/ Университети/ Училища/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Висока.

Срок за изпълнение: 2024-2032 г.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 300 000 лв.

Мярка № 7.4-2: Изработване и предоставяне на целесъобразни институции на информационни табла, диорами, макети и други подобни материали (дирекции на природни паркове, регионални музеи и експозиции за постоянно експониране).

В изпълнение на мярката ще се изработят диорами, макети и други подобни материали, свързани не само с изобразяването на алпийската розалия, но и на нейния хабитат и съответно

-----> www.eufunds.bg <-----

на старите гори и онагледяване на техни функции, вкл. цялостното биоразнообразие, с което се асоциират. Същите макети и т.н. ще бъдат предоставени за експониране в зоопаркове, информационни центрове към националните и природни паркове, регионални музеи и експозиции, училища в райони/области със стабилна популация на вида и други целесъобразни.

При изпълнение на мярката следва да се предвидят и изработят и информационни табели за поставяне на „входовете“ на ПП, НП и по всякакви подходящи екопътеки и/или др. Табелите ще бъдат поставени на места, на които видът може да бъде регистриран. Информацията освен осведомителен характер ще има и уклон за съдействие чрез информирание на компетентните институции или на електронния информационен сайт/платформа.

Всички информационни материали, които се разработят, следва да съдържат и рекламна информация на разработената по Мярка № 7.3-4 платформа за събиране на данни от гражданите.

Обхват на мярката: Туристически маршрути, минаващи през подходящи за вида местообитания, зоопаркове, информационни центрове и други подобни на територията на цялата страна в/в близост до находища на вида.

Индикатор за изпълнение: Разработени и разпространени материали.

Отговорна институция за изпълнение: МОСВ/ ДНП/ ДПП/ Зоопаркове/ Общини/ НПО/ Частен сектор/ Университети/ Училища/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна.

Срок за изпълнение: От първата година на изпълнение на Плана.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 120 000 лв.

Мярка № 7.4-3: Разработване и разпространение на ръководство за демонстрационно обучение на горски служители извършващи инвентаризация и маркиране на дървостоя, където да бъдат разяснени практически изискванията на вида към конкретните микроместообитания и микроклиматични характеристики.

Мярката цели прилагане на необходими усилия за въвеждане на практики за устойчиво стопанисване на горите. Ръководството следва да е конкретно насочено към изграждане на капацитет в организациите, стопанисващи гори и техните служители, с цел устойчива промяна в управлението на горите в България, посредством повишаване на компетенцията на отговорните страни.

Обхват на мярката: Горски стопанства, в обхвата на които попадат местообитания на вида.

Отговорен за изпълнението: МОСВ/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ НПО/ Частен сектор/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ Др.

Индикатор за изпълнение: Разработено и разпространено ръководство

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна

Срок за изпълнение: През първите пет години от изпълнението на Плана.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 60 000 лв.

7.5. Адаптивни и смекчаващи мерки

Предложенията в тази част са мерки, отговарящи на определените в т. 5 „Заплахи и лимитиращи фактори“, произтичат от аналитичната информация и оценките представени в съответната част на плана; осигуряват или водят до постигане на целите, преодоляване или ограничаване въздействието на заплахите; водят до изпълнение на целите на плана за действие; допускат известни възможности за гъвкавост при вземане на управленски решения, в случай на промени в обстоятелствата; не влизат в противоречие с нормативно определени режими или други изисквания.

Мярка № 7.5-1: Да се изисква постепенно увеличаване на площта на горските територии, където видът е регистриран, в които да се преустановят дърводобива и стопанските цели.

Да се увеличават периферните територии около островите на старостта, които да гарантират оцеляването на вида в далечното бъдеще. Постепенно да се преустанови и изнасянето на не по-малко от 35% от мъртвата дървесина, която да съставлява между 25 – 40 m³/ha. Мярката цели дългосрочност на успеваемостта на целия План за опазване на вида и затова се предвижда да се изпълни във втората половина от неговото изпълнение.

Обхват на мярката: Горските територии, където видът е регистриран

Индикатор за изпълнение: Предприети етапи от постепенно увеличаване на гореописаните горски територии.

Отговорен за изпълнението: МЗМ⁵ (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средно

Срок за изпълнение: През втората половина от периода за изпълнение на Плана.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 150 000 лв.

Мярка № 7.5-2: Да се разработят експериментално алтернативни, културни дърводобивни системи, които постепенно да заменят частично дърводобива в естествените букови гори, а малоценни за земеделие територии да бъдат усвоявани за създаване на плантации.

В държавите с напреднало и развито природозащитно законодателство и активно гражданско общество, експлоатацията на естествените горски ресурси е сведено до минимум и основен приоритет на тези естествени екосистеми е опазването на биоразнообразието и поддържането на екосистемните услуги, реализирани от тяхното нормално функциониране. Като страна членка на ЕС е необходимо да целим постепенно преминаване към използване на интензивни дървесни ресурси, произведени в условията на изкуствена плантация, а естествените горски екосистеми да бъдат предмет на активно опазване и управление с минимално ползване на целулозния им ресурс.

Обхват на мярката: Територията на цялата страна с наличие на естествени букови гори.

⁵ Всички изброени мерки, за които отговорно за изпълнението е МЗМ, следва да се съгласуват със съответното държавно предприятие по чл. 163 от ЗГ, когато засягат държавни горски територии.

Индикатор за изпълнение: Разработени и приложени експериментални алтернативи.

Отговорен за изпълнението: МЗм⁶ (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна

Срок за изпълнение: За периода на изпълнение на Плана, през втората половина от изпълнението му.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 1 260 000 лв.

Мярка № 7.5-3: Да се направят експерименти, свързани в подобряване на условията за вторични ползвания на горите, екстензивно производство на гъби, билки, мед, горски плодове, диви зеленчуци, които да предлагат варианти за намаляване на антропогенната преса, като резултат от засиления дърводобив.

Световната литература по природосъобразно ползване на горите изобилства от практики, които дават съвети и практически модели на вторични ползвания. Такива са например трудовете на Зеп Холцер, Бил Молисън, Масанобу Фукуока и пр., които са установили пермакултурен принцип на вторичните ползвания в гората и по този начин са установили „щадящ режим“ на ползването на дървесината. Тези практики са високоефективни, но към този момент за България те са непонятни и извън обсега дори на теоретичните идеи за стопанисване и управление на горите.

Обхват на мярката: Територията на цялата страна за ареала на вида.

Индикатор за изпълнение: Разработени и приложени експерименти.

Отговорен за изпълнението: МЗм⁷ (ИАГ и предприятия)/ МОСВ / ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Оценка на важността на мярката за опазване на вида: Средна

Срок за изпълнение: За периода на изпълнение на Плана.

Оценка на необходимите средства за изпълнение: 1 000 000 лв.

⁶ Всички изброени мерки, за които отговорно за изпълнението е МЗм, следва да се съгласуват със съответното държавно предприятие по чл. 163 от ЗГ, когато засягат държавни горски територии.

⁷ същата като предишната

8. Мониторинг и оценка на плана

Съгласно законодателните изисквания по чл. 3, ал. 2 от *Наредба № 5 от 1 август 2003 г. за условията и реда за разработване на планове за действие за растителни и животински видове*, настоящият план обхваща десетгодишен период.

В *Таблица № 8-1* е представена матрица, в която са определени цели, обхват, показатели, периодичност на наблюденията, отговорности за организация, провеждане и финансиране на мониторинга, съхранение и ползване на информацията при реализация на плана за действие.

Таблица № 8.1. Мониторинг и оценка на изпълнение на Плана за действие.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ Индикатор	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
7.1. Законодателни и управленчески								
Мярка № 7.1-1: Въвеждане на нормативна промяна в условията и последващия контрол за одобряване на горскостопанските планове, проекти и програми в/за мезофилните букови гори.	Устойчиво стопанисване на горите, което ще осигури необходимите условия за поддържане и подобряване природозащитния статус на вида алпийска розалия, чрез опазване на неговото местообитание.	Горски територии, включващи местообитания на вида на територията на цялата страна.	Изпълнени етапи от процеса на въвеждане на нормативната промяна. Извършени проверки. Издадени доклади/протоколи от проверки, вкл. отправени предложения и доказателства за последващото им отразяване, ако е приложимо.	Ежегодно.	МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ (вкл. РИОСВ – за последващ контрол); БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др. – при определяне на добри и приложими практики.	МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ (вкл. РИОСВ – за последващ контрол); БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др. – при определяне на добри	Мярката не изисква финансиране.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
<p>Мярка № 7.1-2: Въвеждане на задължителни курсове за специалисти инвентаризиращи гори с висока консервационна стойност. Въвеждане на задължителни консултации със специалист биолог/еколог в процеса на инвентаризация и планиране на стопанисването на ГВКС, където е установено присъствието на</p>	<p>Устойчиво управление на ГВКС, съобразено с опазването на вида алпийската розалия и други сапроксилни твърдокрили, което ще осигури необходимите условия за поддържане и подобряване природозащитния статус на вида, чрез опазване на неговото местообитание.</p>	<p>ГВКС с констатирано присъствие на алпийска розалия.</p>	<p>Разработен и приложен курс/обучения, както и нормативно изискване към отговорните специалисти. Проведени консултации с експерт биолог/еколог при инвентаризация на ГВКС. Извършено остойностяване на биоразнообразието и изготвяне на оценка за допустимост на дърводобивните количества в ГВКС.</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ (вкл. РИОСВ – за последващ контрол, в приложимите случаи); БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др. – при разработването на конкретния курс.</p>	<p>МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ (вкл. РИОСВ – за последващ контрол, в приложимите случаи); БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др. – при разработването на</p>	<p>Съгласно Мярка 5 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) (ЕСИФ, LIFE, ПУДОС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми</p>	<p>Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.</p>

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
алпийската розалия и други сапроксилни твърдокрили.						конкретния курс.	за сътрудничество и др.)	
Мярка № 7.1-3: При разработване на ПУ на ЗЗ - включване на изисквания относно съхранение на групи от биотопни дървета и др. свързано с директното опазване на вида. Включване на тези изисквания и като специфични цели за опазване на вида в съответната зона.	Повишена ефективност и ефикасност при опазването на вида (<i>посредством разработването на ПУ за ЗЗ и определяне на СЦ</i>), вкл. съхранение на важни местообитания и микроусловия - групи от биотопни дървета и др. свързано с	Защитени зони от мрежата Natura 2000 с предмет на опазване алпийската розалия.	Включени и последващо изпълнени мерки/специфични цели. Изпълнени дейности по предварително определяне на „биотопни петна“(изготвяне на доклад с идентифицирани „биотопни петна“) и прилагане при разработване на ПУ на ЗЗ или при определяне на СЦ за алпийската розалия в конкретната зона. Извършени	Ежегодно	МОСВ/ ДПП/ ДНП/ МЗм (ИАГ и предприятия) / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	МОСВ/ ДПП/ ДНП/ МЗм (ИАГ и предприятия) / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.; Последващ контрол - РИОСВ.	ЕСИФ, LIFE, ПУДОС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
	директното опазване на вида.		проверки при дърводобив. Изготвени протоколи от проверки.					
Мярка № 7.1-4: При изготвяне на ПУ на 33 с предмет на опазване алпийската розалия, за ГВСК да бъдат наложени забранителни режими на всякакво ползване за минимум 30 % от горския масив, попадащ в находище/а на вида	Устойчиво управление на ГВКС, съобразено с опазването на вида алпийската розалия и други сапроксилни твърдокрили, което ще осигури необходимите условия за поддържане и подобряване природозащитния статус на вида, чрез опазване на неговото местообитание.	Гори с висока консервационна стойност в Ззащитени зони от мрежата Natura 2000, в които с предмет на опазване алпийската розалия е предмет на опазване	Изпълнени дейности, свързани с въвеждане на забрани и/или др., свързано с опазване на вида, при разработване на нови планове за управление или при определяне на специфични цели.	Ежегодно	МОСВ/ ДПП/ ДНП/ МЗм (ИАГ и предприятия) / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	МОСВ/ ДПП/ ДНП/ МЗм (ИАГ и предприятия) / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.; Последващ контрол - РИОСВ.	Мярката не изисква финансиране.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
Мярка № 7.1-5: Подобряване взаимодействието между институциите, отговарящи за опазване на вида.	Подобрено взаимодействие между институциите, отговарящи за опазване на вида.	Територията на цялата страна за ареала на вида.	Разработване на анализ на съществуващите правила и възможности за взаимодействие. Разработване на механизъм за взаимодействие. Въвеждане на механизма в практиката, вкл. предложение за законодателни промени ако е необходимо.	Ежегодно	МОСВ и други институции, отговарящи за опазване на вида.	МОСВ и други институции , отговарящи за опазване на вида.	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудниче ство и др.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

7.2. Пряко опазване и възстановяване на вида и местообитанията му

Мярка № 7.2-1: Подобряване на природозащитното състояние на горски природните местообитания чрез	Подобряване на природозащитното състояние на вида, посредством подобряване състоянието	Местообитания на вида алпийска розуля в България,	Разработени и приети конкретни предложения. Демонстриране и въвеждане на	2025, 2026 и 2027 г.	МОСВ/ МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ.	МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия	Съгласно Мярка 46 от НРПД - Европейски фонд за регионално	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка,
--	--	---	--	----------------------	--	---	--	---

-----> www.eufunds.bg <-----

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖНО О ФИНАНСИРА АНЕ	
пилотни дейности: демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики за устойчиво стопанисване на горите от местообитанията	на неговите местообитания.	приоритетно в 91W0.	горскостопански добри практики.		ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	я)/ ДНП/ ДПП/ Университе ти/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	развитие (ЕФРР), Държавен бюджет (ЕСИФ, LIFE, ПУДОС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътруднич ество и др.)	който да я изпраща до МОСВ за сведение.
Мярка № 7.2-2: Подобряване на природозащитното	Подобряване на природозащитното състояние на вида,	Местообитания на вида алпийска	Разработени и приети конкретни предложения.	Ежегодно	МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия)	МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ	Съгласно Мярка 47 от НРПД -	Съхранението и ползването на информация се

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
състояние на природните местообитания чрез пилотни дейности: демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики, насочени към поддържане на структури, устойчиви към големи природни нарушения	посредством подобряване състоянието на неговите местообитания.	розалия в България, приоритетно в 9110, 9130.	Демонстриране и въвеждане на горскостопански добри практики.		/ ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Държавен бюджет	извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.
							(ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.)	

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
<p>Мярка № 7.2-3: Осигуряване дългосрочното опазване на горските природни местообитания, представляващи и хабитат за алпийската розалия, както и постигане на по-добро природозащитно състояние.</p>	<p>Подобряване на природозащитното състояние на вида, посредством подобряване състоянието на неговите местообитания.</p>	<p>Местообитания на вида алпийска розалия в България в мрежата Natura 2000.</p>	<p>Разработени и приети конкретни предложения. Демонстриране и въвеждане на горскостопански добри практики.</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>МОСВ/ МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.</p>	<p>МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.</p>	<p>Съгласно Мярка 50 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР). (ЕСИФ, LIFE, ПУДОС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътруднич</p>	<p>Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.</p>

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
<p>Мярка № 7.2-4: Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания чрез повишаване на ефективността при борба с пожарите в горски екосистеми.</p>	<p>Подобряване на природозащитното състояние на вида, посредством подобряване състоянието на неговите местообитания.</p>	<p>Местообитания на вида алпийска розалия в България в мрежата Natura 2000.</p>	<p>Разработени и приети конкретни предложения. Демонстриране и въвеждане на горскостопански добри практики.</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ, както и ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др.</p>	<p>МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол), както и ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др.</p>	<p>ество и др.)</p> <p>Съгласно Мярка 27 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР).</p> <p>(ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за</p>	<p>Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
<p>Мярка № 7.2-5: Изпълнение на дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности</p>	<p>Подобряване на природозащитното състояние на вида, посредством подобряване състоянието на неговите местообитания.</p>	<p>Защитени зони от мрежата Natura 2000 с предмет на опазване алпийската розалия.</p>	<p>Изпълнени дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности.</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>МОСВ</p>	<p>МОСВ</p>	<p>сътрудничество и др.)</p> <p>Съгласно Мярка 52 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР).</p> <p>(ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми</p>	<p>Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.</p>

-----> www.eufunds.bg <-----

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
Мярка № 7.2-6: На цялата територия на България, в регистрираните находища на вида, да се определят площите в предварително конкретизирани (определени) зони, в които всички горскостопански мероприятия в местообитанието на вида да бъдат забранени.	Подобряване/поддържане на природозащитното състояние на вида, посредством подобряване/поддържане състоянието на неговите местообитания.	Територии в България, на които видът е регистриран	Изпълнени етапи от провеждане на проучване, вкл. картиране на местообитания от ключово значение за опазване на вида. Изработено обосновано предложение към МОСВ за налагане на ограничения за съответните територии.	Ежегодно.	МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.)	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.
Мярка № 7.2-7: По време на инвентаризацията	Устойчиво стопанисване на горите, което ще осигури необходимите	Защитени зони от мрежата Натура 2000 с	Брой разработени горскостопански планове с включени	Ежегодно.	МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия)	МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за	Съхранението и ползването на информация се

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
на горската територия, попадаща в 33 с предмет на опазване алпийската розалия, да се възлага на експерти по вида да определят и бележат групите дървета, които да бъдат щадени от дърводобив, а по възможност 25-35% от старите дървета, да се съхраняват като „острови на старостта“.	условия за поддържане и подобряване природозащитния статус на вида алпийска розалия, чрез опазване на неговото местообитание.	предмет на опазване алпийската розалия.	групи дървета, които да бъдат опазвани; Включени мерки.		/ ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

7.3. Изследвания и мониторинг

Мярка № 7.3-1: Да се извършва ежегоден мониторинг на вида,	Осигуряване на необходимата информация за вида, която да послужи за	Територията на цялата страна в	Разработена схема за мониторинг. Изпълнени проучвания.	Ежегодно	МОСВ (вкл. ИАОС)/ МЗм (ИАГ и предприятия)	МОСВ (вкл. ИАОС)/ МЗм (ИАГ и предприятия)	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура	Съхранението и ползването на информация се извършва от
---	---	--------------------------------	--	----------	---	---	------------------------------------	--

-----& www.eufunds.bg &-----

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖНО О ФИНАНСИРА АНЕ	
в предварително определени пробни площи, от които намиращите се в строго защитените територии да се считат за контролни, а биотичните параметри от тях за референтни, спрямо подобните в региона.	постигане на максимална ефективност и ефикасност при неговото опазване.	ареала на разпространение на вида.	Направени анализи/отчети. Констатирани тенденции и др.		/ ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	я)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.
Мярка № 7.3-2: Да се актуализира картния материал за разпространението на вида.	Проследяване на тенденциите по показателите за състоянието на вида във времето.	Територията на цялата страна в ареала на разпространение на вида.	Разработен и периодично актуализиран картен материал	Ежегодно	МОСВ/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	МОСВ/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
<p>Мярка № 7.3-3: Извършване на проучване за обособяване на таксономичната принадлежност на популациите алпийска розалия, обитаващи съответно гори от обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>) и гори от източен бук (<i>F. orientalis</i>).</p>	Осигуряване на необходимата информация за вида, която да послужи за постигане на максимална ефективност и ефикасност при неговото опазване.	Защитени зони с представително присъствие на вида, съответно с наличие на гори с основен вид обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>) и други зони с гори от източен бук (<i>F. orientalis</i>) (например Странджа).	Проведено проучване и публикувана статия в списание с импакт фактор.	2027/2028 г.	МОСВ/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	МОСВ/ Университе ти/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	сътрудниче ство и др. ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудниче ство и др.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.
<p>Мярка № 7.3-4: Да се разработи електронна платформа за гражданската наука, чрез която природолюбители,</p>	Осигуряване на необходимата информация за вида, която да послужи за постигане на максимална	Територията на цялата страна за ареала на вида.	Разработена, поддържана и актуализирана платформа. Изпълнение на рекламни кампании	Ежегодно	МОСВ (вкл. ИАОС)/ МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ.	МОСВ (вкл. ИАОС)/ МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университе	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка,

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
туристи и активни граждани да подават информация за регистрации на вида.	ефективност и ефикасност при неговото опазване.		за популяризирането ѝ.		ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	ти/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	който да я изпраща до МОСВ за сведение.
Мярка № 7.3-5: Провеждане на проучвания и експерименти, които да допълнят познанията за екологията и биологията на вида, както и влиянието на различни заплахи, за територията на България	Осигуряване на необходимата информация за вида в страната, която да послужи за постигане на максимална ефективност и ефикасност при неговото опазване.	Територията на цялата страна за ареала на вида.	Проведени научни експерименти и проучвания. Публикувани статии.	Ежегодно	МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИРА АНЕ	
<p>Мярка № 7.3-6: Да се проведе регионално проучване за установяване на генетичното сходство между популациите на алпийската розалия в Стара планина и Карпатите. Използване на дистанционни методи при определяне на биокоридора.</p>	Осигуряване на информация, с която да се постигне трансгранично опазване на вида.	Предполагаемия екокоридор, свързващ популациите на вида в целевия регион.	Проведени научни експерименти/изследвания и пр.	2025-2032 г.	МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	ЕСИФ, LIFE, ПУДОС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

7.4. Повишаване на осведомеността, природозащитната култура и умения за опазване на вида

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
Мярка № 7.4-1: Да се изготви и реализира мащабен проект за повишаване на природозащитната култура на населението.	Повишаване на обществената информираност, ангажираност и инициативност по въпросите свързани с опазването на вида, както и на старите гори и други сапроксилни видове в страната.	Територията на цялата страна в ареала на вида.	Изготвяне и разпространение на кратък филм, разяснителни табла и брошури и други материали.	Ежегодно в периода 2024-2029 г.	МОСВ/ ДНП/ ДПП/ Общини/ НПО/ Частен сектор/ Университети / Училища/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ Др.	МОСВ/ ДНП/ ДПП/ Общини/ НПО/ Частен сектор/ Университети/ Училища/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ Др.	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.
Мярка № 7.4-2: Изработване и предоставяне на целесъобразни институции на информационни табла, диорамы, макети и други подобни материали (дирекции на	Повишаване на обществената информираност, ангажираност и инициативност по въпросите свързани с опазването на вида, както и на старите гори и други	Туристически маршрути, минаващи през подходящи за вида местообитания, зоопаркове, информационни центрове, общински сгради	Разработени и разпространени материали.	Ежегодно	МОСВ/ ДНП/ ДПП/ Зоопаркове/ Общини/ НПО/ Частен сектор/ Университети / Училища/ БАН (ИГ. ИБЕИ,	МОСВ/ ДНП/ ДПП/ Зоопаркове / Общини/ НПО/ Частен сектор/ Университети / Училища/ БАН (ИГ. ИБЕИ,	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
природни паркове, регионални музеи и експозиции за постоянно експониране).	сапроксилни видове в страната.	и други подобни на територията на цялата страна в/ в близост до находища на вида.			НПНМ)/ Регионални музеи/ Др.	БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ Др.	за сътрудничество и др.	
Мярка № 7.4-З: Разработване и разпространение на ръководство за демонстрационно обучение на горски служители извършващи инвентаризация и маркиране на дървостоя, където да бъдат разяснени практически изискванията на вида към конкретните микроместообитания и	Изграждане на капацитет в организациите, стопанисващи гори и техните служители, с цел устойчива промяна в управлението на горите в Република България, което ще допринесе до подобряване на природозащитното състояние на горските местообитания и свързаните с тях видове, какъвто е и алпийската розалия.	Горски стопанства, в обхвата на които попадат местообитания на вида.	Разработено и разпространено ръководство	Ежегодно в периода 2023-2027 г.	МОСВ/ МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ НПО/ Частен сектор/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ Др.	МОСВ/ МЗм (ИАГ и предприятия) / ДНП/ ДПП/ НПО/ Частен сектор/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ Др.	ЕСИФ, LIFE, ПУДОС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	

микроклиматични
характеристики.

7.5. Адаптивни и смекчаващи мерки⁸

Мярка № 7.5-1: Да се изисква постепенно увеличаване на площта на горските територии, където видът е регистриран, в които да се преустановят	Осигуряване на постигане на целите на плана за съхранение на вида, посредством преодоляване/ограничаване	Горските територии, където видът е регистриран	Предприети етапи от постепенно увеличаване на гореописаните горски територии.	Ежегодно за периода 2028-2032 г.	МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ.	МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ ДНП/ ДПП/ Университе	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.
--	--	--	---	----------------------------------	---	--	--	--

⁸ Всички изброени мерки, за които отговорно за изпълнението е МЗм, следва да се съгласуват със съответното държавно предприятие по чл. 163 от ЗГ, когато засягат държавни горски територии.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
дърводобива и стопанските цели.	въздействието на заплахите.				ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	ти/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	програми за сътрудничество и др.	
Мярка № 7.5-2: Да се разработят експериментално алтернативни, културни дърводобивни системи, които постепенно да заменят частично дърводобива в естествените букови гори, а малоценни за земеделие територии да бъдат усвоявани за	Постепенно преминаване към използване на интензивни дървесни ресурси, произведени в условията на изкуствена плантация, а естествените горски екосистеми да бъдат предмет на активно опазване и управление с минимално ползване на целулозния им ресурс. Поддържане/подобряване на природозащитния статус на вида, посредством	Територията на цялата страна с наличие на естествени букови гори	Разработени и приложени експериментални алтернативи	Ежегодно за периода 2027-2032 г.	МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	МЗм (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.

МЯРКА	ЦЕЛ	ОБХВАТ	ПОКАЗАТЕЛ/ ИНДИКАТОР	ПЕРИОДИЧНОСТ НА НАБЛЮДЕНИЯТА	ОТГОВОРНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ			СЪХРАНЕНИЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПД***
					ОРГАНИЗИРА НЕ	ПРОВЕЖДА НЕ	ВЪЗМОЖН О ФИНАНСИР АНЕ	
<p>създаване на плантации.</p> <p>Мярка № 7.5-3: Да се направят експерименти, свързани в подобряване на условията за вторични ползвания на горите, екстензивно производство на гъби, билки, мед, горски плодове, диви зеленчуци, които да предлагат варианти за намаляване на антропогенната преса, като резултат от засиления дърводобив.</p>	<p>съхранението на неговите местообитания.</p> <p>Поддържане/подобряване на природозащитния статус на вида, посредством съхранението на неговите местообитания.</p>	<p>Територията на цялата страна за ареала на вида.</p>	<p>Разработени и приложени експерименти</p>	<p>Ежегодно за периода 2025-2032 г.</p>	<p>МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ / ДНП/ ДПП/ Университети / БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.</p>	<p>МЗм (ИАГ и предприятия) / МОСВ / ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.</p>	<p>ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.</p>	<p>Съхранението и ползването на информация се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение.</p>

*** Съхранението и ползването на информация следва да се извършва от изпълнителя на съответната мярка, който да я изпраща до МОСВ за сведение, спазвайки следния формат при изпращането на данните /в приложимите случаи/: За всяка мярка изпълнителите на проектите следва да докладват в МОСВ „Площ на природни местообитанията и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им (в ha). Индикаторът се докладва в хектари и геореферирана база с данни, вкл. първични бази с данни от проектите. За реализираните проекти следва да се включат следните задължителни пространствени компоненти, картен материал в цифров вид, както и пространствени данни в цифров вид (ГИС). Изискванията към картния материал и пространствените данни са: картният материал да бъде в мащаб, позволяващ разчитане на детайлите, представени в съответната карта; Пространствени данни, които се представят в цифров вид - геобаза данни с метаданни или ESRI *.shp (ESRI shape file), в проекционна координатна система WGS84/UTM зона 35N и/или в официалната за страната система, при спазване на следната структура:

- геобаза/пакет от използваните изходни данни, които не са публично достъпни и/или не са в информационната система на Натура 2000;
- геобаза/пакет от данни от проведените дейности на терен - GPS трак и точки с регистрации; полеви формуляри; снимков материал;
- геобаза/пакет от данни от крайни продукти, получени от извършените анализи и обобщения.

9. Времева рамка и бюджет за природозащитните дейности

Съгласно утвърденото задание за разработване на настоящия план, времевия период на действие е съобразен с *"началото на нова бюджетна година, което да позволи планирането на средства за изпълнението на заложените дейности още през първата година на действие на Плана"*. Вземайки под внимание сроковете за разработване на Плана, Заданието, както и чл. 3 от *Наредба № 5 от 1 август 2003 г. за условията и реда за разработване на планове за действие за растителни и животински видове*, времевия период за действие на Плана е определен от 2023 до 2032 г., обхващайки по този начин интервал от десет години. Съгласно ал. 2 от Наредба № 5, след изтичане на периода, в зависимост от състоянието на вида, плана може да се актуализира.

Въз основа на направените анализи в предходните раздели е изготвен индикативен бюджет, като в *Таблица № 9-1* са представени: мерките, тяхната стойност, източници на финансиране, времето за изпълнение и кой следва да е отговорен за реализацията. Основните и ръководещи критерии при разработването са реалистичност, изпълнимост и ефективност.

Бюджетът отразява съществуващите национални и международни проекти и програми за финансиране, по които в рамките на действие на плана могат да се финансират разписаните дейности, включително ПОС, ПРСР, ОПРР, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.

Таблица № 9.1. Индикативен бюджет на План за действие за опазване на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) в България за периода 2023-2032 г.

Мярка/действие	Индикативна стойност на мярката, [BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
7.1. Законодателни и управленчески													
Мярка № 7.1-1: Въвеждане на нормативна промяна в условията и последващия контрол за одобряване на горскостопанските планове, проекти и програми в/за мезофилните букови гори.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	мярката не изисква финансиране	МЗм (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ – за последващ контрол); БАН (ИГ, ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др. – при определяне на добри и приложими практики.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Мярка/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката,[BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	ОТГОВОРЕН ЗА РЕАЛИЗАЦИЯТА
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
<p>Мярка № 7.1-2: Въвеждане на задължителни курсове за специалисти инвентаризиращи гори с висока консервационна стойност. Въвеждане на задължителни консултации със специалист биолог/еколог в процеса на инвентаризация и планиране на стопанисването на ГВКС, където е установено присъствието на алпийската розалия и други сапроксилни твърдокрили.</p>	18 000		20 000	-	-	-		22 000	-	-	Съгласно Мярка 5 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) (ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за <i>Натура 2000</i> , държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.)	МЗм (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ – за последващ контрол, в приложимите случаи); БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др. – при разработването на конкретния курс.

-----< a href="http://www.eufunds.bg">www.eufunds.bg< /a>-----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

МЯРКА/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката, [BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
<p>Мярка № 7.1-3: При разработване на ПУ на ЗЗ - включване на изисквания относно съхранение на групи от биотопни дървета и др. свързано с директното опазване на вида. Включване на тези изисквания и като специфични цели за опазване на вида в съответната зона.</p>	-	-	360 000	60 000	-	-	-	-	-	-	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ/ ДПП/ ДНП/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.; Последващ контрол - РИОСВ.
<p>Мярка № 7.1-4: При изготвяне на ПУ на ЗЗ с предмет на опазване алпийската розалия, за ГВСК да бъдат наложени забранителни режими на всякакво ползване за минимум 30 % от горския масив, попадащ в находище/а на вида</p>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	мярката не изисква финансиране	МОСВ/ ДПП/ ДНП/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.; Последващ контрол - РИОСВ.

Мярка/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката,[BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
<p>Мярка № 7.1-5: Подобряване взаимодействието между институциите, отговарящи за опазване на вида.</p>	-	55 000	70 000	-	-	-	-	-	-	-	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ и други институции, отговарящи за опазване на вида

7.2. Пряко опазване и възстановяване на вида и местообитанията му

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Мярка/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката,[BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	ОТГОВОРЕН ЗА РЕАЛИЗАЦИЯТА	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
<p>Мярка № 7.2-1: Подобряване на природозащитното състояние на горски природните местообитания чрез пилотни дейности: демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики за устойчиво стопанисване на горите от местообитанията</p>	-	-		1 400 000		-	-	-	-	-		<p>Съгласно Мярка 46 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Държавен бюджет</p> <p>(ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за <i>Натура 2000</i>, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.)</p>	<p>МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.</p>

-----> www.eufunds.bg <-----

Мярка/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката, [BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
<p>Мярка № 7.2-2: Подобряване на природозащитното състояние на природните местообитания чрез пилотни дейности: демонстриране и въвеждане на лесовъдски практики, насочени към поддържане на структури, устойчиви към големи природни нарушения</p>			300 000 ⁹			-	-	-	-	-	Съгласно Мярка 47 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Държавен бюджет (ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за <i>Натура 2000</i> , държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.)	МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.
<p>Мярка № 7.2-3: Осигуряване дългосрочното опазване на горските природни местообитания, представляващи и хабитат за алпийската розалия, както и постигане на по-добро природозащитно състояние.</p>			60 000 ⁵			-	-	-	-	-	Съгласно Мярка 50 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР). (ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за <i>Натура 2000</i> , държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.)	МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

⁹ За периода на изпълнение на Плана 2023-2032 г./ до 2027 г., в контекста на сегашната НРПД 2021-2027 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Мярка/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката, [BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	ОТГОВОРЕН ЗА РЕАЛИЗАЦИЯТА
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
<p>Мярка № 7.2-4: Подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания чрез повишаване на ефективността при борба с пожарите в горски екосистеми.</p>	30 000		2 000 000 ¹⁰		-	-	-	-	-	-	Съгласно Мярка 27 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР). (ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.)	МЗм (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол), както и ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ НПО/ Частен сектор/ Др.
<p>Мярка № 7.2-5: Изпълнение на дейности за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности</p>			1 000 000 ¹¹		-	-	-	-	-	-	Съгласно Мярка 52 от НРПД - Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР). (ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Натура 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.)	МОСВ

¹⁰ За периода на изпълнение на Плана 2023-2032 г./ до 2027 г., в контекста на сегашната НРПД 2021-2027 г.

¹¹ За периода на изпълнение на Плана 2023-2032 г./ до 2027 г., в контекста на сегашната НРПД 2021-2027 г.

МЯРКА/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката,[BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	ОТГОВОРЕН ЗА РЕАЛИЗАЦИЯТА
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
<p>Мярка № 7.2-6: На цялата територия на България, в регистрираните находища на вида, да се определят площи в предварително конкретизирани (определени) зони, в които всички горскостопански мероприятия в местообитанието на вида да бъдат забранени.</p>		240 000			12 000	-	-	-	-	-	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.
<p>Мярка № 7.2-7: По време на инвентаризацията на горската територия, попадаща в ЗЗ с предмет на опазване алпийската розалия, да се възлага на експерти по вида да определят и бележат групите дървета, които да бъдат щадени от дърводобив, а по възможност 25-35% от старите дървета, да се съхраняват като „острови на старостта“.</p>					30 000						ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

7.3. Изследвания и мониторинг

-----> www.eufunds.bg <-----

МЯРКА/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката, [BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
<p>Мярка № 7.3-1: Да се извършва ежегоден мониторинг на вида, в предварително определени пробни площи, от които намиращите се в строго защитените територии да се считат за контролни, а биотичните параметри от тях за референтни, спрямо подобните в региона.</p>	100 000	120 000	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ (вкл. ИАОС)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.
<p>Мярка № 7.3-2: Да се актуализира картният материал за разпространението на вида.</p>	-	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

МЯРКА/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката,[BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
<p>Мярка № 7.3-3: Извършване на проучване за обособяване на таксономичната принадлежност на популациите алпийска розалия, обитаващи съответно гори от обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>) и гори от източен бук (<i>F. orientalis</i>).</p>			90 000			-	-	-	-	-		ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.
<p>Мярка № 7.3-4: Да се разработи електронна платформа за гражданската наука, чрез която природолюбители, туристи и активни граждани да подават информация за регистрации на вида</p>	64 000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000		ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ (вкл. ИАОС)/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

Мярка/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката,[BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	ОТГОВОРЕН ЗА РЕАЛИЗАЦИЯТА	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
<p>Мярка № 7.3-5: Провеждане на проучвания и експерименти, които да допълнят познанията за екологията и биологията на вида, както и влиянието на различни заплахи, за територията на България</p>					240 000							ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.
<p>Мярка № 7.3-6: Да се проведе регионално проучване за установяване на генетичното сходство между популациите на алпийската розалия в Стара планина и Карпатите. Използване на дистанционни методи при определяне на биокоридора.</p>	-	-				1 000 000						ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ / МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

7.4. Повишаване на осведомеността, природозащитната култура и умения за опазване на вида

МЯРКА/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката, [BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
Мярка № 7.4-1: Да се изготви и реализира мащабен проект за повишаване на природозащитната култура на населението.	45 000	45 000	20 000	20 000	70 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ/ ДНП/ ДПП/ Общини/ НПО/ Частен сектор/ Университети/ Училища/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ Др.
Мярка № 7.4-2: Изработване и предоставяне на целесъобразни институции на информационни табла, диорамы, макети и други подобни материали (дирекции на природни паркове, регионални музеи и експозиции за постоянно експониране).		60 000		60 000		-	-	-	-	-	-	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ/ ДНП/ ДПП/ Зоопаркове/ Общини/ НПО/ Частен сектор/ Университети/ Училища/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални музеи/ Др.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Мярка/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката,[BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032		
<p>Мярка № 7.4-3: Разработване и разпространение на ръководство за демонстрационно обучение на горски служители извършващи инвентаризация и маркиране на дървостоя, където да бъдат разяснени, практически, изискванията на вида към конкретните микроместообитания и микроклиматични характеристики.</p>	-	-	-	30 000	30 000	-	-	-	-	-	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МОСВ/ МЗм (ИАГ и предприятия)/ ДНП/ ДПП/ НПО/ Частен сектор/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ Др.

7.5. Адаптивни и смекчаващи мерки¹²

¹² Всички изброени мерки, за които отговорно за изпълнението е МЗм, следва да се съгласуват със съответното държавно предприятие по чл. 163 от ЗГ, когато засягат държавни горски територии.

МЯРКА/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката, [BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
<p>Мярка № 7.5-1: Да се изисква постепенно увеличаване на площта на горските територии, където видът е регистриран, в които да се преустановят дърводобива и стопанските цели.</p>	-	-	-	-	-	-	-	150 000	-	-	-	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МЗм (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.
<p>Мярка № 7.5-2: Да се разработят експериментално алтернативни, културни дърводобивни системи, които постепенно да заменят частично дърводобива в естествените букови гори, а малоценни за земеделие територии да бъдат усвоявани за създаването на плантации.</p>	-	-	-	-	60 000	-	-	1 200 000	-	-	-	ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.	МЗм (ИАГ и предприятия)/ МОСВ (вкл. РИОСВ за последващ контрол)/ ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Мярка/ДЕЙНОСТ	Индикативна стойност на мярката, [BGN, без вкл. ДДС]/ Индикативно време за изпълнение на мярката										Възможни източници на финансиране	Отговорен за реализацията	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032			
<p>Мярка № 7.5-3: Да се направят експерименти, свързани в подобряване на условията за вторични ползвания на горите, екстензивно производство на гъби, билки, мед, горски плодове, диви зеленчуци, които да предлагат варианти за намаляване на антропогенната преса, като резултат от засиления дърводобив.</p>	-	-				1 000 000						<p>ЕСИФ, LIFE, ПУДООС, НРПД за Natura 2000, държавния и общински бюджет, различни програми за сътрудничество и др.</p>	<p>МЗм (ИАГ и предприятия)/ МОСВ / ДНП/ ДПП/ Университети/ БАН (ИГ. ИБЕИ, НПНМ)/ Регионални ПНМ/ НПО/ Частен сектор/ Др.</p>

10. Приложения

№	Приложение
1.	Списък на използвани съкращения.
2.	Библиография.
3.	Карта № 1. Минало и съвременно разпространение на алпийската розалия (<i>Rosalia alpina</i> Linnaeus, 1758) в Република България.
4.	Карта № 2. Разпространение на трансграничните популации на алпийската розалия (<i>Rosalia alpina</i> Linnaeus, 1758) в Република България и съседни държави
5.	Карта № 3 Разпространение на бръмбари ксилофаги, изготвена по данни от Докладване по чл. 17 на Директива 92/43/ЕИО за периода 2013-2018 г.
6.	Карта № 4. Най-значими местообитания на алпийската розалия (<i>Rosalia alpina</i> Linnaeus, 1758) в Република България и територии с регистрирани съществени негативни промени при теренните проучвания (2022 г.).
7.	Снимки на местообитания на вида в Република България.
8.	Кратки отчети по научни изследвания и проучвания, извършени в хода на разработване на плана за действие
9.	Защитени зони и територии от националната екологична мрежа и съответните им налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (<i>Rosalia alpina</i> Linnaeus, 1758) и др. Детайлно разпространение и численост на отделните популации на вида по защитени зони и защитени територии.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АПИ	Агенция „Пътна инфраструктура“
БАН	Българска академия на науките
БДЗП	Българско дружество за защита на птиците
Бернска конвенция	Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природни местообитания (Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats)
ГВКС	Гори с висока конзервационна стойност
ГИС	Географска информационна система
ГС	Горскостопански
ГСП	Горскостопански планове или програми
ГФС	Гори във фаза на старост
ДВ	Държавен вестник
Директива 92/43/ЕИО/ Директива за местообитанията	Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна
Директива 2009/147/ЕО/ Директива за птиците	Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици
ДНП	Дирекция на природен парк
ДОСВ	Доклад за оценка на степента на въздействие върху защитени зони
ДПП	Дирекция на национален парк
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ/Защитени зони	Защитени зони, обявени по Закона за биологичното разнообразие
ЗЗТ	Закон за защитените територии

ЗТ/Защитени територии	Защитени територии, обявени по Закона за защитените територии
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИБЕИ	Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания
КЕЦ	Комплексен екологичен център
КПП	Контролно-пропускателен пункт
МВР	Министерство на вътрешните работи
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторно превозно средство
Наредба № 5	Наредба № 5 от 1 август 2003 г. за условията и реда за разработване на планове за действие за растителни и животински видове
НРПД	Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000
НСМБР	Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие
ОП	Общинско предприятие
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“
ПИН/МАТРА	Програма PIN/MATRA на Холандското правителство
ПОС	Програма „Околна среда“
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РПД	Рамка за приоритетни действия за действие за Натура 2000 в България
РСПБЗН	Районни служби "Пожарна безопасност и защита на населението"
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел
ФЗ	Фонд Земеделие
ЧКБ	Червена книга на България
ALP/ АЛП	Алпийски биогеографски регион
BLS/ ЧМР	Черноморски биогеографски регион
CITES	Конвенция за международна търговия на застрашени видове от дивата флора и фауна (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)
CON/ КОН	Континентален биогеографски регион
IUCN	Международния съюз за защита на природата (International Union for Conservation of Nature)
LIFE	Програма LIFE, управлявана от Европейската комисия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алтийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2.

БИБЛИОГРАФИЯ

Нормативна база:

1. Георгиев Г. Видов състав на церамбицидната фауна (Coleoptera: Cerambycidae) в западна Стара планина, България (2011). НАУКА ЗА ГОРАТА, КН. 1-2, 2011 FOREST SCIENCE, No 1-2, 2011. <https://naukazagorata.files.wordpress.com/2013/02/article-1-2-2011-full-text-5.pdf>
2. Георгиев, Д. 2013. Сладководните охлюви (Mollusca: Gastropoda) в България. – Дисертация, Пловдив: 420 с.
3. Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.
4. Задание за разработване на план за действие за опазване на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*) в България.
5. Закон за биологичното разнообразие.
6. Закон за защитените територии.

Източници на информация:

7. Конвенция за биологичното разнообразие (1992) транспонирани в Закона за биологичното разнообразие.
8. Конвенция за биологичното разнообразие (Решение 93/626/ЕИО за сключване на Конвенцията за биологичното разнообразие).
9. Конвенция за международна търговия на застрашени видове от дивата флора и фауна (CITES – Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora).
10. Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природни местообитания (Бернска конвенция, 1979).
11. Наредба № 5 от 01.08.2003 г. за условията и реда за разработване на планове за действие за растителни и животински видове.
12. Общ доклад за целеви вид 1087. *Rosalia alpina* (алпийска розалия) (проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I“, 2013 г.).
13. План за управление на Поддържан резерват „Богдан“, 2015 г.
14. План за управление на Поддържан резерват „Конски дол“, 2006 г.
15. План за управление на Поддържан резерват „Савчов чаир“, 2013 г.
16. План за управление на Поддържан резерват „Сини бряг“, 2015 г.
17. План за управление на Поддържан резерват „Тъмна гора“, 2006 г.
18. План за управление на Поддържан резерват „Шабаница“, 2005 г.
19. План за управление на Природен парк „Беласица“, 2016 г.
20. План за управление на Природен парк „Българка“, 2016 г.
21. План за управление на Природен парк „Врачански Балкан“, 2006 г.

22. План за управление на Природен парк „Рилски Манастир“, 2004-2013г.
23. План за управление на Природен парк „Русенски Лом“, 2005г.
24. План за управление на Природен парк „Шуменско плато“, 2011 г.
25. План за управление на Резерват „Бяла крава“, 2014г.
26. План за управление на Резерват „Витаново“, 2015 г.
27. План за управление на Резерват „Вълчи дол“, 2017 г.
28. План за управление на Резерват „Горна кория“, 2015 г.
29. План за управление на Резерват „Еленова гора“, 2014 г.
30. План за управление на Резерват „Каменищица“, 2015 г
31. План за управление на Резерват „Конгура“, 2016 г.
32. План за управление на Резерват „Купена“, 2015 г.
33. План за управление на Резерват „Кутелка“, 2015 г.
34. План за управление на Резерват „Лешница“, 2015 г.
35. План за управление на Резерват „Ореляк“, 2016 г.
36. План за управление на Резерват „Орлицата“, 2016 г.
37. План за управление на Резерват „Риломанастирска гора“, 2015-2024г.
38. План за управление на Резерват „Силкосия“, 2020 г.
39. План за управление на Резерват „Средока“, 2015 г
40. План за управление на Резерват „Узунбоджак“, 2017 г.
41. План за управление на Резерват „Червената стена“, 2015 г.
42. Получена информация по ЗДОИ до Дирекции на ПП Българка, Решение № РД 19-01/19.08.2022 г., гр. Габрово.
43. Получена информация по ЗДОИ с Изх. № 742/05.08.2022 г. от ДПП
44. Получена информация по ЗДОИ с Изх. № 743/30.08.2022 г. от МОСВ.
45. Получена информация по ЗДОИ с Изх. № 746/05.08.2022 г. от ДНП Рила, Централен Балкан, Пирин.
46. Получена информация по ЗДОИ, ИАОС, Решение №49/2022 г. - Данни за алпийската розалия на територията на България включени в Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие; Докладите по чл. 17 от Директива 92/43/ЕИО, изготвени за периода 2007-2018 г. (НСМБР, 2009-2020 г.).
47. Проект „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директива за местообитанията и чл. 12 от Директива за птиците“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.
48. Проект „Проучване и оценка на екологичното състояние на българския участък на р. Дунав в рамките на четвъртата международна програма Joint Danube Survey (JDS4) през 2019 г.“, финансиран от ПУДООС.
49. Проект № 2601/30.07.2013 г. "Теренни проучвания на разпространение и численост на безгръбначни животни", финансиран от Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС).
50. Проект Д-33-51/30.06.2015 „Мрежата за инвазивни чужди видове в Югоизточна Европа – средство в подкрепа на управлението на чужди видове в България/East and South European Network for Invasive Alien Species – a tool to support the management of alien species in Bulgaria (ESENIA-S-TOOLS), финансиран от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2009–2014, програма BG03 „Биологично разнообразие и екосистеми“.
51. Проект Д-33-72/20.07.2015 „Подобряване на Информационната система към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (IBBIS), финансиран от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2009–2014, програма BG03 „Биологично разнообразие и екосистеми“.

52. Проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природните местообитания и видове – фаза 1“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013“.
53. Проект: „Теренни проучвания на разпространение на видове/оценка на състоянието на видове и хабитати на територията на цялата страна – I фаза“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г.
54. Русев, Б. 1966. Зообентосът на река Дунав между 845-ия и 375-ия речен километър. I. Състав, разпределение и екология. - Известия на Зоологическия институт с музей, 20: 55-131.
55. Специален доклад 11а по изпълнението на Дейност № 11 Обработване, обобщаване и анализ на наличните данни, Проект BG16M1OP002-3.003-0001 „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“ за периода 2013-2018.
56. Топалов П., Дойчив Д., Симов Н., Сакалян В., Георгиев Г. Нови находки на сечковци (Coleoptera: Cerambycidae) на Витоша (2014). НАУКА ЗА ГОПАТА, КН. 1/2, 2014 FOREST SCIENCE, No 1/2, 2014. https://naukazagorata.files.wordpress.com/2015/07/ng_1-2_2014_10.pdf
57. Червената книга на България, 1985 г.
58. : Gradinarov D., O. Sivilov, V. Gashtarov, E. Migliaccio, V. Sakalian, G. Georgiev (2020) New records of longhorn beetles (Coleoptera: Cerambycidae) in Bulgaria. Silva Balcanica 21(1): 91–112. <https://doi.org/10.3897/silvabalcanica.21.e54609>;
59. Adamski, Pawel & Bohdan, Adam & Michalcewicz, Jakub & Ciach, Michał & Witkowski, Zbigniew. (2016). Timber stacks: potential ecological traps for an endangered saproxylic beetle, the Rosalia longicorn Rosalia alpina. Journal of Insect Conservation. 20. 1099–1105. 10.1007/s10841-016-9932-4.
60. Adamski, Pawel & Holly, Marek & Michalcewicz, Jakub & Witkowski, Zbigniew. (2013). Decline of Rosalia longicorn Rosalia alpina (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) in Poland – selected mechanisms of the process.
61. Adamski, Pawel & Michalcewicz, Jakub & Bohdan, Adam & Ciach, Michał. (2018). Potential range of impact of an ecological trap network: the case of timber stacks and the Rosalia longicorn. Journal of Insect Conservation. 22. 10.1007/s10841-018-0054-z.
62. Alessandro Campanaro, Lara Redolfi De Zan, Sönke Hardersen, Gloria Antonini, Stefano Chiari, Alessandro Cini, Emiliano Mancini, Fabio Mosconi, Sarah Rossi de Gasperis, Emanuela Solano, Marco Alberto Bologna, Giuseppino Sabbatini Peverieri (2017). Guidelines for the monitoring of Rosalia alpina
63. Angelov, A. 2000. Mollusca (Gastropoda et Bivalvia) aquae dulcis. - Catalogus Faunae Bulgaicae. Pensoft & Backhuys Publ., Sofia, Leiden, 54 pp.
64. Bărbuceanu, Daniela & Truta Vladutu, Alina-Mihaela. (2021). INVERTEBRATES OF CONSERVATIVE INTEREST FROM PLATFORMA COTMEANA, A ROMANIAN NATURAL PROTECTED AREA. Current Trends in Natural Sciences. 10. 19-31. 10.47068/ctns.2021.v10i20.003.
65. Bartnik, Czesław & Michalcewicz, Jakub & Ciach, Michał. (2015). Dutch elm Disease and the Habitat of Endangered Rosalia Longicorn Rosalia alpina (L.): A Conservation Paradox?. Polish Journal of Ecology. 63. 440–447. 10.3161/15052249PJE2015.63.3.013.
66. Bartnik, Czesław & Michalcewicz, Jakub & Kubiński, Radosław. (2016). Rosalia longicorn Rosalia alpina (LINNAEUS, 1758) (Coleoptera: Cerambycidae) as a host of the entomopathogenic fungus Cordyceps bassiana LI, LI, HUANG & FAN, 2001 (Ascomycota: Hypocreales). Polish Journal of Entomology. 85. 261-267. 10.1515/pjen-2016-0015.
67. Bartnik, Czesław & Michalcewicz, Jakub & Ledwich, Dominika & Ciach, Michał. (2020). Mycobiota of Dead Ulmus glabra Wood as Breeding Material for the Endangered Rosalia alpina (Coleoptera: Cerambycidae). Polish Journal of Ecology. 68. 13. 10.3161/15052249PJE2020.68.1.002.

68. Battiston, Roberto & Rossi, Ruggero & Biondi, Silvano. (2021). La ricomparsa di *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) nel Vicentino. 22. 5-9.
69. Binnen, V. & Bussler, H.. (2006). Inventory and evaluation of occurrence of *Rosalia alpina* - Implementation of NATURA 2000 in Bavaria using the example of the beetle species *Rosalia alpina*. 38. 378-382.
70. Biscaccianti, Alessandro & Giuliano Grimaldi, Enrica & Parisi, Francesco & Mazzei, Antonio & Bonacci, Teresa & Bardi, Alessandro & Luele, Mauro. (2021). Coleotteri saproxilici in Direttiva Habitat del Parco Nazionale della Sila: aggiornamento della distribuzione.
71. Bosso, Luciano & Rebelo, Hugo & Biscaccianti, Alessandro & Garonna, Antonio & Russo, Danilo. (2011). Modelli di massima entropia per la previsione della distribuzione in Italia della *Rosalia alpina* L..
72. Bosso, Luciano & Rebelo, Hugo & Garonna, Antonio & Russo, Danilo. (2013). Modelling geographic distribution and detecting conservation gaps in Italy for the threatened beetle *Rosalia alpina*.
73. Bosso, Luciano & Rebelo, Hugo & Garonna, Antonio & Russo, Danilo. (2011). Impatto dei cambiamenti climatici sulla distribuzione di *Rosalia alpina* in Italia: un approccio modellistico.
74. Bosso, Luciano & Smeraldo, Sonia & Garonna, Antonio & Russo, Danilo. (2017). A conservation gap analysis for the Habitats Directive Priority Species *Rosalia alpina* (Coleoptera: Cerambycidae) in Europe. 10.13140/RG.2.2.19652.73607.
75. Bosso, Luciano & Smeraldo, Sonia & Rapuzzi, Pierpaolo & Sama, Giafranco & Garonna, Antonio & Russo, Danilo. (2018). Nature protection areas of Europe are insufficient to preserve the threatened beetle *Rosalia alpina* (Coleoptera: Cerambycidae): Evidence from species distribution models and conservation gap analysis. *Ecological Entomology*. 43. 203. 10.1111/een.12485.
76. Bosso, Luciano. (2009). MAXIMUM ENTROPY MODELLING APPLIED TO PREDICT SPECIES DISTRIBUTION: ROSALIA ALPINA LINNAEUS AS A CASE STUDY. 10.13140/RG.2.1.3430.0566.
77. Bussler, H. & Schmidl, J. & Blaschke, Markus. (2016). The *Rosalia longicorn* beetle (*Rosalia alpina* LINNAEUS, 1758) (Coleoptera, Cerambycidae) as a species under the habitats directive - Faunistics, ecology and conservation status in Bavaria. 48. 273-280.
78. BUSSLER, HEINZ & Müller, Jörg & DORKA, VOLKER. (2005). European Natural Heritage: The saproxylid beetles in the proposed parcul National Defileul Jiului. *Analele ICAS*. 18.
79. Bussler, Heinz & Schmidl, Jürgen & Blaschke, Markus. (2016). Die FFH-Art Alpenbock (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) (Coleoptera, Cerambycidae) in Bayern - Faunistik, Ökologie und Erhaltungszustand. *Naturschutz und Landschaftsplanung*. 48. 273-280.
80. Caci, Giovanni & Biscaccianti, Alessandro & Cistrone, Luca & Bosso, Luciano & Garonna, Antonio & Russo, Danilo. (2013). Spotting the right spot: Computer-aided individual identification of the threatened cerambycid beetle *Rosalia alpina*. *Journal of Insect Conservation*. 17. 10.1007/s10841-013-9561-0.
81. Campanaro, Alessandro & Redolfi DeZan, Lara & Hardersen, Sönke & Antonini, Gloria & S., Chiari & Cini, Alessandro & Mancini, Emiliano & Mosconi, Fabio & Rossi de Gasperis, Sarah & Solano, Emanuela & Bologna, Marco & Sabbatini Peverieri, Giuseppino. (2017). Guidelines for the monitoring of *Rosalia alpina*. *Nature Conservation*. 20. 165-203. 10.3897/natureconservation.20.12728.
82. Carpaneto, Giuseppe Maria & Campanaro, Alessandro & Hardersen, Sönke & Audisio, Paolo & Bologna, Marco & Roversi, Pio & Sabbatini Peverieri, Giuseppino & Franco, Mason. (2017). The LIFE Project "Monitoring of insects with public participation" (MIPP): aims, methods and conclusions. *Nature Conservation*. 20. 1-35. 10.3897/natureconservation.20.12761.
83. Castro, Alberto & Drag, L. & Cizek, Lukas & Fernández, J.. (2019). *Rosalia alpina* adults (Linnaeus, 1758) (Insecta, Coleoptera) avoid direct sunlight. *Animal Biodiversity and Conservation*. 42. 59-63. 10.32800/abc.2018.42.0059.

84. Castro, Alberto & Drag, L. & Cizek, Lukas & Fernández, J.. (2019). Rosalia alpina adults (Linnaeus, 1758) (Insecta, Coleoptera) avoid direct sunlight. Animal Biodiversity and Conservation. 42. 59-63. 10.32800/abc.2019.42.0059.
85. Castro, Alberto & Fernandez Perez, Jon. (2016). Tree selection by the endangered beetle Rosalia alpina in a lapsed pollard beech forest. Journal of Insect Conservation. 20. 10.1007/s10841-016-9854-1.
86. Castro, Alberto & Fernandez Perez, Jon. (2019). Rosalia alpina (Linnaeus, 1758) (Insecta, Coleoptera) adults avoid direct sunlight. Animal Biodiversity and Conservation. 42. 59-63.
87. Castro, Alberto & Martínez de Murguía, Leticia & Fernandez Perez, Jon & Casis, Alazne & Molino Olmedo, Francisco. (2013). Size and quality of wood used by Rosalia alpina (Linnaeus, 1758) (Coleoptera: Cerambycidae) in beech woodlands of Gipuzkoa (northern Spain). Munibe (Ciencias Naturales-Natur Zientziak) 0214-7688. 60. 77-100.
88. Castro, Alberto & Martínez de Murguía, Leticia & Fernandez Perez, Jon & Casis, A. & Molino Olmedo, Francisco. (2012). Size and quality of wood used by Rosalia alpina in beech woodland of Guipuzkoa (northern Spain).
89. Castro, Alberto & Martínez de Murguía, Leticia & Molino Olmedo, Francisco. (2017). First record of Rosalia alpina (Linnaeus 1758) (Coleoptera, Cerambycidae) in Prunus avium (L.) (Rosaceae). Graellsia. 73. 061. 10.3989/graeellsia.2017.v73.182.
90. Ciach, Michał & Michalcewicz, Jakub & Fluda, Mateusz. (2007). The first report on development of Rosalia alpina (LINNAEUS, 1758) (Coleoptera: Cerambycidae) in wood of Ulmus L. in Poland. Polish Journal of Entomology. 76. 101-105.
91. Ciach, Michał & Michalcewicz, Jakub. (2009). Egg Morphology of Rosalia alpina (Linnaeus, 1758) (Coleoptera: Cerambycidae) from Southern Poland. Entomological News. 120. 61-64. 10.3157/021.120.0112.
92. Ciach, Michał & Michalcewicz, Jakub. (2013). Correlation between selected biometric traits of adult Rosalia alpina (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) and size of their exit holes: New perspectives on insect studies?. Polish Journal of Ecology. 61. 349-355.
93. Ciach, Michał & Michalcewicz, Jakub. (2014). Pastureland Copses As Habitats For A Primeval Forest Relict: A Unique Location Of The Rosalia Longicorn Rosalia Alpina (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) In The Polish Carpathians. Polish Journal of Entomology. 83. 71-77. 10.2478/pjen-2014-0005.
94. Cizek, Lukas & Schlaghamersky, Jiri & Božucký, Jan & Hauck, David & Cizek, Jan & Schlaghamerský, L & J, Hauck. (2009). Range expansion of an endangered beetle: Alpine Longhorn Rosalia alpina (Coleoptera: Cerambycidae) spreads to the lowlands of Central Europe. Entomologica Fennica. 20. 10.33338/ef.84478.
95. Danilo Russo, Luca Cistrone, Antonio P. Garonna (2010). Habitat selection by the highly endangered long-horned beetle Rosalia alpina in Southern Europe: a multiple spatial scale assessment
96. Della Rocca, Francesca & Milanesi, Pietro. (2020). Combining climate, land use change and dispersal to predict the distribution of endangered species with limited vagility. Journal of Biogeography. 47. 10.1111/jbi.13804.
97. Di Nicola, Matteo Riccardo & Poloni, Riccardo. (2020). First Documentation of Males' Fights in Rosalia Longicorn Rosalia alpina (Linnaeus, 1758) (Coleoptera, Cerambycidae). Entomological Review. 100. 993-999. 10.1134/S0013873820070040.
98. Dikic, Goran & Pavlović, Danica & Tomić, Ljubiša & Pantelić, Dejan & Vasiljevic, Darko & D.V., Stojanović. (2016). THE THERMOGRAPHIC ANALYSIS OF PHOTONIC CHARACTERISTICS OF ROSALIA ALPINA SURFACES.
99. Drag Lukas, et al, 2015, Genetic differentiation of populations of the threatened saproxylic beetle Rosalia longicorn, Rosalia alpina (Coleoptera: Cerambycidae) in Central and South-east Europe, Biological Journal of the Linnean Society, 2015, 116.4: 911-925, <https://acDrag> Lukas, et

- al, 2018, Phylogeography of the endangered saproxylic beetle *Rosalia longicorn*, *Rosalia alpina* (Coleoptera, Cerambycidae), corresponds with its main host, the European beech (*Fagus sylvatica*, Fagaceae), *Journal of Biogeography*, 2018, 45.12: 2631-2644., <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jbi.13429>, academic.oup.com/biolinnean/article/116/4/911/2440444 ;
100. Drag, L. & Zima Jr, Jan & Cizek, Lukas. (2013). Characterization of nine polymorphic microsatellite loci for a threatened saproxylic beetle *Rosalia alpina* (Coleoptera: Cerambycidae). *Conservation Genetics Resources*. 5. 10.1007/s12686-013-9929-1.
  101. Drag, Lukas & Hauck, David & Pokluda, Pavel & Zimmermann, Kamil & Cizek, Lukas. (2011). Demography and Dispersal Ability of a Threatened Saproxylic Beetle: A Mark-Recapture Study of the *Rosalia Longicorn* (*Rosalia alpina*). *PloS one*. 6. e21345. 10.1371/journal.pone.0021345.
  102. Drag, Lukas & Hauck, David & Říčan, Oldřich & Schmitt, Thomas & Shovkoon, Dmitry & Godunko, Roman & Curletti, Gianfranco & Cizek, Lukas. (2018). Phylogeography of the endangered saproxylic beetle *Rosalia longicorn*, *Rosalia alpina* (Coleoptera, Cerambycidae), corresponds with its main host, the European beech (*Fagus sylvatica*, Fagaceae). *Journal of Biogeography*. 45. 10.1111/jbi.13429.
  103. Drag, Lukas & Hauck, David & Sándor, Bérces & Michalcewicz, Jakub & Šerić Jelaska, Lucija & Aurenhammer, Sandra & Cizek, Lukas. (2015). Genetic differentiation of populations of the threatened saproxylic beetle *Rosalia longicorn*, *Rosalia alpina* (Coleoptera: Cerambycidae) in Central and South-east Europe. *Biological Journal of the Linnean Society*. 116. 911-925. 10.1111/bij.12624.
  104. Fabio, Casale & Brambilla, Mattia. (2010). Fauna di interesse comunitario del Parco Nazionale della Val Grande e del Sito Natura 2000 "Val Grande" [Wildlife of community interest in Val Grand National Park and Natura 2000 site, Piedmont, Northern Italy, Alps]..
  105. Fernandez Perez, Jon & Gil, Alberto. (2012). Habitat preference of *Rosalia alpina* in a forest of lapsed pollard trees in Gipuzkoa (Northern Spain).
  106. Frieß, Thomas & Holzinger, Werner. (2018). Der Alpenbockkäfer *Rosalia alpina* (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) im Steirischen Salzkammergut (Österreich). 50.
  107. Georgiev G, (2020), New records of longhorn beetles (Coleoptera: Cerambycidae) in entomological collections in Bulgaria; *FOREST SCIENCE*, No 1, 2020; https://www.researchgate.net/publication/342599732_New_records_of_longhorn_beetles_Coleoptera_Cerambycidae_in_entomological_collections_in_Bulgaria;
  108. Georgiev G, Sakalian V, Mirchev P, Georgieva M, Belilov S (2021) A checklist and areography of longhorn beetles (Coleoptera: Cerambycidae) in Rila Mountain. *Biodiversity Data Journal* 9: e72494. <https://doi.org/10.3897/BDJ.9.e72494>;
  109. Georgiev G, Sakalian V, Mirchev P, Georgieva M, Belilov S (2022) A checklist and areography of the longhorn beetles (Coleoptera, Cerambycidae) of Pirin Mountains, Bulgaria. *Biodiversity Data Journal* 10: e93718. <https://doi.org/10.3897/BDJ.10.e93718>;
  110. Georgiev G., Gradinarov D., Gjonov I., Sakalian V. A CHECK LIST AND AREOGRAPHY OF LONGHORN BEETLES (COLEOPTERA: CERAMBYCIDAE) IN STRANDZHA MOUNTAIN – BULGARIA AND TURKE (2018) *Silva Balcanica*, 19(1)/ 89-116 2018 <https://fri.bas.bg/wp-content/uploads/%D0%A1%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-150-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8-%D0%91%D0%90%D0%9D.pdf>
  111. Georgiev G., Gradinarov D., Sivilov O., Gjonov I., Doychev D., Gashtarov V., CvetkovskaGjorgjievska A., Sakalian V. A check list and areography of longhorn beetles (Coleoptera: Cerambycidae) in Belasitsa Mountain, Bulgaria and North Macedonia *ZooNotes* 2019 Supplement 8 www.zoonotes.bio.uni-plovdiv.bg ISSN 1313-9916. https://www.researchgate.net/publication/336983129_A_check_list_and_areography_of_longhorn_beetles_Coleoptera_Cerambycidae_in_Belasitsa_Mountain_Bulgaria_and_North_Macedonia

112. Georgiev, G ., et al., 2011, Species composition of cerambycid fauna (Coleoptera: Cerambycidae) in Western Balkan Range, Bulgaria. , Nauka za Gorata, 2011, 48.1/2: 69-81., <https://naukazagorata.files.wordpress.com/2013/02/article-1-2-2011-full-text-5.pdf>.
113. Georgiev, G ., et al., 2013, Contribution to the knowledge of cerambycid fauna (Coleoptera: Cerambycidae) of Belasitsa Mountain in Bulgaria, Silva, 2013, 14: 1, https://www.researchgate.net/profile/Georgi_Georgiev9/publication/260184820_Contribution_to_the_knowledge_of_Cerambycid_fauna_Coleoptera_Cerambycidae_of_Belasitsa_Mountain_in_Bulgaria/links/0c96052ff004aa8ea2000000.pdf ;
114. Gil, Radosław & Olbrycht, Tomasz. (2016). Nadobnica alpejska *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) (Coleoptera, Cerambycidae) w Bieszczadach - stan aktualny i perspektywy zachowania gatunku. Roczniki Bieszczadzkie. 24. 173-186.
115. Gil, Radosław. (2014). Nadobnica alpejska *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) jako "ambasadorka" inicjatywy promującej rolę i obecność martwego drewna w lasach. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej. 41. 300-307.
116. Gradinarov, Denis & Petrova, Yana. (2020). Longhorn beetles (Coleoptera: Cerambycidae) in Sarnena Sredna Gora Mountains. Supplement 9. 159-184.
117. Holly, Marek. (2022). Marek Holly OBSERWACJE NADOBNICZY ALPEJSKIEJ ROSALIA ALPINA W BIESZCZADZKIM PARKU NARODOWYM I W BIESZCZADACH W 2019 ROKU. 29. 185-192.
118. Holzinger, Werner & Frieß, Thomas & Mairhuber, Christian & Mehlmauer, Peter & Paill, Wolfgang & Zimmermann, Philipp. (2014). Der Alpenbockkäfer, *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) (Coleoptera, Cerambycidae), im Nationalpark Kalkalpen (Österreich). Entomologische Nachrichten und Berichte. 58. 113-119.
119. <http://eea.government.bg/zpo/bg/> - Регистър на защитените територии и защитените зони в България.
120. <http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/vol2/> - Червена книга на Република България 2015 г., том II – Животни.
121. <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Natura2000ProtectedSites> - Информационна система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000.
122. <https://cdr.eionet.europa.eu/> - Интернет адрес на Европейската комисия – Eionet Central Data Repository;
123. <https://natura2000.eea.europa.eu/> - Natura 2000 Network Viewer.
124. <https://www.iucnredlist.org/species/19743/9009447> - International Union for Conservation of Nature, IUCN, *Rosalia alpina* page
125. <https://www.moew.government.bg/> - Интернет адрес на Министерство на околната среда и водите.
126. Ibrahim, Halil & Gashi, Agim & Grapci-Kotori, Linda. (2013). New records of *Lucanus cervus* Linnaeus, 1758 (Coleoptera: Lucanidae) and *Rosalia alpina* Linnaeus, 1758 (Coleoptera: Cerambycidae) from the Balkan Peninsula.
127. Jugovic, Jure & POGORELEC, Nika & Luznik, Martina. (2022). Habitat preferences, dispersal and demography of two saproxylic longhorn beetles (Cerambycidae: *Rosalia alpina*, *Morimus asper funereus*): A case study from the Julian Alps, Slovenia. 10.21203/rs.3.rs-1764780/v1.
128. Jurc, M.. (2004). Pomen saproksilnih hroščev ter njihovo ohranjanje v Sloveniji = The importance of a saproxylic beetles and their conservation in Slovenia..
129. Katušić, Luka & Jelaska, Sven & Šerić Jelaska, Lucija. (2017). Monitoring of saproxylic beetles in Croatia: following the path of the stag beetle. Nature Conservation. 19. 39-56. 10.3897/natureconservation.19.12683.
130. katty, 2018, Alpine Longhorn *Rosalia* (*Rosalia alpina*), Inaturalist, <https://www.inaturalist.org/observations/13980747>;
131. Konvička, Ondřej & Kandrnál, Ladislav. (2020). Tesařík alpský (*Rosalia alpina alpina*) ve Chřibech. Alpine longhorn (*Rosalia alpina alpina*) in the Chřiby mountains. 11. 27-32.

132. Kosi, Alenka & Strazzaboschi, Luca & de Luca, Matteo & Ambrožič Ergaver, Špela & Kapla, Andrej & Kocijančič, Stiven & Stritih Peljhan, Natasa & Vrezec, Al. (2020). Distribution of the Alpine Longicorn (*Rosalia alpina*) in Italy-Slovenia transboundary area.
133. Kostić, Ivana & Pavlović, Danica & Lazovic, Vladimir & Knežević, Dragan & Dikić, Goran & Tomić, Ljubiša & Vasiljević, Darko & D.V., Stojanović & Pantelić, Dejan. (2016). THERMAL AND CAMOUFLAGE PROPERTIES OF *Rosalia alpina* LONGHORN BEETLE WITH STRUCTURAL COLORATION.
134. Kovács, Tibor & Ambrus, András. (2021). Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős bogarak (Coleoptera) a Soproni-hegység területéről. 45. 129–137.
135. Kurzeluk, Daniel. (2021). CATALOGUE OF THE „NATURA 2000” PROTECTED COLEOPTERA SPECIES FROM THE „ARION-PANIN” ENTOMOLOGICAL COLLECTION OF THE RESEARCH-DEVELOPMENT INSTITUTE FOR PLANT PROTECTION. Romanian Journal for Plant Protection. 14. 85-90. 10.54574/RJPP.14.10.
136. Lachat, Thibault & Ecker, Klaus & Duelli, Peter & Wermelinger, Beat. (2013). Population trends of *Rosalia alpina* (L.) in Switzerland: A lasting turnaround?. Journal of Insect Conservation. 17. 10.1007/s10841-013-9549-9.
137. Maican, Sanda & Serafim, Rodica & Stan, Melania. (2019). DATA ON THE COLEOPTERA (STAPHYLINIDAE, CERAMBYCIDAE AND CHRYSOMELIDAE) IN THE FĂGĂRAȘ MOUNTAINS AREA (SOUTHERN CARPATHIANS, ROMANIA).
138. Martínez de Murguía, Leticia & Castro, Alberto & Molino Olmedo, Francisco. (2005). Determinación del estado de conservación y medidas para la conservación de las especies de invertebrados saproxílicos de interés europeo en el LIC de Aralar. Situación de la especie prioritaria *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) y ampliación del conocimiento de la distribución de otras especies..
139. Martínez de Murguía, Leticia & Molino Olmedo, Francisco. (2006). Determinación del estado de conservación y medidas para la conservación de las especies de invertebrados saproxílicos de interés europeo en el L.I.C. de Aralar. II. Seguimiento de las especies prioritarias *Rosalia alpina* (L.) y *Osmoderma eremita* (Scop.), junto a la ampliación del conocimiento de la distribución de otras especies..
140. Mateleshko, Alexander. (2011). *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758). 10.13140/RG.2.1.2439.7200.
141. Mazzei, Antonio & Bonacci, Teresa & Gangale, Carmen & Pizzolotto, Roberto & Brandmayr, Pietro. (2013). Nuovi dati faunistici ed ecologici di *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) in Calabria. (Insecta, Coleoptera, Cerambycidae).. Quaderno di Studi e Notizie di Storia Naturale della Romagna. 38. 181-190.
142. Michalcewicz, Jakub & Bodziarczyk, Jan & Ciach, Michał. (2013). Development of the rosalia longicorn *Rosalia alpina* (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) in the sycamore maple *Acer pseudoplatanus* L. – the first report from Poland. Polish Journal of Entomology. 82. 19-24. 10.2478/v10200-012-0019-6.
143. Michalcewicz, Jakub & Bodziarczyk, Jan. (2008). *Rosalia alpina* (LINNAEUS, 1758) (Coleoptera, Cerambycidae) in the Pieniny National Park. 10. 67–73.
144. Michalcewicz, Jakub & Ciach, Michał & Bodziarczyk, Jan. (2011). The unknown natural habitat of *Rosalia alpina* (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) and its trophic association with the mountain elm *Ulmus glabra* in Poland – a change of habitat and host plant. Polish Journal of Entomology. 80. 23-31. 10.2478/v10200-011-0003-6.
145. Michalcewicz, Jakub & Ciach, Michał. (2012). Biometry of adult rosalia longicorn *Rosalia alpina* (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) from the Polish Carpathians: a preliminary study. Polish Journal of Entomology. 81. 311-320. 10.2478/v10200-012-0011-1.
146. Michalcewicz, Jakub & Ciach, Michał. (2012). Protection of *Rosalia longicorn* *Rosalia alpina* (Coleoptera: Cerambycidae) in Poland – the current problems and solutions. 68. 347–357.

147. Michalcewicz, Jakub & Ciach, Michał. (2012). Rosalia longicorn Rosalia alpina (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) uses roadside European ash trees Fraxinus excelsior L. – an unexpected habitat of an endangered species. Polish Journal of Entomology. 81. 49-56. 10.2478/v10200-011-0063-7.
148. Michalcewicz, Jakub & Ciach, Michał. (2015). Current distribution of the Rosalia longicorn Rosalia alpina (LINNAEUS, 1758) (Coleoptera: Cerambycidae) in Poland. Polish Journal of Entomology. 84. 9-20. 10.1515/pjen-2015-0002.
149. Michalcewicz, Jakub & Ilek, Anna & Szafarska, Joanna & Wach, Adrian. (2011). Rosalia longicorn Rosalia alpina (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) in the Forest Division of Łosie (SE Poland) – distribution, certain aspects of ecology, threats and species conservation. 49. 25–34.
150. Minodora, Manu & Lotrean, Nicolae & Badiu, Denisa & Bodescu, Florian & Nicoara, Roxana & Onete, Marilena. (2018). MONITORING OF THE SAPROXYLIC BEETLE ROSALIA ALPINA (LINNAEUS, 1758) (COLEOPTERA: CERAMBYCIDAE) USING VISUAL METHODS IN THE MĂCIN MOUNTAINS NATIONAL PARK (ROMANIA).
151. Mirea, Marian & Manolache, Steluta & Ciocanea, Cristiana Maria & Niță, Andreea & Miu, Iulia & Popescu, Viorel & Brodie, Bekka & Dragomir, Matei & Militaru, Ion & Chiriac, Silviu & Rozyłowicz, Laurentiu. (2021). Conservation of saproxylic beetles in the Carpathians. Research Ideas and Outcomes. 7. 10.3897/rio.7.e63874.
152. Molfini, Marco & Redolfi DeZan, Lara & Campanaro, Alessandro & Rossi de Gasperis, Sarah & Mosconi, Fabio & S., Chiari & Cini, Alessandro & Antonini, Gloria & Solano, Emanuela & Audisio, Paolo & Roversi, Pio & Sabbatini Peverieri, Giuseppino & Carpaneto, Giuseppe Maria & Franco, Mason & Bologna, Marco & Mancini, Emiliano. (2018). A first assessment of genetic variability in the longhorn beetle Rosalia alpina (Coleoptera: Cerambycidae) from the Italian Apennines. The European Zoological Journal. 85. 36-45. 10.1080/24750263.2018.1433243.
153. Müller, Christina & Ellwanger, Götz & Ssymank, Axel & Braekevelt, Elisa & Ersfeld, Marion & Frederking, Wenke & Hauswirth, Mirko & Lehrke, Stefan & Ludwig, Martin & Kluttig, Hagen & Neukirchen, Melanie & Raths, Ulrike & Schröder, Nina & Sukopp, Ulrich & Vischer-Leopold, Mareike & Züghart, Wiebke. (2021). Der nationale Bericht 2019 zu Lebensraumtypen und Arten der FFH-Richtlinie – ein Überblick über die Ergebnisse. Natur und Landschaft. 96. 129-138. 10.17433/3.2021.50153889.129-138.
154. Olivero, Dario & Noce, Cecilia & Fanelli, Mauro & Garizio, Lorenzo. (2020). Rosalia alpina (Linnaeus, 1758) in Piemonte (Coleoptera: Cerambycidae): dati storici e nuove segnalazioni. Rivista Piemontese di Storia Naturale. XLI. 141-147.
155. Parisi, Francesco. (2017). FAGUS LIFE PROJECT: INNOVATIVE SILVICULTURAL TREATMENTS, STRUCTURAL HETEROGENEITY AND BIODIVERSITY IN THE APENNINE BEECH FORESTS. THE POINT OF VIEW OF SAPROXYLIC BEETLES.
156. Pavlović, Danica & Vasiljevic, Darko & Salatic, Branislav & Lazovic, Vladimir & Dikic, Goran & Tomić, Ljubiša & Ćurčić, Srećko & Milovanovic, Petar & Todorovic, Dajana & Pantelić, Dejan. (2018). Photonic structures improve radiative heat exchange of Rosalia alpina (Coleoptera: Cerambycidae). Journal of Thermal Biology. 76. 10.1016/j.jtherbio.2018.07.014.
157. Piazzini, Sandro & Tamburini, Matteo & Rotondaro, Francesco & Marchianò, Vittoria & Martini, Francesca & Favilli, Leonardo. (2020). Saproxylic beetles of conservation interest in the Calabrian side of the Pollino National Park (Calabria, Italia): Lucanus tetraodon Thunberg, 1806, Osmoderma italicum Sparacio, 2000, Cerambyx cerdo Linnaeus, 1758 and Rosalia alpina (Linnaeus, 1758) (Coleoptera Lucanidae Cetoniidae Cerambycidae). Biodiversity Journal. 11. 10.31396/Biodiv.Jour.2020.11.4.1055.1066.
158. Pignataro, Camillo & Vicidomini, Salvatore. (2007). Reperti della Campania di Rosalia alpina (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) conservati nel Museo Naturalistico della Fondazione I.Ri.Di.A. di Corleto Monforte (SA: Campania).. Il Naturalista Campano [ISSN 1827-7160], pubblicazioni

- aperiodiche del Museo Naturalistico degli Alburni, Corleto Monforte [http://www.museonaturalistico.it/]. 2007. 1-5. 10.13140/2.1.1363.8088.
159. Posillico, Mario & Romano, Mario & Potena, Giovanni & Sammarone, Luciano & Panella, Marco & Altea, Tiziana. (2009). Gestione forestale e tutela della Rosalia alpina (Coleoptera, Cerambycidae) nelle faggete in un'area dell'Appennino abruzzese.
160. Purger, Jenő. (2018). First occurrence of Rosalia longicorn Rosalia alpina (Linnaeus, 1758) in the valley of the Drava River (Hungary). *Natura Somogyiensis*. 31. 10.24394/NatSom.2018.31.41.
161. Rossi de Gasperis, Sarah & Carpaneto, Giuseppe Maria & Nigro, Giulio & Antonini, Gloria & S., Chiari & Cini, Alessandro & Mancini, Emiliano & Franco, Mason & Mosconi, Fabio & Redolfi DeZan, Lara & Roversi, Pio & Sabbatini Peverieri, Giuseppino & Solano, Emanuela & Campanaro, Alessandro. (2016). Computer-aided photographic identification of Rosalia alpina (Coleoptera: Cerambycidae) applied to a mark-recapture study. *Insect Conservation and Diversity*. 10. 10.1111/icad.12199.
162. Russo, Danilo & Cistrone, Luca & Garonna, Antonio. (2011). Habitat selection in the highly endangered beetle Rosalia alpina: a multiple spatial scale assessment. *Journal of Insect Conservation*. 15. 685-693.
163. Russo, Danilo & Cistrone, Luca & Garonna, Antonio. (2011). Habitat selection by the highly endangered long-horned beetle Rosalia alpina in Southern Europe: A multiple spatial scale assessment. *Journal of Insect Conservation - J INSECT CONSERV*. 15. 10.1007/s10841-010-9366-3.
164. Russo, Danilo & Di Febbraro, Mirko & Cistrone, Luca & Jones, Gareth & Smeraldo, Sonia & Garonna, Antonio & Bosso, Luciano. (2015). Protecting one, protecting both? Scale-dependent ecological differences in two species using dead trees, the rosalia longicorn beetle and the barbastelle bat. *Journal of Zoology*. 297. 10.1111/jzo.12271.
165. Sabatini, Francesco & Beltramini, Andrea & Crisci, Alfonso & Dondini, Gianna & Sabatini, Giacomo & Vergari, Sebastiano & Vergari, Simone. (2022). Nuovi dati sulla presenza di Rosalia alpina (Linnaeus, 1758) sull'Appennino Pistoiese (Toscana settentrionale).
166. Salvetti, Martino & Denti, Antonella & Dioli, Paride. (2020). CONFERMA DELLA PRESENZA DI ROSALIA ALPINA (LINNAEUS, 1758) (COLEOPTERA, CERAMBYCIDAE) IN PROVINCIA DI SONDRIO (ITALIA). *Rivista del Museo Civico di Scienze Naturali "Enrico Caffi", Bergamo*, vol. 33, 2020, pp. 5-8.
167. Sandro, Tripepi & Brandmayr, Pietro & Mazzei, Antonio & Randi, Ettore. (2014). Natura 2000 in Basilicata: percorsi di contaminazione tra natura, scienza, arte e cultura dei luoghi. *La fauna dei SIC della Basilicata – 1: Insetti e Mammiferi*.
168. Schmidl, Jürgen. (2016). Die FFH-Art Alpenbock (Rosalia alpina Linnaeus, 1758) (Coleoptera, Cerambycidae) in Bayern - Faunistik, Ökologie und Erhaltungszustand. *Naturschutz und Landschaftsplanung*. 48. 273-280.
169. Teofilova, T., 2016, Initial Study of the Ground Beetles (Coleoptera: Carabidae) and Other Invertebrates from "Leshnitsa" Nature Reserve (Central Stara Planina Mountains, Bulgaria) , *Ecologia Balkanica*, 2016, 8.1., http://web.uniplovdiv.bg/mollov/EB/2016_vol8_iss1/Ecologia_Balkanica_2016_vol8_1.pdf#page=87.
170. Teofilova, Teodora & Chehlarov, Evgeni & Zdravkova, Elena & Kodzhabashev, Nikolay. (2021). Conservationally significant beetles (Insecta: Coleoptera) in forests in the Western Stara Planina Mts. 10.13140/RG.2.2.35936.40961.
171. UNGUREANU, VIOREL & Maican, Sanda & Serafim, Rodica. (2022). DIVERSITY OF COLEOPTERANS: CERAMBYCIDAE, CHRYSOMELIDAE, COCCINELLIDAE FROM BUZĂU AREA (ROMANIA).
172. Vrezec, Al. (2008). FENOLOŠKA OCENA POJAVLJANJA IMAGOV ŠTIRIH VRST VARSTVENO POMEMBNIH SAPROKSILNIH HROŠČEV V SLOVENIJI: LUCANUS CERVUS, CERAMBYX CERDO,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално
развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

- ROSALIA ALPINA, MORINUS FUNEREUS (COLEOPTERA: LUCANIDAE, CERAMBYCIDAE). 16. 117-126.
173. Vrezec, Al. (2008). Phenological estimation of imagos occurrence in four saproxylic beetles species of conservation importance in Slovenia: *Lucanus cervus*, *Cerambyx cerdo*, *Rosalia alpina*, *Morinus funereus* (Coleoptera: Lucanidae, Cerambycidae). *Acta entomologica slovenica*. 16. 117-126.
174. Zamoroka, Andrew. (2022). СКРИПУНОВІ ВКЛЮЧЕНІ ДО IV ВИДАННЯ ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ - АНАЛІЗ ДАНИХ.

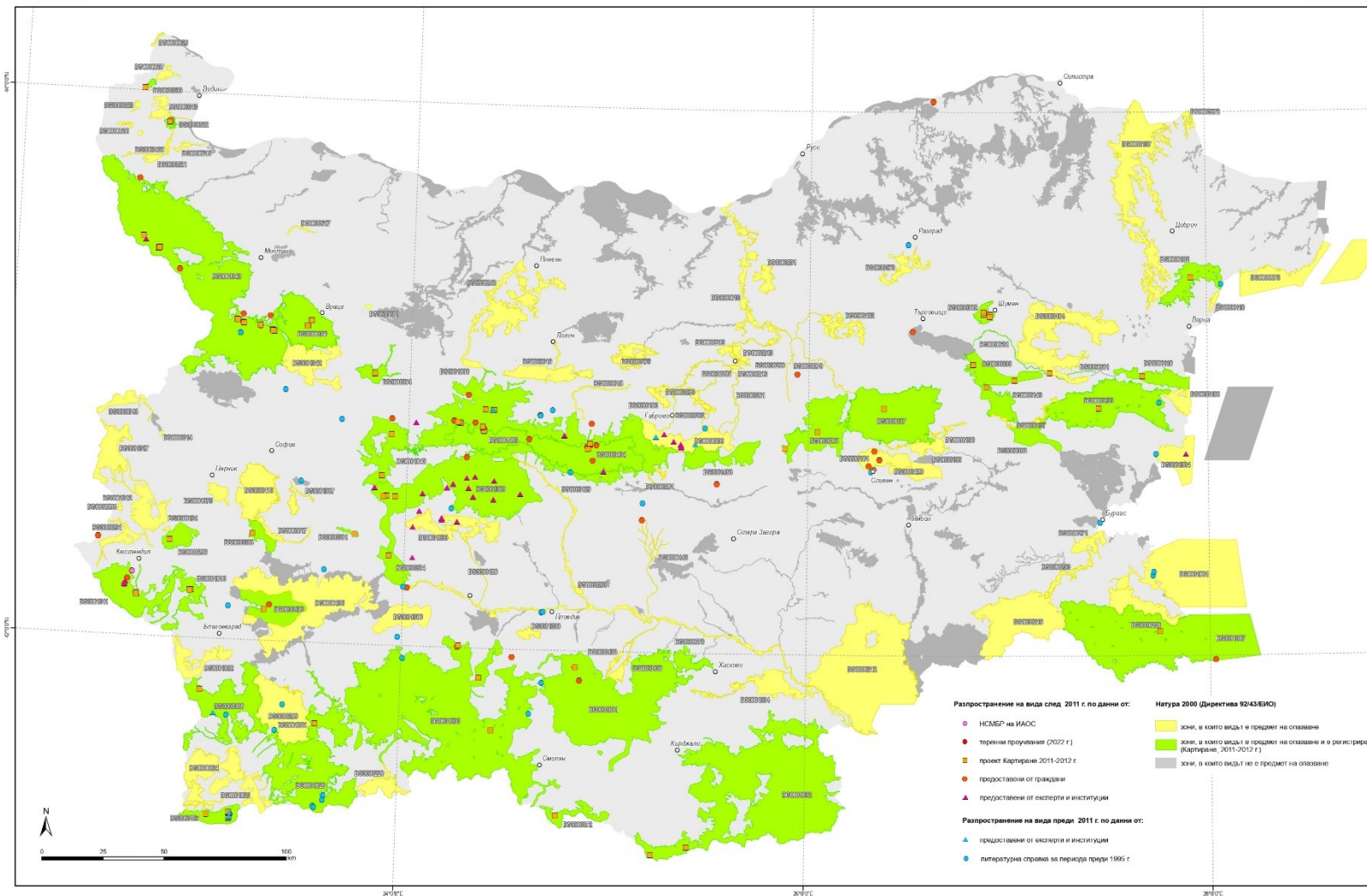
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3

КАРТА № 1. МИНАЛО И СЪВРЕМЕННО РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА АЛПИЙСКАТА РОЗАЛИЯ (*ROSALIA ALPINA* LINNAEUS, 1758) В БЪЛГАРИЯ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

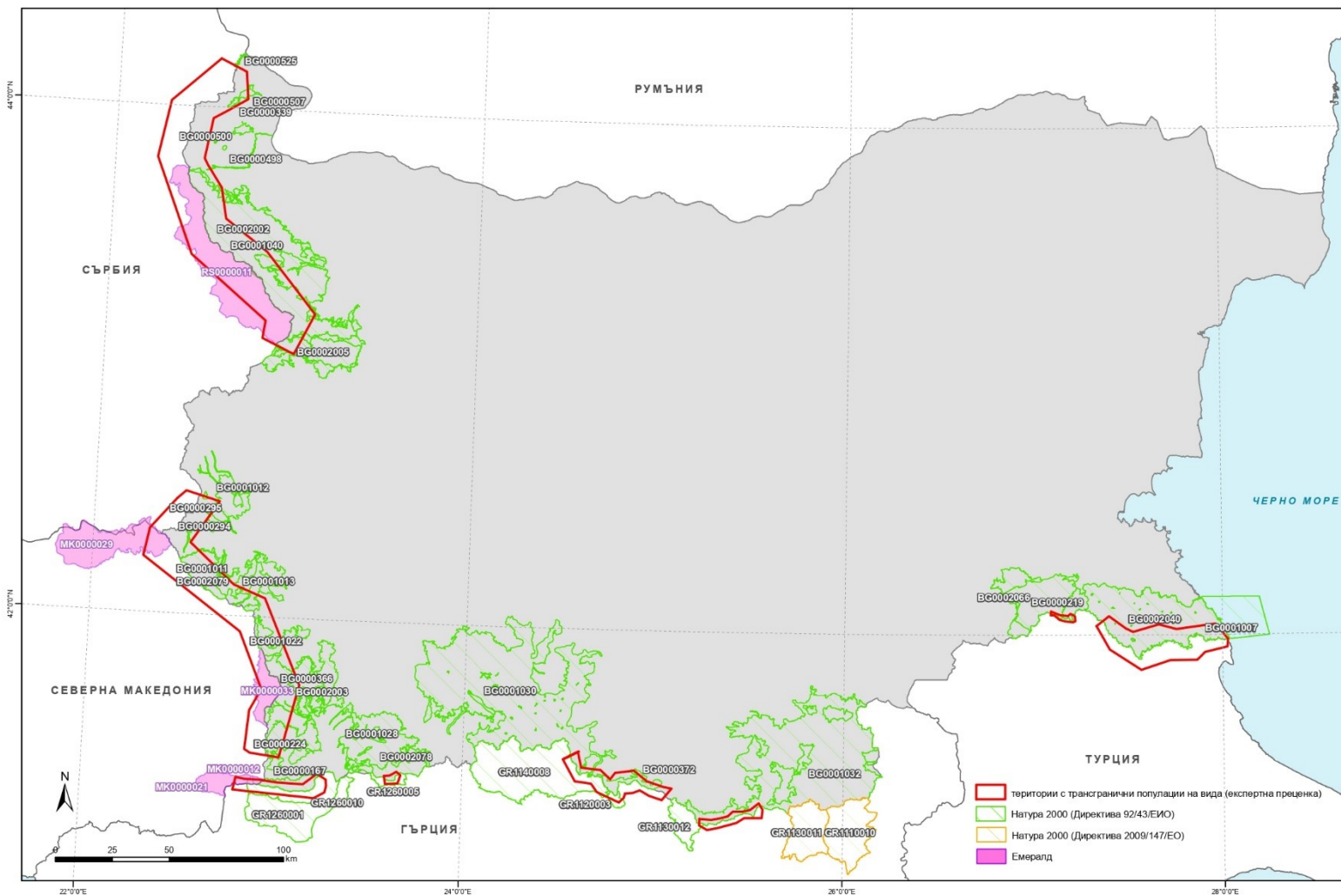

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4

КАРТА № 2 РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ТРАНСГРАНИЧНИТЕ
ПОПУЛАЦИИ НА АЛПИЙСКАТА РОЗАЛИЯ (*ROSALIA ALPINA*
LINNAEUS, 1758) В БЪЛГАРИЯ И СЪСЕДНИ ДЪРЖАВИ.

Карта № 2. Разпространение на трансграничните популации на алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) в България и съседни държави

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5

КАРТА № 3. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА БРЪМБАРИ КСИЛОФАГИ, ИЗГОТВЕНА ПО ДАННИ ОТ ДОКЛАДВАНЕ ПО ЧЛ. 17 НА ДИРЕКТИВА 92/43/ЕИО ЗА ПЕРИОДА 2013-2018 Г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2014 – 2020 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

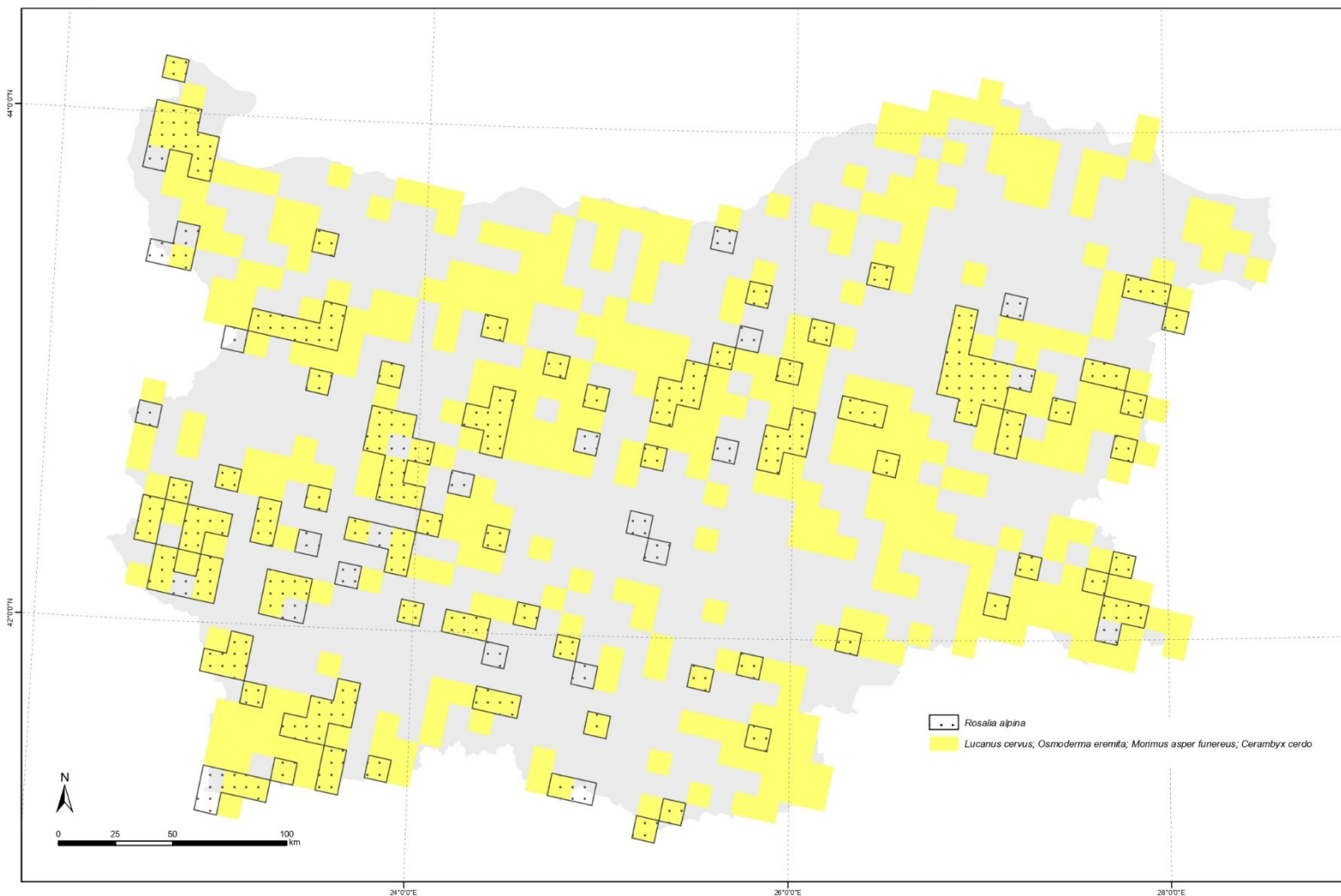
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Карта № 3 Разпространение на бръмбари ксилофаги, изготвена по данни от Докладване по чл. 17 на Директива 92/43/ЕИО за периода 2013-2018 г.

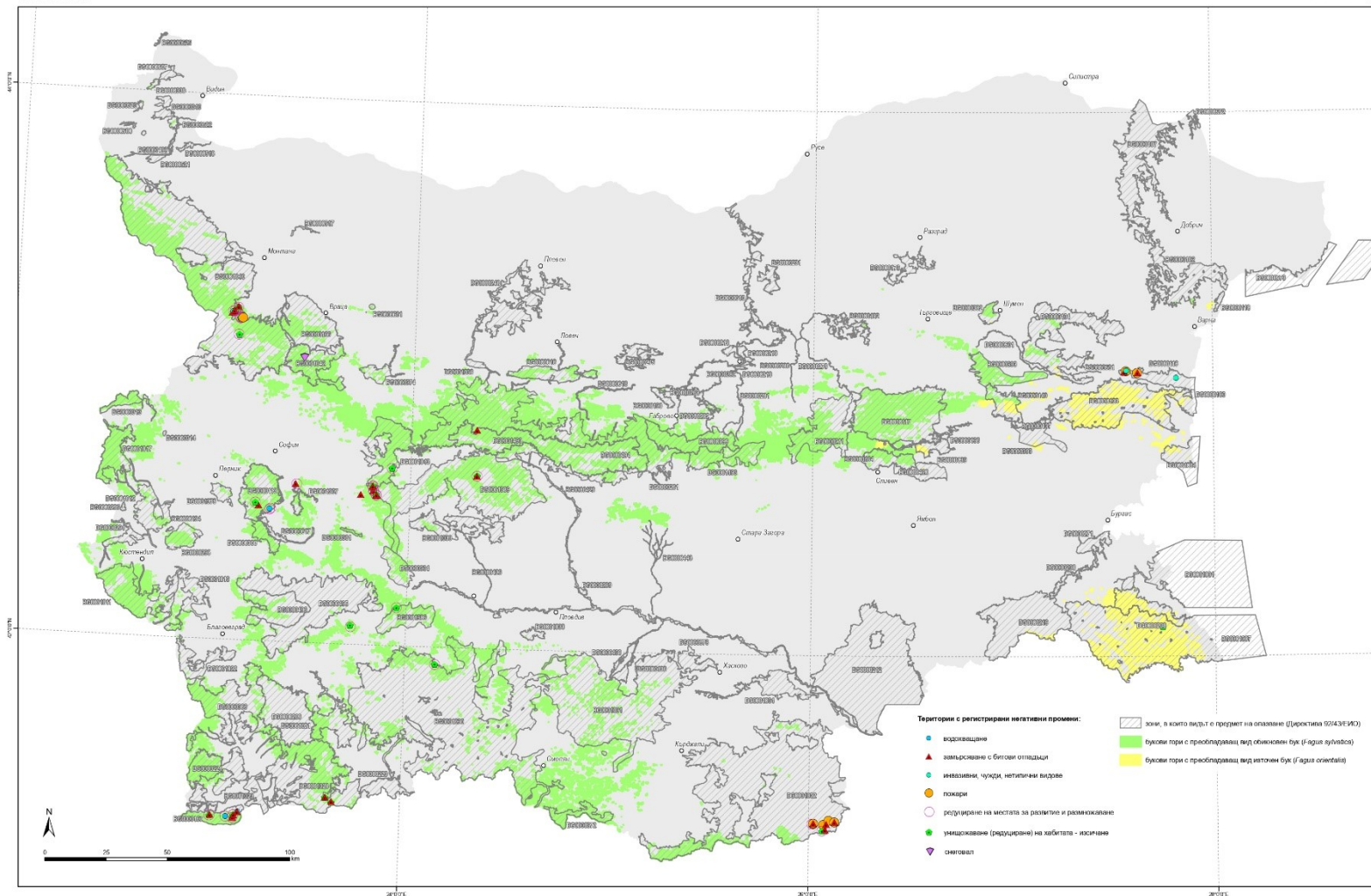
----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6

КАРТА № 4. Най-значими местообитания на алпийската розалия (*ROSALIA ALPINA* LINNAEUS, 1758) в БЪЛГАРИЯ и ТЕРИТОРИИ С РЕГИСТРИРАНИ СЪЩЕСТВЕНИ НЕГАТИВНИ ПРОМЕНИ ПРИ ТЕРЕННИТЕ ПРОУЧВАНИЯ (2022 Г.)

Карта № 4. Най-значими местообитания за алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) в България и територии с регистрирани съществени негативни промени при теренните проучвания (2022 г.)

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7

СНИМКИ НА МЕСТООБИТАНИЯ НА ВИДА АЛПИЙСКА РОЗАЛИЯ
(*ROSALIA ALPINA*) В БЪЛГАРИЯ.

Местообитанията на вида най-често са на огрят склон на брега на река или дере (**Снимка 1**), където едроразмерните дървета засенчват голяма част от земната повърхност и по този начин атмосферната влажност се запазва относително висока през по-голямата част от деня.

Снимка 1.

Предпочитани места на алпийската розалия през деня са огрети стволове на стари дървета (**Снимка 2**), където много често може да се наблюдава преследване на женски индивид от мъжки и копулация. Предпочитани места за снасяне на яйцата са болни или скоро загинали, стоящи дървета. Много често, в превърнатите от човека едновъзрастни и едноразмерни гори, подходящи за тази цел са пречупени от снеголом или ветровал стари дървета, разположени на огрени склонове (**Снимка 3**).

Снимка 2.

Снимка 3.

Изкорубените стари дървета и изгнили пънове са важни местообитания на вида, както за укрите, така и за нощуване и избягване на неблагоприятните климатични и метеорологични условия.

Снимка 4.

Снимка 5.

Хифизираните рани на стари и болни дървета отделят тъмен ексудат, който имагото на алпийската розалия използва за храна.

Снимка 6.

Ларвите на розалията са ксилофаги и се изхранват, през целия си път на развитие, с гниеща целулоза на предимно стояща дървесина. Отрязаните и натрупани трупи също могат да бъдат използвани като размножителен субстрат, както и да са били инвазирани с яйца и ларви, преди тяхното отрязване. Изнасянето на стара дървесина трябва да бъде съобразено с биоecологичните изисквания на защитените видове твърдокрили ксилофаги.

Снимка 7.

Снимка 8.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално
развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8.

КРАТКИ ОТЧЕТИ ПО НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ПРОУЧВАНИЯ, ИЗВЪРШЕНИ В ХОДА НА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ

Отчет за теренните проучвания върху алпийската розалия (*Rosalia alpina*),

извършени през 2022 г.

Изготвил отчета: д-р Н. Коджабашев

Предварително направения модел за проучване на вида беше извършен на териториален принцип и съобразен с основния хранителен субстрат, двата вида бук – обикновен (*Fagus sylvatica*) и източен (*Fagus orientalis*), както и с приоритетния период на имагиниране, установен за България. Териториално, разпространението на вида беше разделено на шест части – северозападна България, централна северна България, североизточна България, югоизточна България, централна южна България и северозападна България. Подбраните пробни площи, във всяка една от шестте зони, бяха съобразени с наличието на основния хранителен субстрат и специфичните микроклиматични изисквания към относително високата атмосферна влажност. Периодите на изследване бяха съобразени с надморската височина и географското разположение. При извършването на проучванията бяха отчитани основните абиотични и биотични фактори от които зависи състоянието на вида и неговия природозащитен статус.

За северозападна България беше подбрана като моделна територия Западна Стара планина. Пробните трансекти бяха подбрани в райони на УОГС „Петрохан“ и ДГС „Берковица“.

В тази част на България, видът е многократно регистриран през последните 20 години, което се дължи на комплекса от оптимални фактори, гарантиращи реализирането на жизнения цикъл. В тази част на България са били съхранени стари букови гори с нормална възрастова и етажна структура, която е основно условие за поддържането на високата атмосферна влажност. Особено благоприятни за развитието на вида са северните склонове на планината, които изобилстват с малки планински потоци, обуславящи висока приземна влажност.

При теренните проучвания са регистрирани редица негативни промени в условията на средата, които обясняват и драстичното намаляване в честотата на срещаемост. През последните 10-15 години, през зимния период са регистрирани масивни снего- и ветроломи на особено големи площи, които са резултат от неправилен лесовъдски подход при стопанисването на буковите гори. Стремешът за отглеждане на максимално количество едновъзрастна и едноразмерна букова гора, води до нарушаване на естествената структурна етажност и съответно

-----> www.eufunds.bg <-----

до способността за оптимално разпределение на снежния товар. В комбинация със силните въздушни пориви на вятъра, снежния товар се оказва непосилен и започва лавинообразно прекършване на стъблата или директно изкореняване. Принципът е същия като повалянето на редицата блокчета в доминото, когато се бутне последното блокче, то задейства вълнообразен процес, при който падат всичките подредени блокчета от редицата. Подобен ефект се създава и със „подредените“ букови стволове, когато са със сходни размери по възраст и височина. В старите, разновъзрастни и разноразмерни букови гори, естественото разпределение на снежния товар е разпределен на различни височини и не образува обща „снежна шапка“, която да предизвика ефекта на падащото домино.

В резултат на тези снеголоми се предизвиква изсичането на големи количества дървета и оголването на цели склонове. При липсата на склоп и естествено засенчване на почвената повърхност, атмосферната влажност драстично намалява, а заедно с нея и речния отток. Започва процес на цялостно осушаване, което затруднява процесите на сукцесия или те се видоизменят. Деградираната букова екосистема има силно нарушена структура, която възпрепятства развитието на алпийската розалия, а като краен резултат от всички промени в местообитанията, се наблюдава тенденция на намалена срещаемост до пълно изчезване на вида.

В Западна Стара планина, освен снеголомите, като съществен проблем е засиления дърводобив в гори във фаза на климакс. Точно в тези гори са предпочитаните местообитания на алпийския сечко. Липсата на едроразмерни букови дървета води до липсващи места за размножаване и развитие на ларвите, респ. за съществуване на вида.

Трансектите за проучване на състоянието на вида в тази част на България бяха проведени на различни надморски височини, основно по северните склонове на Берковска планина. Проследен беше височинния градиент в разпределението на бука. Видът е наблюдаван, през изминалите години на същите места в района на местността „Калеева чешма“, в близост до асфалтовия път за ски пистата и на същата височина, в близост до Берковска река. В района на с. Бързия през 2021 г., както и през предходните години вида беше регистриран около водоема на разсадника на УОГС „Петрохан“, в района на бившия „пионерски лагер“, около р. Бързийска. През тази година на тези места по същото време на годината вида не е регистриран.

Към тази част на теренните проучвания беше разпределена и Витоша, макар административно да се отнася към друга географска част.

-----> www.eufunds.bg <-----

Теренните проучвания, върху алпийската розалия в района на Витоша, включват пробни трансекти в северната и южната част на планината. Като природен парк, планината има ограничителен режим на ползване, което благоприятства развитието на вида, свързано с наличието на стари мезофилни букови гори. Особено ограничено е ползването на гората за дърводобив по северните склонове, намиращи се в непосредствена близост до гр. София, където населението използва наличния ресурс за туризъм, отдих и спорт. Особено подходящи за вида са районите с обширни букови гори от долната му граница до 1100 – 1200 m н.в по северните склонове и до 1300-1400 m н.в. по южните склонове. Над тази височина температурния градиент прави условията трудни за оцеляването му, особено в северната половина на планината. За тази планина, надморските височини на горните граници на бука, съвпада с оптималните за алпийската розалия условия, за пълноценно реализиране на жизнения цикъл. На практика всички запазени букови гори, с наличие на възрастни дървета, предлага подходящи биотични условия. По време на проучванията ни видът не е констатиран, но за настоящата година има достоверна информация за намирането на вида над с. Чуйпетлово. Данни за находки на вида през предходните години има още за района на в.з. Ярема и с. Ярлово. Сведения и информация за находки по северните склонове, през последните 10 години, не сме установили.

Към северната централна част на България, като моделна територия беше избран района на **Централен Балкан**.

В тази част на Стара планина, относително голям дял попада в НП „Централен Балкан“, което предполага наличието на съхранени стари гори. Подборът на пробните ни трансекти беше съобразен с този важен природозащитен елемент. Всички пробни площи бяха съсредоточени по северните склонове, основно в Троянска и Калоферска планини. Основното разпределение на траковете беше направено на височинен принцип и съобразено с основния хранителен ресурс – бука. Като предпочитани местообитания бяха проучвани основно дерета и склонове около реки. В предобедните часове имаго на обикновено се установява върху стволите на стари дървета, където след копулацията, женската търси подходящи цепнатини за снасяне на яйцата. Предпочитаните дървета са на припечни склонове в близост до реки или места с висока приземна влажност. Често се наблюдават движения на индивидите нагоре - надолу по стволите, което позволява при наличие и относително лесно откриване. Повишена активност на имагото в полет се наблюдава обикновено в късните следобедни часове по залез слънце. Поради относително бавния си полет, бръмбара може да бъде лесно проследен и документиран или уловен.

-----> www.eufunds.bg <-----

Придвижването по земята се наблюдава по-рядко, но много често при търсене на вида се установяват премазани индивиди на асфалтовите пътища. Въпреки големия брой трансекти и усилията да бъде регистриран вида, в тези традиционни за него места, през тази година той не беше установен. Сведения за конкретната година има за района на „Беклемето“, а от предходни години „Видимското пръскало“, хижа „Плевен“, „Северен Дженден“, „Райското пръскало“ и „Южен Дженден“.

За представителни райони към североизточна България бяха избрани **река Камчия и Еминска планина**. И двата района са разположени в най-източната част на Стара планина и на изток достигат до бреговете на Черно море. Поради относително малката си надморска височина под 600 m н.в., дървесната растителност е смесица от видове, където бука не доминира. Този вид се среща по северните склонове на планините, където речните долини създават подходящ мезофилен микроклимат с относително висока атмосферна влажност. По стари сведения (повече от 30 години), алпийската розалия е ловена по долината на р. Камчия, почти до нейното устие.

Сведения има за индивиди уловени в Странджа. Тези източни за вида местообитания в България, са изключително интересни, предвид основния им хранителен ресурс бука, защото в тези ширини е разпространен източния бук, който е твърде вероятно да има отношение към формирането на самостоятелна географска форма на вида. При нашите изследвания в тези местообитания видът не е регистриран.

Като представителни райони за югозападна България определихме планините **Славянка и Беласица**. Двете планини са разположени в най-югозападните части на България и южните им склонове попадат в съседна Гърция. Независимо то непосредствената си близост и прилика по компактност и височина, двете планини се различават по структура на дървесните съобщества и височинни пояси. Докато в Славянка има добре формирани черноборови и бяломурови формации в ниския пояс, бук с преобладаване на обикновен габър в средния и формации на черната мюра във високите пояси, то в Беласица липсват почти напълно естествени иглолистни гори и поясите са формирани от питомен кестен и дъбове в ниските части, бук в средния височинен пояс и алпийски височинен пояс зает от боровинки и пасища. Старите налични сведения за алпийската розалия за двете планини са много различни. Докато за Беласица видът е традиционно често срещан, то за Славянка е относително рядък и намирането му се счита за случайно. Вероятно причина за това схващане е силно различната по състав дървесна растителност и ограниченото разпространение на бука в Славянка. Посещението ни в ниската част на планината, в близост до

-----> www.eufunds.bg <-----

планински потоци не доведе до намирането и регистрирането на вида. Старите му находища са инцидентни, което доказва ниската му и нередовна срещаемост. Наличието на големия резерват „Алиботуш“ е предпоставка за съхраняването на естествената дървесна растителност и респективно на местообитанията на вида. Интерес от зоогеографска гледна точка е генетичната принадлежност на популациите на вида в тази част на България. Може да се считат за идентични и индивидите от южните склонове на Пирин, където е установена и най-високата за България популация на вида от 1400 m н.в.

За планината Беласица алпийската розалия е относително често срещан вид, доказателство за което са ежегодните му многократни находки. Основна причина за тази относително висока срещаемост е наличието на основния му хранителен ресурс бука в неограничени количества и разположението му в много широк височинен градиент от 850-900 m н. в до 1600 m н.в.. Като оптимални за вида, могат да се считат всички дърета на височина до 1300 - 1400 m н.в., където поради наличието на реки и водопади, атмосферната и приземна влажност е целогодишна висока. По отношение на съхранеността на старите букови гори, може да се твърди, че въпреки силната дърводобивна преса, наличието на природния парк ограничава изсичането на старите гори на големи площи, което е от съществено значение за жизнения цикъл и оцеляването на алпийската розалия.

При нашите теренни изследвания бяха установени 4 индивида. По сведения на горски служители, живеещи в гр. Петрич, видът е много често засичан в горната граница на града, в близост до р. Луда Мара, както и по деретата около нея. За този район популацията на вида може да се счита като относително слабо повлияна към този момент, но с тенденции към увеличаване на натиска на антропогенната преса.

За моделни райони от южна централна България подбрахме **Ихтиманска Средна гора и Западни Родопи.**

За алпийската розалия районът на Ихтиманска Средна гора е традиционно находище, за което свидетелстват множеството му намирания през предходните години. Основна причина за наличието на широко разпространение на вида са основно буковите гори, които преобладават в района. При нашите посещения видът не беше регистриран. Вероятно съществува системна периодичност в естествените многогодишни цикли на този вид.

Единственото сведение за индивид от този вид, беше документирано при установяването на незаконна сеч в района на ДЛС „Арамлиец“ от Александър Дунчев, за където има и стари данни за намирането му. При извършването на теренните проучвания, бяха констатирани изключително притеснителни за вида перспективи, предвид широкомащабните дърводобивни дейности, които има вероятност да унищожат значителна част от подходящите за вида местообитания. Освен унищожаването на основния хранителен субстрат, изсичането на голо или силното прореждане оказва силно въздействие върху микроклимата и води до значително осушаване, следствие на което се намалява както приземната, така и атмосферната влажност.

За западни Родопи, алпийската розалия е съобщавана многократно. Особено често е наблюдаван вида по влажните мезофилни дерета, в близост до планинските реки и потоци. Особено подходящи за вида са северните склонове на планината, където все още има съхранени стари букови гори. Стари сведения за установяването на вида има по речните долини на реките Яденица, Чепинска, Въча, Тамърашка и Чепеларска. През последните няколко десетилетия, в тази част на планината бяха изсечени значителни територии от букови гори, което се отразява съществено на този вид бръмбар, силно зависим от старите букови гори и високата атмосферна влажност. При нашите проучвания, видът не беше констатиран.

В района **Странджа планина**, за целите на теренните проучвания на алпийската розалия бяха посетени няколко места. Като цяло районът е лесист и с много дълбоки и труднопроходими дерета, особено в отдалечените от пътните артерии и населени места територии. Видът в този район е относително много рядък, съдейки по находките до настоящия момент, при условие, че е предпочитан от зоолозите като място с интересни дестинации за редки и ендемични видове. Особено предпочитани са местата със стари букови гори и подлес от страндженска зеленика. Този тип местообитания, обикновено заема стръмните склонове на деретата, където микроклимата е усвоен, склопеността е около 100%, а атмосферна влажност висока през по-голямата част на годината е висока. Находищата на вида са няколко, от които официално са обявени: с. Калово, Маслен нос/Ропотамо (Неуровски, 1940), река Ропотамо (Angelov, 1967; Drad et al., 2015), с. Българи (Drad et al., 2015), от картирането на зоната през 2012 г. в резервата „Силкосия“ до с. Кости и от една любителска снимка от района на с. Резово от тази година (2022 г.). Използвани индивиди за генетични изследвания са уловени от чужди специалисти, без точно указание за местата на улов. Едно сведение за вида има от устието на р. Ропотамо, където чешки ентомолози (Drag et al. 2015)

-----> www.eufunds.bg <-----

са уловили един екземпляр, който според тях е използвал като хранителен ресурс клен (*Acer campestre*).

При изследванията ни посетихме няколко района, в които условията на средата са много подходящи за реализирането на целия жизнен цикъл на вида. Посетени са райони около вр. Папия – доловете западно от военните поделения, източно от вр. Папия, местността „Каптажите“, заслон „Папия“- м. „Блей баирите“, местността „Кукулят“ около с. Бродилово, м. „Ходженски дол“, под вр. Ходжен дол, местността „петдесетте бука“ между селата Изгрев и Българи и пр. Въпреки усилените търсения и подходящите периоди, за активността на имагото, индивиди не бяха установени.

В района на **Източни Родопи** като моделни местообитания бяха посетени и пуснати пробни тракове в пограничния район на селата Меден Бук, Мандрица, Горно и Долно Луково. Обстойно са оглеждани долове и дерета около Бяла река, където, макар и в много ограничени територии има подходящи за вида мезофилни местообитания. Като цяло този район е претърпял драстични изменения, след неколkokратните масирани пожари и изсичането на естествените стари гори. В района вече няма и следа от букови гори и дори групи от букови дървета, а единствено като символ на този дървесен вид е останало емблематичното име на с. Меден бук, където някога местното население е изварявало кори от буковите дървета за добив на сладък сок. Вероятно находищата на вида към настоящия момент са изместени в западна посока, където бука все още се е съхранил - в районите на ридовете „Жълти дял“ и „Гюмюрджийски снежник“ и прохода „Маказа“. В тези района видът е бил установяван през периода на картирането му през 2012 г. В районите на нашите изследвания видът не беше регистриран.

Описание на местообитанията, където видът беше установен в планината „Беласица“

Установихме няколко находища, в едното регистрирахме един женски индивид, а в другите един женски и два мъжки индивида. При находището „Каменишки водопад, индивидът беше намерен на буково дърво, в неговата долна част на около 1,5 – 2 m височина, след което излетя и кацна отново. Находката е близо до беседката на екопътека, водеща към едноименния водопад. Местообитанието е типично за вида, включващо стара букова гора, силно склопена, с естествен подраст и съхранена стояща и мъртва дървесина. Поради наличието на река в близкото дере и водопада, приземната и атмосферна влажност е много висока.

-----> www.eufunds.bg <-----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално
развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Второто находище е над х. Беласица, по пътя за х. Конгура, двата индивида мъжки и женския бяха открити в непосредствена близост. Един мъжки индивид върху ствола на стар бук, а женския индивид попадна върху предното стъкло на автомобила, в който се придвижвахме. В съседство от няколко стотин метра в подобен тип местообитание, в хралупа на стар буков ствол беше регистриран и втори мъжки индивид. Гората в района е стара и със съхранени индивиди в процес на отмиране – с прогнила сърцевина и мъртви клони, а по здравата част с множество рани секретират тъмен ексудат.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9

ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ И ТЕРИТОРИИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА И
СЪОТВЕТНИТЕ ИМ НАЛИЧНИ РЕЖИМИ, ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОПАЗВАНЕТО НА ВИДА
АЛПИЙСКА РОЗАЛИЯ (*ROSALIA ALPINA* LINNAEUS, 1758) И ДР.

ДЕТАЙЛНО РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ЧИСЛЕНОСТ НА ОТДЕЛНИТЕ ПОПУЛАЦИИ НА
ВИДА ПО ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Таблица № 10-1. Защитени зони от Националната екологична мрежа и съответните им налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) и др.

1) Наименование и код на ЗЗ

BG0000231 Беленска гора

В рамките на полевите проучвания за разработване на Плана за действие вида *алпийска розалия* (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) не е установен в ЗЗ.

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” видът не е установен в зоната.

Налични режими, от значение за опазването на вида;

Заповед №РД-694 от 25.08.2020 г., бр. 81/2020 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждания на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на природно местообитание с код 6210; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива; 8.6. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.7. употреба на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба освен при каламитет и епифитотия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, сголове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. дейности, свързани с отводняване и коригиране на дерета и естествени водни обекти, освен в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети, при бедствия и аварии и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т.2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758);

Общата площ на цялата зона е 50 416,973 дка., от които подходящите местообитания е 2.57 ha, а на потенциалните местообитания е 18.90 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

2) Наименование и код на 33

BG0000100 Плаж Шкорпиловци

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” видът не е установен в зоната.

Налични режими, от значение за опазване на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758);:

Заповед № РД-354 от 31 март 2021 г., бр. 58/2021 на Държавен вестник:

8. В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. отводняване на крайбрежни залаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.5. увреждане и унищожаване на естествената растителност в крайбрежната плажна ивица и в дюни извън активната плажна площ освен в случаите на премахване на инвазивни и неместни видове, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. използване на дънни тралеращи и драгиращи средства, депониране на драгажни маси и пребластиране на кораби в морските пространства в зоната; 8.7. изграждане на изкуствени подводни рифове и острови върху местообитанията, предмет на опазване в морските пространства в зоната; 8.8. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.9. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.10. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.11. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.12. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.13. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.14. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и в лаголюбива растителност; 8.15. извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържа- , за поддържа- за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.16. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.17. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758);

Общата площ на цялата зона е 5125.65 ha, от които подходящите местообитания е 169.68 ha, а на потенциалните местообитания е 648.81 ha

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

3) Наименование и код на 33

BG0000102 Долината на река Батова

-----< a href="http://www.eufunds.bg">www.eufunds.bg< /a>-----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina Linnaeus, 1758*);

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina Linnaeus, 1758*);

Заповед №РД-800 от 09.08.2021 г., бр. 69/2021 на Държавен вестник 2-2-102-800-2021:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим на реки чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.4. увреждане и унищожаване на естествената растителност в крайбрежната плажна ивица и в дюни, извън активната плажна площ, освен в случаите на премахване на инвазивни и неместни видове, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. издаване на разрешения за строеж и всякакво строителство на територията на разпространението на природно местообитание 62C0 * Понто-Сарматски степи, определена с координатен регистър съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползване на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконовни нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство; забраната не се прилага за строежи с действащо разрешително за строеж към датата на обнародване на настоящата заповед; за ремонт и реконструкция на съществуващи обекти; за изграждане, ремонт или реконструкция на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура; при реализация на строежи с действащо разрешително за строеж към датата на обнародване в „Държавен вестник“ на настоящата заповед, предмет на изключението, с цел гарантиране опазване на природно местообитание 62C0 * Понто-Сарматски степи е необходимо изрично становище на Регионалната инспекция по околната среда и водите – Варна, че конкретното строителство не засяга местообитанието; 8.6. на територията на разпространението на природно местообитание 62C0 * Понто-Сарматски степи, определена с координатен регистър съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед, разораване, залесяване и създаване на трайни насаждения, плодови и зеленчукови култури, зърнено-бобови култури, листностъблени зеленчукови култури, кореноплодни зеленчукови култури, луковични зеленчукови култури, маслодайни култури, влакнодайни култури, етеричномаслени култури, едногодишни или многогодишни фуражни култури; 8.7. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.8. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.9. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.10. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесийните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.11. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.12. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.13. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.14. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.15. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.16. извеждане на сечи в природни местообитания с кодове 91E0* и 91F0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.17. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.18. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina Linnaeus, 1758*);:

Общата площ на цялата зона е 18459.23 ha, от които подходящите местообитания е 73.93 ha, а на потенциалните местообитания е 430.93 ha

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

4) Наименование и код на ЗЗ

BG0000104 Провадийско - Роякско плато

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina Linnaeus, 1758*);

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида: алпийска розалия (*Rosalia alpina Linnaeus, 1758*);

Заповед №РД-988 от 10.12.2020 г., бр. 6/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на издаване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафт - 6. премахване на характеристики на ландшафта - премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на поч- 7. употреба на торове, подобрители на поч- . употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от про- 9. използване на органични утайки от про- . използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, елек- 2. палене на огън, благоустрояване, елек- . палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. извеждане на сечи в природно место- 16. извеждане на сечи в природно место- . извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии и за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на : алпийска розалия (*Rosalia alpina Linnaeus, 1758*);:

Общата площ на цялата зона е 50158 ha, от които подходящите местообитания е 373.50 ha, а на потенциалните местообитания е 2775.58 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

5) Наименование и код на ЗЗ

BG0000107 Суха река

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina Linnaeus, 1758*);

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina Linnaeus, 1758*) :

Заповед №РД-989 от 10.12.2020 г., бр. 7/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник” има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фонните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слягове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чулене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива в урбанизирани територии и в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети, при бедствия и аварии и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.17. извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии и за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina Linnaeus, 1758*) :

Общата площ на цялата зона е 62481,27 ha, от които подходящите местообитания е 0 ha, а на потенциалните местообитания е 0,92 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

33 BG0000107 Суха река граничи с Румъния, където е в непосредствено съседство със 33 Pădurea și Valea Canaraua Fetii - Iortmac (ROSCI0172)¹³. Сухоземната ни граница с Р Румъния включва ксерофитни местообитания, заети основно от селскостопански земи – ниви и пасища, а остатъците от естествена и полустествена степна и лесостепна растителност са частично запазени единствено в суходолията на Хърсовска и Суха река (в Южна Добруджа), поради което тези територии не могат да бъдат местообитания на вида.

б) Наименование и код на 33

BG0000113 Витоша

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) :

Заповед №РД-763 от 28.10.2008 г., бр. 99/2008 на Държавен вестник; Документ за промяна: Заповед №РД-271 от 31.03.2021 г., бр. 41/2021 на Държавен вестник

1. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения; 2. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади; 3. Забранява се използването на неселективни средства за борба с вредителите по горите; 4. Забранява се намаляването площта на крайречните гори от местни дървесни видове. Допълнени/доуточнени забрани за: промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива; употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; палене на огън, благоустройство, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоприятните пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.4.1; провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания, освен: в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети, при бедствия и аварии или за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758): Общата площ на цялата зона е 27143,81 ha, от които подходящите местообитания е 889.02 ha, а на потенциалните местообитания е 2954.43 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

¹³ <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=ROSCI0172>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

7) Наименование и код на ЗЗ

BG0000116 Камчия

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) ;

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) :

Отменена заповед за обявяване и не е издадена нова.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) :

Общата площ на цялата зона е 12 919,94 ha, от които подходящите местообитания е 758.24 ha, а на потенциалните местообитания е 2371.61 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

8) Наименование и код на ЗЗ

BG0000117 Котленска планина

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-986 от 10.12.2021 г., бр. 5/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фононите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустройство, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоприятните пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.13. добив на дървесина и биомаса в

----- www.eufunds.bg -----

горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.15. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии и за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.16. изграждане на пътища от втори и по-висок клас, без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 69 058,92 ha, от които подходящи местообитания е 23840.51 ha, а на потенциалните местообитания е 32193.60 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

9) Наименование и код на ЗЗ

BG0000118 Златни пясъци

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

ЗАПОВЕД № РД-356 от 31 март 2021 г., бр. 56/2021 г. на ДВ

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания, освен: в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.5. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на сърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

Общата площ на цялата зона е 1373,44 ha, от които подходящи местообитания е 15.17 ha, а на потенциалните местообитания е 87.01 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

10) Наименование и код на ЗЗ

BG0000133 Камчийска и Еминска планина

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-992 от 10.12.2020 г., бр. 11/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизиран и територии; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизиран и територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждания на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и пороци; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, електрорифициране и разчистване на земи и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.15. извеждане на сечи в природни местообитания с кодове 91E0* и 91F0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии и за поддържане/ подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 63678,46 ha, от които подходящи местообитания е 8671.14 ha, а на потенциалните местообитания 24466.68 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

11) Наименование и код на ЗЗ

BG0000136 Река Горна Луда Камчия

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картирание и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-985 от 10.12.2020 г., бр. 4/2021 на Държавен вестник:

1. Забранява се провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 2. Забранява се движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 3. Забранява се отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива в урбанизирани територии и в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети, при бедствия и аварии и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 4. Забранява се промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 5. Забранява се разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и пороои; 6. Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 7. Забранява се търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8. Забранява се употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 9. Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 10. Забранява се използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фонните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 11. Забранява се използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 12. Забранява се палене на сърница, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 13. Забранява се извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на сърържения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии и за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 2275,45 ha, от които подходящи местообитания е 59.57 ha, а на потенциалните местообитания е 103.19 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

12) Наименование и код на ЗЗ

BG0000137 Река Долна Луда Камчия

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1015 от 17 декември 2020 г., бр. 16/2021 на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързата извън съществуващите пътища в неурбанизираните територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизираните територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на природно местообитание с код 6210 (* важни местообитания на орхидеи) освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. търсене и проучване на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.8. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.9. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.10. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фононите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.11. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.12. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети. В горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.15. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0 *, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 2460,70 ha, от които липсват подходящи местообитания , а на потенциалните местообитания е 9,71 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

13) Наименование и код на ЗЗ

BG0000139 Луда Камчия

Целеви вид; алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-1023 от 17.12.2020 г., бр. 18/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизненни единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесийните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758);

Общата площ на цялата зона е 6106,21 ha, от която подходящите местообитания е 331.41 ha, а потенциалните местообитания е 616.47 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

14) Наименование и код на ЗЗ

BG0000149 Ришки проход

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758); :

Заповед №РД-991 от 10.12.2020 г., бр. 10/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни

----- www.eufunds.bg -----

дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии и за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758);

Общата площ на цялата зона е 11 851,30 ha, от която подходящите местообитания е 1326.91 ha, а потенциалните местообитания е 3715.44 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

15) Наименование и код на ЗЗ

BG0000164 Сините камъни

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-1025 от 17.12.2020 г., бр. 18/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгата извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 12 279,73 ha, от която подходящите местообитания е 3493.21 ha, а потенциалните местообитания е 5618.31 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

16) Наименование и код на ЗЗ

BG0000166 Врчански Балкан

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ – установени са 11 находища в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1030 от 17 декември 2020 г., бр. 19/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.17. извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 36 025,57 ha, от която подходящите местообитания е 9417.91 ha, а потенциалните местообитания е 14290.68 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

17) Наименование и код на ЗЗ

BG0000167 Беласица

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 7 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-266 от 31.03.2021 г., бр. 43/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на сърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

----- www.eufunds.bg -----

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 11 588,02 ha, от която подходящите местообитания е 8 432.90 ha, а потенциалните местообитания е 10 006.29 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

33 BG0000167 Беласица граничи с Гърция, където е в непосредствено съседство със 33 Limni Kerkini-Krousia-Koryfes Orous Beles, Angistro-Charopo (GR1260001)¹⁴.

На запад 33 BG0000167 Беласица граничи с Емералд зона „Беласица“ в Република Северна Македония.

Тази зона има значение за опазването на генофонда на вида в три държави, предвид граничното ѝ положение между България, Гърция и Северна Македония.

18) Наименование и код на ЗЗ

BG0000173 Островче

Целеви вид; алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-1014 от 17.12.2020 г., бр. 15/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгата извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваемите земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни

¹⁴ <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR1260001>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0 *, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 6749,19 ha, от която подходящи местообитания е 49.26 ha, а потенциалните местообитания е 196.64 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

19) Наименование и код на 33

BG0000190 Витата стена

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-359 от 31 март 2021 г., бр. 60 на ДВ, 2021 г.

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространяващи търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизненни единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от про- 9. използване на органични утайки от про- . използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, елек- 2. палене на огън, благоустрояване, елек- . палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 2629,81 ha, от която подходящи местообитания е 24,78 ha, а потенциалните местообитания е 137,09 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

20) Наименование и код на 33

BG0000208 Босна

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-1013 от 17.12.2020 г., бр. 13/2020 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпро - странени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на пол яни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.15. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки и други естествени водни обекти, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 16 227,00 ha, от която подходящи местообитания е 3128.32 ha, а потенциални местообитания е 5254.36 ha.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

21) Наименование и код на ЗЗ

BG0000209 Пирин

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-284 от 31.03.2021 г., бр. 45/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява паша на домашни животни до 100 м от границите на разпространение на природни местообитания с кодове 3130 и 3160, както и в реално заетите местообитания на вида Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*), определени в резултат на данни от мониторинг, извършван от дирекция „Национален парк Пирин”.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 68 934,72 ha, от които подходящи местообитания е 1,09 ha, а потенциални местообитания е 93,68 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

22) Наименование и код на ЗЗ

BG0000211 Твърдишка планина

Целеви вид: : алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 2 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-326 от 31 март 2021 г., бр. 52/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми,

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; забраната не се прилага в границите на горски разсадници; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагодрушените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.15. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 38 649,53 ha, от която подходящи местообитания е 16017.31 ha, а потенциални е 20040.95 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

23) Наименование и код на ЗЗ

BG0000212 Сакар

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-313 от 31 март 2021 г., бр. 51/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; забраната не се прилага в границите на горски разсадници; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустройство, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.14. извеждане на сечи в природно местообитание с код 92A0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.15. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.16. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 132 118,61 ha, от която подходящи местообитания е 15.52 ha, а потенциалните местообитания е 177.52 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

Южната граница на 33 BG0000212 Сакар е изцяло с Република Турция. Всички територии граничещи с Турция, част от България, са обявени за защитени зони от мрежата Натура 2000. В турската част няма защитени територии и защитени зони, които да граничат с тях.

24) Наименование и код на 33

BG0000213 Търновски височини

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-325 от 31 март 2021 г., бр. 52/2021 г. на ДВ

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета,

----- www.eufunds.bg -----

традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; забраната не се прилага в границите на горски разсадници; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагодарените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.14. извеждане на сечи в природно место- 14. извеждане на сечи в природно место- 4. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0* с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 4432,18 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания (по данни от крайната карта на вида за зоната).

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

25) Наименование и код на ЗЗ

BG0000214 Дряновски манастир

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-312 от 31 март 2021 г., бр. 50/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизненни единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални

торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; забраната не се прилага в границите на горски разсадници; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.14. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.15. извездане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.16. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.17. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 2986,61 ha, от която подходящи местообитания е 184,56 ha, а потенциални местообитания е 341,03 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

26) Наименование и код на ЗЗ

BG0000219 Дервентски възвишения 2

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-344 от 31 март 2021 г., бр. 55/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизненни единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на

стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 54 990,50 ha, от която подходящи местообитания е 593.26, а потенциални местообитания е 1289.62 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

Южната граница на 33 BG0000219 Дервентски възвишения 2 е изцяло с Република Турция. Всички територии граничещи с Турция, част от България, са обявени за защитени зони от мрежата Natura 2000. В турската част няма защитени територии и защитени зони, които да граничат с тях.

27) Наименование и код на 33

BG0000220 Долна Места

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Не е издадена заповед за обявяване.

Обявена с Решение №802 от 04.12.2007 г., бр. 107/2007 на Държавен вестник 2-2-220-802-2007.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 9514,73 ha, от която подходящите местообитания е 201.71 ha, а потенциалните местообитания е 861.70 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: В България BG0000220 Долна Места граничи със 33 в Гърция „Kentriki Rodopi kai Koilada Nestou“ (GR1140008), която е обявена по Директива за птиците.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

28) Наименование и код на ЗЗ

BG0000224 Огражден - Малешево

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-310 от 31 март 2021 г., бр. 50/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързата извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1, при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фонните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.14. извеждане на сечи в природни местообитания с кодове 91E0* и 92C0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/ подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.15. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.16. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 27 373,50 ha, от която подходящите местообитания е 6856.37 ha, а потенциалните местообитания е 10031.22 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

29) Наименование и код на ЗЗ

BG0000230 Факийска река

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-343 от 31 март 2021 г., бр. 55/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгата извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с хростоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 4100,64 ha, от която подходящите местообитания е 458.46 ha, а потенциалните местообитания е 825.88 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

30) Наименование и код на ЗЗ

BG0000240 Студенец

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена със Заповед №РД-800 от 04.11.2008 г., бр. 105/2008 на Държавен вестник 2-3-240-800-2008; Промяна в режима на дейностите със Заповед №РД-67 от 28.01.2013 г., бр. 10/2013 на Държавен вестник; Заповед №РД-269 от 31.03.2021 г., бр. 41/2021 на Държавен вестник

1. Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета, защитни горски пояси) при ползването на земеделските земи като такива; 2. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения; 3. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади. 4. Забранява се използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското стопанство; 5. Забранява се косенето на ливадите от периферията към центъра с бързодвижеща се техника и преди 15 юли. Допълнени/доуточнени са и следните забрани за: промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива; употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентите за това места; движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.3; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.3, освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания, освен: в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.; палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 6.15. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоприятните пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.4.1; провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни.; добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата зона е 27 950,34 ha, от която подходящи местообитания е 36.80 ha, а потенциални местообитания е 295.32 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

31) Наименование и код на ЗЗ

BG0000261 Язовир Копринка

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – не са установени сухоземни костенурки.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Заповед № РД-314 от 31 март 2021 г., бр. 50/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бѣгита извън съществуващите пътища в неурбанизираните територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища, мери и мочурища при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; забраната не се прилага в границите на горски разсадници; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. постоянно съхраняване и депониране на отпадъци; 8.13. отводняване на мочурища и крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизираните територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.14. извеждане на сечи в природни местообитания с кодове 91E0* и 92A0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/ подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 876,08 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

32) Наименование и код на ЗЗ

BG0000263 Скалско

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-287 от 31 март 2021 г., бр. 47/2021 на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бѣгита извън съществуващите пътища в неурбанизираните територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на

-----> www.eufunds.bg <-----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустройство, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.15. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.16. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.17. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 2183,66 ha, от която подходящи местообитания е 18.54 ha, а потенциалните местообитания е 37.64 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

33) Наименование и код на ЗЗ

BG0000271 Мандра - Пода

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена със Заповед №РД-131 от 10.02.2012 г., бр. 23/2012 на Държавен вестник; Документи за промяна: Заповед № РД-308 от 31 март 2021 г.

1. Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива; 2. Забранява се залесяването на пасища, ливади и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения; 3. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища, ливади и мери; 4. Забранява се изграждането на вятърни генератори за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в Държавен вестник има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие. Режимът не се прилага за вятърни генератори, използвани като собствени източници на електрическа енергия; 5. Забранява се изграждането на фотоволтаични системи за производство на електроенергия в пасища, ливади и мери с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в Държавен вестник има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие. Режимът не се прилага за изграждане на наземни, покривни и фасадни

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

фотоволтаични системи, използвани като собствени източници на електрическа енергия; 6. Забранява се извършването на дейности, свързани с отводняване, пресушаване или промяна на водния режим на мочурища и естествени водни обекти, освен при изпълнение на дейности, свързани с подобряване състоянието на водните екосистеми и местообитания; 7. Забранява се косенето на тръстика в периода от 1 март до 15 август. 8. Забранява се паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност; 9. Забранява се разкриването на нови кариери и разширяването на концесионните площи на съществуващи кариери за добив на подземни богатства с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в Държавен вестник има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване по ЗПБ и/или за предоставяне на концесия за добив по ЗПБ и по Закона за концесиите или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

Допълнени/доуточнени забрани за: Промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища, мери и мочурища при ползването на земеделските земи като такива. Употребата на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове.“; „Разораване и залесяване на поляни и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.3 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои. Въвеждане в природата и умишлено разпространяване на неместни видове. Провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища. Движение на мотоциклети, ATV, UTV и бѣгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии. Забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности. Увреждането и унищожаването на естествената растителност в крайбрежната плажна ивица и в дюни извън активната плажна площ освен в случаите на премахване на инвазивни и неместни видове, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство. Използването на дѣнни тралиращи и драгиращи средства, депониране на драгажни маси и пребаластиране на кораби в морските пространства в зоната. Изграждане на изкуствени подводни рифове и острови върху местообитанията, предмет на опазване в морските пространства в зоната. Употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията. Използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадѣци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.). Използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадѣци над допустимите норми. Добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети. В горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета.. Паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 6134,44 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

34) Наименование и код на ЗЗ

BG0000275 Язовир Стамболийски

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-288 от 31 март 2021 г., бр.47/2021 на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бѣгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната

-----> www.eufunds.bg <-----

среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждания на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнено единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.14. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.15. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 9353,25 ha, от която подходящите местообитания е 0.16 ha, а потенциалните е 3.68 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

35) Наименование и код на ЗЗ

BG0000279 Стара река

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена с Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-279-122-2007; Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 146,01 ha, от която подходящите местообитания е 10.50 ha, а потенциалните местообитания е 21.29 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

36) Наименование и код на ЗЗ

BG0000280 Златаришка река

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-280-122-2007. Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 67,64 ha, от която подходящите местообитания е 0 ha, а потенциалните е 0.91 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

37) Наименование и код на ЗЗ

BG0000281 Река Белица

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-280-122-2007. Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 183,07 ha, от която подходящите местообитания е 1.59 ha, а потенциалните е 4.82 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

38) Наименование и код на ЗЗ

BG0000282 Дряновска река

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Целеви вид; алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-280-122-2007. Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 183,07 ha, от която подходящите местообитания е 0.27 ha, а потенциалните местообитания е 0.86.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

39) Наименование и код на ЗЗ

BG0000289 Трилистник

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-340 от 31 март 2021 г., бр. 54/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгата извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта

www.eufunds.bg

на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 619,96 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

40) Наименование и код на ЗЗ

BG0000294 Кършалево

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-280-122-2007. Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 619,96 ha, от която подходящи местообитания е 924.10 ha, а потенциални местообитания е 1863.39 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

Западна граница на ЗЗ BG0000294 Кършалево съвпада с границата с Република Сърбия, но не граничи със защитена територия в съседната държава.¹⁵

От граничните зони в ЗЗ Кършалево, вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е обявен за целеви вид, което изисква от природозащитните държавни органи да опазват стриктно местообитанията на вида и да полагат максимални усилия за неговото установяване и изясняване на природозащитния му статус в тези значими, трансгранични територии.

41) Наименование и код на ЗЗ

BG0000298 Конявска планина

¹⁵ <https://cloud.gdi.net/visios/zzps>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картирание и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-298-122-2007. Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 9671,95 ha, от която подходящи местообитания е 2694.45 ha, а потенциалните местообитания е 4762.46 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

42) Наименование и код на ЗЗ

BG0000295 Долни Коритен

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картирание и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-385 от 15.05.2020 г., бр. 50/2020 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. почистване и унищожаване на хресталаци от синя хвойна (*Juniperus communis*) освен частично в случаите, когато почистването се извършва с оглед подобряване състоянието на целевия вид по т. 2.2.4 – Обикновена пърчовка (*Himantoglossum carpinum*); 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораването, залесяването и превръщането в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1; 8.6. промяна на предназначението, залесяване, разораване и превръщане в трайни насаждения на поземлен имот с идентификатор 22410.19.504 (стар № 000504) съгласно актуалната към януари 2020 г. кадастрална карта за землището на с. Долни Коритен, ЕКАТТЕ 22410, община Трекляно, област Кюстендил; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, горски територии и имота по т. 8.6, както и на продукти за растителна защита и биоциди в тези територии, освен разрешените за биологично производство и при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.8. упот ребна на пестици ди, минера лни, листоподрхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите; 8.9. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива; 8.10. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.11. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.12. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. паша на домашни животни, както и сечи и добив на биомаса на терени с наклон, равен или по-голям от 45°, в типове горски природни местообитания по т. 2.1, с изключение на случаите за усвояване на дървесина при изграждането и поддържането на обекти, за които е учредено право на строеж, ползване и сервитути по Закона за горите и Закона за енергетиката.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 464.05 ha, липсват подходящи местообитания, а потенциалните местообитания е 17.67 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

43) Наименование и код на ЗЗ

BG0000304 Голак

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1016 от 17 декември 2020 г., бр. 16/2021 на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почва, употреба на торове, подобрители на почва, употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от про- 9. използване на органични утайки от про- . използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. изграждане на пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 10 913,42 ha, от която подходящи местообитания е 1825.49 ha, а потенциалните местообитания е 3887.66 ha.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

44) Наименование и код на ЗЗ

BG0000313 Руй

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение №611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-313-611-2007. Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 6236,44 ha, от която подходящи местообитания е 852,17 ha, а потенциалните местообитания е 2186.62 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

BG0000313 Руй частично граничи с СРП (специален природен резерват) Јерма в Сърбия.¹⁶

От граничните зони в ЗЗ Руй, вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е обявен за целеви вид, което изисква от природозащитните държавни органи да опазват стриктно местообитанията на вида и да полагат максимални усилия за неговото установяване и изясняване на природозащитния му статус в тези значими, трансгранични територии.

45) Наименование и код на ЗЗ

BG0000339 Раброво

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

¹⁶ <https://cloud.gdi.net/visios/zmps?service=ZZPS&layerid=4&where=OBJECTID%3D148&showresults=1>

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1026 от 17 декември 2020 г., бр. 19/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бѣгата извън съществуващите пътища; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение: в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.15. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 910,82 ha, от която подходящи местообитания е 29,65 ha, а потенциалните местообитания е 99,99 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

46) Наименование и код на ЗЗ

BG0000340 Цар Петрово

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1046 от 17 декември 2020 г., бр. 21/2021 г.:

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. палене на огън, благоустройство, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в пещерата и на входовете ѝ, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.2. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. постоянно съхраняване и депониране на отпадъци; 8.5. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.6. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизираните територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.7. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.8. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.9. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.10. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.11. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.12. използването на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.13. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.14. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение: в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.15. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.16. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 1908,75 ha, от която подходящи местообитания е 0,2 ha, а потенциалните местообитания е 16,99 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

47) Наименование и код на ЗЗ

BG0000366 Кресна - Илинденци

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

-установено е 1 находище на вида.

За защитената зона са определени Специфични цели за опазване на вида¹⁷

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

17

[https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/PublicDownloads/C506526CEA654F86BBB09DB32893A215/%D0%9A%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BD%D0%B0-%D0%98%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8\(BG0000366\)_PS_30.pdf](https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/PublicDownloads/C506526CEA654F86BBB09DB32893A215/%D0%9A%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BD%D0%B0-%D0%98%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8(BG0000366)_PS_30.pdf)

www.eufunds.bg

Заповед № РД-264 от 31 март 2021 г., бр. 41/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизненни единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични и сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.17. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Специфични за зоната цели за опазване на вида в зоната:

- Междинна цел: Да се установи настоящия брой на заселените мъртви дървета в подходящи местообитания на вида чрез провеждане на теренни проучвания, до 2025 г.;
- Поддържане на площта на подходящите местообитания на вида в зоната в размер от най-малко 851 ha;
- Междинна цел: Да се установи броя на стоящите мъртви дървета на ha, с дебелина на ствола от най-малко 20 cm в подходящите местообитания на вида чрез провеждане на теренни проучвания до 2025 г.;
- Поддържане на подходящите местообитания на вида, с наличие в тях на най-малко 2 броя живи дървета на ha, с потенциал да се превърнат в подходящи за заселване от вида в бъдеще;
-

Предложени са и промени в СФ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 48 596,52 ha, от която подходящи местообитания е 4441.93 ha, а потенциалните местообитания е 9724.51 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

На запад ЗЗ BG0000366 Кресна-Илинденци граничи с регион Малешево в границите на Република Северна Македония, за когото по данни от август 2021 г. Министерството на околната среда на Северна Македония съвместно с Македонското екологично дружество (МОН), сдружение „Национални гори“ и общините Берово и Пехчево са започнали кампания за обявяване на „Малешево“ за защитена територия.¹⁸ ЗЗ граничи с Емералд зона „Малешевски планини“.

48) Наименование и код на ЗЗ

BG0000372 Циганско градище

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-341 от 31 март 2021 г., бр. 54/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фононите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават

¹⁸ <https://meta.mk/en/ministry-of-environment-starts-campaign-for-proclaiming-maleshevo-a-protected-area/>

съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 9556,37 ha, от която подходящи местообитания е 3485.37 ha, а потенциалните местообитания е 6446.31 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

33 BG0000372 Циганско градище е в непосредствено съседство със 33 Oros Chaintou - Koula Kai Gyro Koryfes (GR1120003¹⁹) и граничи със 33 в Гърция „Kentriki Rodopi Kai Koilada Nestou“ (GR1140008), обявена по Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици.

49) Наименование и код на ЗЗ

BG0000374 Бебреш

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ – установени са 2 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-1048 от 17.12.2020 г., бр. 21/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.2. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.5. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.6. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.7. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0 *, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.8. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.9. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.10. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.11. употреба на токове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.12. употреба на минерални токове в ливади, пасища, мери, оставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.13. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на

¹⁹ <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR1120003>

Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.14. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.15. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.16. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана; 8.17. необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.17. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата 33 е 6821,91 ha, от която подходящи местообитания е 188.36 ha, а потенциалните местообитания е 695.28 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

50) Наименование и код на 33

BG0000382 Шуменско плато

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 8 находища на вида в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1032 от 17 декември 2020 г., бр. 19/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.2. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.5. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгта извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.6. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.7. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.8. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.9. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия и епидемия; 8.10. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.11. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.12. използването на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.13. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 4490,62 ha, от която подходящи местообитания е 1862.55 ha, а потенциалните местообитания е 2547.80 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

51) Наименование и код на ЗЗ

BG0000393 Екокоридор Камчия - Емине

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 3 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-335 от 31 март 2021 г., бр. 53/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 28 055,44 ha, от която подходящи местообитания е 2014.23 ha, а потенциалните местообитания е 6125.70 ha.

----- www.eufunds.bg -----

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

52) Наименование и код на ЗЗ

BG0000399 Българка

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-281 от 31 март 2021 г., бр. 45/2021 г. на ДВ за изменение и допълване на Заповед № РД-848 от 8.11.2013 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 104 от 2013 г.) за обявяване на защитената зона

1. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения.
2. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.
3. Забранява се използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското и горското стопанство.
4. Забранява се косенето на ливадите от периферията към центъра с бързо движеща се техника и преди 15 юли.

Допълват/доуточняват се следните забрани за: промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; употреба на торове, подобрители на почвата, биологичноактивни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.4.1; провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.“

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 24 009,03 ha, от която подходящи местообитания е 13292.40 ha, а потенциалните местообитания е 17950.38 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

стр. 202/272

53) Наименование и код на ЗЗ

BG0000420 Гребенец

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-1017 от 17.12.2020 г., бр. 17/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фононите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0* с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 9884,53 ha, от която подходящи местообитания е 24.29 ha, а потенциалните местообитания е 207.92 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

54) Наименование и код на ЗЗ

BG0000426 Река Луда Яна

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена с Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник. Няма издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 474,09 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

55) Наименование и код на ЗЗ

BG0000429 Река Стряма

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-333 от 31 март 2021 г., бр. 54/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник” има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и пороци, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на

-----> www.eufunds.bg <-----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 4078,38 ha, от която подходящи местообитания е 0,29 ha, а потенциалните местообитания е 0,99 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

56) Наименование и код на ЗЗ

BG0000432 Голяма река

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена с Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-141-122-2007. Няма издадена заповед за обявяване

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 7451,74 ha, от която подходящи местообитания е 90,88 ha, а потенциалните местообитания е 337,74 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

57) Наименование и код на ЗЗ

BG0000436 Река Мечка

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Обявена с Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-434-122-2007. Няма издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 3309,97 ha, от която подходящи местообитания е 0,05 ha, а потенциалните местообитания е 0,08 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

58) Наименование и код на ЗЗ

BG0000438 Река Чинардере

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена с Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-434-122-2007. Няма издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 1155,56 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

59) Наименование и код на ЗЗ

BG0000443 Река Омуровска

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Обявена с Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-434-122-2007. Няма издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 532,31 ha, от която подходящи местообитания е 1,31 ha, а потенциалните местообитания е 38,21 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

60) Наименование и код на ЗЗ

BG0000494 Централен Балкан

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 26 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена със Заповед №РД-559 от 05.09.2008 г., бр. 84/2008 на Държавен вестник 2-3-494-559-2008. Документ за промяна: Заповед № РД-260 от 31.03.2021 г., бр. 41/2021 на Държавен вестник

В границите на защитената зона се забранява паша на домашни животни в границите на разпространение на природни местообитания с кодове 6430, 3260, 7140 и 7220.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 71 737,75 ha, от която подходящи местообитания е 7244.56 ha, а потенциалните местообитания е 15001.38 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

61) Наименование и код на ЗЗ

BG0000495 Рила

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Обявена със Заповед №РД-764 от 28.10.2008 г., бр. 100/2008 на Държавен вестник 2-3-495-764-2008. Документ за промяна: Заповед №РД-259 от 31.03.2021 г., бр. 40/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява паша на домашни животни в районите на разпространение на природни местообитания с кодове 3130 и 3160, както и в реално заетите местообитания на вида Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*), определени с координатен регистър съгласно приложение към Заповед №РД-259 от 31.03.2021 г.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 78 024,39 ha, от която подходящи местообитания е 34.04 ha, а потенциалните местообитания е 153.61 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

62) Наименование и код на ЗЗ

BG0000496 Рилски манастир

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена със Заповед №РД-886 от 25.11.2013 г., бр. 107/2013 на Държавен вестник 2-3-496-886-2013. Документи за промяна: Заповед №РД-283 от 31.03.2021 г., бр. 45/2021 на Държавен вестник 1. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения; 2. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади; 3. Забранява се използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското и горското стопанство; 4. Забранява се косенето на ливадите от периферията към центъра с бързодвижеща се техника и преди 15 юли. Допълнени/доуточнени забрани за: промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; употреба на изкуствени торове и химически средства за растителна защита; провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџигата извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; употреба на торове, подобрители на почвата, биологичноактивни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фазана старост, както и свободно пашуване (без наличие на овчар и пастирско куче) в останалата част на зоната.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 25 296,09 ha, от която подходящи местообитания е 870.05 ha, а потенциалните местообитания е 2335.89 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

----- www.eufunds.bg -----

63) Наименование и код на 33

BG0000498 Видбол

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

За защитената зона са определени Специфични цели за опазване на вида²⁰

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1037 от 17 декември 2020 г., бр. 19/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наноси отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.10. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.11. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фононите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.12. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.13. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Специфични за зоната цели за опазване на вида в зоната:

- Междинна цел: Да се установи пространствения обхват на популацията, чрез провеждане на теренни проучвания, до 2025 г.
- Поддържане на площта на потенциалните местообитания на вида в зоната в размер от наймалко 278.89 ha

20

[https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/PublicDownloads/2DEEAE918E44F8FAFA531D11B7202FC/%D0%92%D0%B8%D0%B4%D0%B1%D0%BE%D0%BB\(BG0000498\)_PS_30.pdf](https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/PublicDownloads/2DEEAE918E44F8FAFA531D11B7202FC/%D0%92%D0%B8%D0%B4%D0%B1%D0%BE%D0%BB(BG0000498)_PS_30.pdf)

----->> www.eufunds.bg <<-----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

- Междинна цел: Да се определи броя на биотопните дървета на хектар в потенциалните местообитания на вида в защитената зона чрез теренни проучвания, до 2025 г.
- Подобряване на количеството на мъртва дървесина в потенциалните местообитания на вида до достигане на целева стойност от наймалко 5 броя мъртви дървета на хектар, с дебелина над 20 cm

Предложени са и промени в СФ - Предложените промени в СФ не се дължат на промени в реалното състояние на вида в защитената зона, а са в резултат предложената промяна на единицата за оценка на популацията.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 1304,44 ha, от която подходящи местообитания е 171.87 ha, а потенциалните местообитания е 278.89 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

ЗЗ граничи с Румъния, но съответно не съществува зависимост на популацията, защото гранична се явява р. Дунав и липсата на подходящи за вида местообитания от другата страна на реката, където в заливната тераса на реката се простират обработваеми земи и полустествени открити територии.

64) Наименование и код на ЗЗ

BG0000500 Войница

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1038 от 17 декември 2020 г., бр. 19/2021 г. на ДВ:

. В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бѣгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за

предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.8. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.9. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.10. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.11. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.12. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.13. извеждане на сечи в площите, заети от природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 3107,14 ha, от която подходящи местообитания е 477.61 ha, а потенциалните местообитания е 939.55 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

65) Наименование и код на ЗЗ

BG0000507 Делейна

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1043 от 17 декември 2020 г., бр. 19/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. търсене и проучване на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни ископаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник” има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.8. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.9. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.10. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.11. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.12. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

растителност; 8.13. извеждане на сечи в крайречни гори и крайречни дървесни ивици, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 2257.54 ha, от която подходящи местообитания е 16.61 ha, а потенциалните местообитания е 206.07 ha

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

66) Наименование и код на ЗЗ

BG0000517 Портитовци-Владимирово

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-293 от 31 март 2021 г., бр.47/2021 на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесийните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на природно местообитание с код 6110* освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; забраната не се прилага в границите на горски разсадници; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фононите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.13. извеждане на сечи в природно местообитание с код 92A0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Общата площ на цялата ЗЗ е 1304 ha, от която подходящи местообитания е 171.87 ha, а потенциалните местообитания е 278.89 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

67) Наименование и код на ЗЗ

BG0000518 Въртопски дол

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена с Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-503-122-2007. Няма издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 987,42 ha, от която подходящи местообитания е 22,81 ha, а потенциалните местообитания е 93,63 ha

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

68) Наименование и код на ЗЗ

BG0000521 Макреш

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-1050 от 17.12.2020 г., бр. 21/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на други тревни площи (обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот 5 или повече години) в границите на негорското природно местообитание по т. 2.1; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата 33 е 2061,25 ha, от която подходящи местообитания е 90.69 ha, а потенциалните местообитания е 391.25 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

69) Наименование и код на 33

BG0000522 Видински парк

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 4 находища на вида.

Налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-332 от 31 март 2021 г., бр. 54/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.14. извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 1578,79 ha, от която подходящи местообитания е 810.99 ha, а потенциалните местообитания е 1406.06 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

70) Наименование и код на ЗЗ

BG0000523 Шишенци

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-1053 от 17.12.2020 г., бр. 21/2021 на Държавен вестник:

. В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на природно местообитание с код 6430 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, эпизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение: в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.13. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Общата площ на цялата ЗЗ е 572,85 ha, от която подходящи местообитания е 24.84 ha, а потенциалните местообитания е 134.50 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

71) Наименование и код на ЗЗ

BG0000525 Тимок

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

За защитената зона са определени Специфични цели за опазване на вида²¹.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена с Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-141-122-2007. Няма издадена заповед за обявяване.

Специфични за зоната цели за опазване на вида в зоната:

- Междинна цел: Да се установи пространствения обхват на популацията, чрез провеждане на теренни проучвания, до 2025 г.;
- Поддържане на площта на потенциалните местообитания на вида в зоната в размер от най-малко 29.06 ha.

Предложени са и промени в СФ.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 494,7 ha, от която липсват подходящи местообитания, а потенциалните местообитания е 29.06 ha.

Съгласно Специфичните цели за опазването на вида в зоната, тя е слабо пригодна за *Rosalia alpina*. Липсват основни за алпийския сечко хабитати, както и близки находища или данни (литературни, проучвания или колекции) за нейното намиране в този район. Поради тези причини оценката за популация би могла да бъде

2121

[https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/PublicDownloads/4DDCDEC7951A44D8A5E95A1551514675/%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%BA\(BG0000525\)_PS_30.pdf](https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/PublicDownloads/4DDCDEC7951A44D8A5E95A1551514675/%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%BA(BG0000525)_PS_30.pdf)

----->> www.eufunds.bg <<-----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

променена на D (незначителна популация) и да не се прилагат специфични мерки за този вид в защитена зона Тимок. **Но това следва да бъде направено само след цели и обхващащи цялата зона изследвания, каквито до този момент не са осъществявани, като през това време се опазват потенциалните местообитания.**

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

33 граничи с Румъния, но съответно не съществува зависимост на популацията, защото гранична се явява р. Дунав и липсата на подходящи за вида местообитания от другата страна на реката, където в заливната тераса на реката се простират обработваеми земи и полустествени открити територии.

Цялата западна граница на 33 BG0000525 Тимок припокрива границата с Република Сърбия, но не граничи със защитени територии в съседната държава.²²

72) Наименование и код на 33

BG0000572 Росица-Лозница

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-299 от 31 март 2021 г., бр. 48/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџигата извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фонните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища,

²² <https://cloud.gdi.net/visios/zzps>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

слолове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. почистване и унищожаване на храсти от видовете храстовидна карагана (*Caragana frutex*), нисък бадем (*Amygdalus nana*) и храстовидна вишна (*Prunus fruticosa*) в поземлен имот с идентификатор 44179.26.16 съгласно одобрената, актуална към месец октомври 2020 г. кадастрална карта и кадастрални регистри за землището на с. Лозница, община Генерал Тошево, област Добрич; 8.15. почистване и унищожаване на храсти от видовете нисък бадем (*Amygdalus nana*), анасолистна шипка (*Rosa pimpinifolia*), бодлива шипка (*Rosa myriacantha*), степна вишня (*Cerasus fruticosa*), дългнестолитен тъжник (*Spiraea media*), ирга (*Amelanchier ovalis*) и котонеастер (*Cotoneaster sp. div.*) в поземлени имоти с идентификатори 63094.24.26 и 63094.11.134 съгласно одобрената, актуална към месец октомври 2020 г. кадастрална карта и кадастрални регистри за землището на с. Росица, община Генерал Тошево, област Добрич.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 1811,98 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

ЗЗ BG0000572 Росица-Лозница се явява гранична с Румъния. Макар и не в непосредствено съседство, близо до зоната (по-малко от 1 km) е ЗЗ Dumbrăveni - Valea Urluia - Lacul Vederoasa (ROSCI0071)²³. Сухоземната ни граница с Р Румъния включва ксерофитни местообитания, заети основно от селскостопански земи – ниви и пасища, а остатъците от естествена и полуестествена степна и лесостепна растителност са частично запазени единствено в суходолията на Хърсовска и Суха река (в Южна Добруджа), поради което тези територии не могат да бъдат местообитания на вида.

73) Наименование и код на ЗЗ

BG0000573 Комплекс Калиакра

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена със Заповед №РД-815 от 12.12.2017 г., бр. 100/2017 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 5.1. депониране на драгажни маси, пребаластиране на кораби в морските пространства в зоната; 5.2. изграждане на изкуствени подводни рифове и острови върху местообитанията, предмет на опазване в морските пространства в зоната; изключения се допускат при бедствия и аварии или за дейности, подобряващи природозащитното състояние на местообитанията; 5.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 5.4. увреждане и унищожаване на естествената растителност в крайбрежната плажна ивица и в дюни извън активната плажна площ освен в случаите на почистване от инвазивни и неместни видове; 5.5. промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания; изключения се допускат при бедствия и аварии или за дейности, подобряващи природозащитното състояние на местообитанията; 5.6. употреба на минерални торове в ливади, пасища и мери; 5.7. издаване на разрешения за строеж и всякакво строителство на територията, определена с координатен регистър на разпространението на природно местообитание 62C0 * Понто - Сарматски степи, съгласно приложение № 3, неразделна част от настоящата

²³ <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=ROSCI0071>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

заповед, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползване на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконовни нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство; Забраната не се прилага за строежи с действащо разрешително за строеж към датата на обнародване на настоящата заповед; за ремонт и реконструкция на съществуващи обекти; за изграждане, ремонт или реконструкция на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура. При реализация на строежи с действащо разрешително за строеж към датата на обнародване в „Държавен вестник“ на настоящата заповед, предмет на изключението, с цел гарантиране опазване на природно местообитание 62С0 * Понто-Сарматски степи е необходимо изрично становище на Регионалната инспекция по околната среда и водите – Варна, че конкретното строителство не засяга местообитанието. 5.8. на територията, определена с координатен регистър на разпространението на природно местообитание 62С0 * Понто-Сарматски степи съгласно приложение № 3, неразделна част от настоящата заповед, разораване, залесяване и създаване на трайни насаждения, плодови и зеленчукови култури, зърнено-бобови култури, листовъдни зеленчукови култури, кореноплодни зеленчукови култури, луковични зеленчукови култури, маслодайни култури, влакнодайни култури, етеричномаслени култури, едногодишни или многогодишни фуражни култури; 5.9. палене на огън, благоустрояване, електрификация и размятане на земята и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чулене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2; 5.10. провеждане на спелеоложки проучвания в неблагоустроени пещери през размножителния период на прилепите – 1 март – 30 юни; 5.11. въвеждане на неместни растителни видове в ливади, пасища, мери, естествени водни обекти, дюни, мочурища, дерета и горските територии, както и умишлено внасяне в морската среда на чужди видове; 5.12. движение на МПС извън съществуващи пътища (вкл. горски, селскостопански, ведомствени такива) в неурбанизирани територии освен за провеждане на селскостопански, горскостопански, аварийни и контролни дейности или по предварително съгласувани по съответния ред маршрути.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 48 336,28 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

74) Наименование и код на ЗЗ

BG0000578 Река Марица

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена с Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-578-122-2007. Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 14 688,06 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

ЗЗ BG0000578 Река Марица граничи с „Parapotamio Dasos Voreiou Evrou kai Arda“ (GR1110008), обявена по Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици.

----- www.eufunds.bg -----

75) Наименование и код на 33

BG0000610 Река Янтра

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

За защитената зона са определени Специфични цели за опазване на вида²⁴.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-401 от 12.07.2016 г., бр. 62/2016 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 5.1. въвеждане на неместни растителни видове в ливади, пасища, мери, естествени водни обекти, блата, мочурища и дерета, както и умишлено внасяне на чужди видове; 5.2. употребата на минерални торове в ливади, пасища, мери и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди освен разрешените за биологично производство и при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 5.3. движение на МПС извън съществуващи пътища (вкл. горски, селскостопански, ведомствени такива) в неурбанизирани територии освен за провеждане на селскостопански, горскостопански, аварийни и контролни дейности или по предварително съгласувани по съответния ред маршрути; 5.4. промяната на начина на трайно ползване, разораването, залесяването и превръщането в трайни насаждения на ливади, пасища, мери, мочурища, както и на други тревни площи (обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот 5 или повече години) в границите на местообитания по т. 2.1, при ползването на земеделските земи като такива; 5.5. разораване и залесяване на поляни и други естествени открити пространства в горските територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1; 5.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива; 5.7. промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания; изключения се допускат в урбанизирани територии, при бедствия и аварии или за дейности, подобряващи природозащитното състояние на местообитанията по т. 2.1; 5.8. усвояване на повече от 30 % от средногодишния отток на р. Янтра и притоците ѝ за ВЕЦ, намиращи се в процедура по издаване или продължаване на действието на разрешително по ЗВ към датата на издаване на заповедта; 5.9. съгласуване на инвестиционни предложения за нови ВЕЦ, вкл. чрез надграждане и/или реконструкция на съществуващи бентове, прагове и други съоръженията, изгубили първоначалното си предназначение, с изключение на тези, за които е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие; 5.10. съгласуване на строителството на ветрогенератори и фотоволтаици извън урбанизирани територии освен като собствени източници на електрическа енергия и с изключение на тези, за които е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие; 5.11. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства (ЗПБ) и по Закона за концесите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 5.12. чупене, повреждане, събиране и/или преместване на пещерни и скални образувания.

Специфични за зоната цели за опазване на вида в зоната:

- Междинна цел: Да се проведат проучвания за определяне пространствения обхват на популацията на вида в защитената зона до 2025;
- Поддържане на площта на потенциалните местообитания на вида в зоната в размер от наймалко 0.07 ha;

²⁴[https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/PublicDownloads/C67E22E6FFFF42618F63AB579B186828/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%B0%D0%A%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B0\(BG0000610\)_PS_30.pdf](https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/PublicDownloads/C67E22E6FFFF42618F63AB579B186828/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%B0%D0%A%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B0(BG0000610)_PS_30.pdf)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

- Подобряване на количеството на мъртва дървесина в потенциалните местообитания на вида до достигане на целева стойност от най-малко 5 броя мъртви дървета на хектар, с дебелина над 20 cm.

Предложени са и промени в СФ. Промяната се налага поради необходимостта да се промени единицата за популация.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 13 899,88 ha, от която подходящите местообитания е 0,02 ha, а потенциалните местообитания е 0,07 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

ЗЗ граничи с Румъния, но съответно не съществува зависимост на популацията, защото гранична се явява р. Дунав и липсата на подходящи за вида местообитания от другата страна на реката, където в заливната тераса на реката се простират обработваеми земи и полустествени открити територии.

76) Наименование и код на ЗЗ

BG0000616 Микре

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1028 от 17 декември 2020 г., бр. 19/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесийните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, защитни горски пояси, камени оградни и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.9. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.10. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.11. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фонните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

№ 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.12. използването на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.13. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 15 447,51 ha, от която подходящите местообитания е 2112.12 ha, а потенциалните местообитания е 3734.13 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

77) Наименование и код на ЗЗ

BG0000618 Видима

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-261 от 31 март 2021 г., бр. 41/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на издаване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от про- използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

-----< a href="http://www.eufunds.bg">www.eufunds.bg-----

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 1823,05 ha, от която подходящите местообитания е 20,11 ha, а потенциалните местообитания е 53,35 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

78) Наименование и код на ЗЗ

BG0001001 Ропотамо

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1042 от 17 декември 2020 г., бр. 19/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, езера, блатата и други естествени водни обекти, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.4. увреждане и унищожаване на естествената растителност в крайбрежната плажна площ освен в случаите на премахване на инвазивни и неместни видове, като и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. използване на дънни тралеращи и драгиращи средства, депониране на драгажни маси и пребаластиране на кораби в морските пространства в зоната; 8.6. изграждане на изкуствени подводни рифове и острови върху местообитанията, предмет на опазване в морските пространства в зоната; 8.7. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.8. разораване и залесяване на поляни и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.9. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.10. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.11. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.12. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.13. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фононите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.14. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.15. палене на сѝрница, слокове, крайпѝтни ивици, трѝстикови масиви, крайбрежна растителност и площи със суха растителност; 8.16. извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.17. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пѝтни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.18. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата 33 е 98 099,76 ha, от която подходящите местообитания е 0,30 ha, а потенциалните местообитания е 1735,52 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

79) Наименование и код на 33

BG0001004 Емине - Иракли

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-1038 от 17 декември 2020 г., бр. 19/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџигата извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим на реки чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.4. увреждане и унищожаване на естествената растителност в крайбрежната плажна ивица и в дюни извън активната плажна площ освен в случаите на премахване на инвазивни и неместни видове, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. използване на дънни тралирани и драгиращи средства, депониране на драгажни маси и пребластиране на кораби в морските пространства в зоната; 8.6. изграждане на постоянни конструкции, изкуствени подводни рифове и острови върху местообитанията, предмет на опазване в морските пространства в зоната, с изключение на брегоукрепителни съоръжения или за дейности, подобряващи природозащитното състояние на местообитанията; 8.7. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.8. разораване и залесяване на поляни и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои; 8.9. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.10. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.11. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 8.12. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.13. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.14. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици, тръстикови масиви, крайбрежна растителност и площи със суха растителност; 8.15. извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.16. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.17. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Общата площ на цялата ЗЗ е 16 794,59 ха, от която подходящите местообитания е 262.89 ха, а потенциалните местообитания е 1014.28 ха

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

80) Наименование и код на ЗЗ

BG0001007 Странджа

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена с Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-1007-122-2007. Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 153 541,20 ха, от която подходящите местообитания е 19618,44 ха, а потенциалните местообитания е 45923,17 ха.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

Като значими контактни зони, между България и Турция, могат да се считат всички мезофитни местообитания, каквито са буковите гори в граничните зони и крайречните територии около р. Резовска.

81) Наименование и код на ЗЗ

BG0001011 Осоговска планина

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 4 находища на вида в ЗЗ.

По получена информация от ИАОС (НСМБР), 2 индивида са установени в зоната през 2014г.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Заповед № РД-304 от 31 март 2021 г., бр. 49/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бѣгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1, освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, елифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; забраната не се прилага в границите на горски разсадници; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадѣци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фононите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадѣци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.13. извеждане на сечи в природно место- 13. извеждане на сечи в природно место- 3. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. отводняване на крайбрежните заливаеми ивици на реките Речица и Новоселска, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на двете реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата 33 е 34 514,28 ha, от която подходящите местообитания е 4887.84 ha, а потенциалните местообитания е 10195.72 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

82) Наименование и код на 33

BG0001012 Земен

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-328 от 31 март 2021 г., бр. 53/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бѣгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.15. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.16. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.17. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 17 764,34 ha, от която подходящите местообитания е 2261,79 ha, а потенциалните местообитания е 5474,53 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

83) Наименование и код на ЗЗ

BG0001013 Скрино

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 5 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Обявена с Решение No.611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-1013-611-2007. Не е издадена заповед за обявяване.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 12 757,56 ha, от която подходящите местообитания е 940,91 ha, а потенциалните местообитания е 1826.68 ha.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: Не е приложимо, т.к. такива територии не са налични в границите на съседна Северна Македония. Въпреки това западните части на зоната се явяват контактен участък, където може да се осъществи контакт между популациите в съседните територии.

84) Наименование и код на ЗЗ

BG0001021 Река Места

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-353 от 31 март 2021 г., бр. 58/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.15. извеждане на сечи в природни местообитания с кодове 91E0* и 91D0* с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/ подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.16. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.17. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.18. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 28 841,93 ха, от която подходящите местообитания е 2743,22 ха, а потенциалните местообитания е 6508,24 ха.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

85) Наименование и код на ЗЗ

BG0001022 Орановски пролом-Лешко

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-348 от 31 март 2021 г., бр. 57/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързата извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваемите земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобрване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.17. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

Проект № BG16M1OP002-3.020-0001-C01 за разработване на План за действие за опазване на вида Алпийска розалия в България, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Общата площ на цялата ЗЗ е 13 270,58 ha, от която подходящите местообитания е 962.20 ha, а потенциалните местообитания е 2157.28 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

ЗЗ BG0001022 Орановски пролом – Лешко частично граничи с регион Малешево в границите на Република Северна Македония, за когото по данни от август 2021 г. Министерството на околната среда на Северна Македония съвместно с Македонското екологично дружество (МОН), сдружение „Национални гори“ и общините Берово и Пехчево са започнали кампания за обявяване на „Малешево“ за защитена територия.²⁵ ЗЗ граничи с Емералд зона „Малешевски планини“.

86) Наименование и код на ЗЗ

BG0001023 Рупите-Струмешница

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картирание и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-349 от 31 март 2021 г., бр. 57/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.15. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от

²⁵ <https://meta.mk/en/ministry-of-environment-starts-campaign-for-proclaiming-maleshevo-a-protected-area/>

площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 10 458,86 ha, от която подходящите местообитания е 4.66 ha, а потенциалните местообитания е 73.67 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

33 BG0001023 Рупите - Струмешница граничи с Гърция, където е в непосредствено съседство със 33 Limni Kerkini-Krouisia-Koryfes Orous Beles, Angistro-Charopo (GR1260001)²⁶.

87) Наименование и код на ЗЗ

BG0001028 Среден Пирин - Алиботуш

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 2 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-350 от 31 март 2021 г., бр. 57/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите

²⁶ <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR1260001>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.15. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.16. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 68 941,77 ha, от която подходящите местообитания е 10434.32 ha, а потенциалните местообитания е 23838.54 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

ЗЗ BG0001028 Среден Пирин- Алиботуш граничи с Гърция, където е в непосредствено съседство със ЗЗ Koryfes Orous Orvilos (GR1260005)²⁷.

88) Наименование и код на ЗЗ

BG0001030 Родопи - Западни

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 4 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-278 от 31 март 2021 г., бр. 45/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологичноактивни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни

²⁷ <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR1260005>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 272 854,34 ha, от която подходящите местообитания е 13560,75 ha, а потенциалните местообитания е 27519,64 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

33 BG0001030 Родопи - Западни граници с Гърция, където е в непосредствено съседство със 33 Rodopi (Simyda) (GR1140002); Periochi Elatia, Pyramis Koutra (GR1140003); Dasos Fraktou (GR1140001)²⁸.

В България 33 BG 0001030 „Родопи Западни“ граници и със 33 в Гърция „Kentriki Rodopi kai Koilada Nestou“ (GR1140008), обявена по Директива за птиците.

89) Наименование и код на ЗЗ

BG0001031 Родопи - Средни

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-351 от 31 март 2021 г., бр. 59/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, елект

²⁸ <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR1140001>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

рифи и ра не, извършване на спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 155 112,01 ha, от която подходящите местообитания е 17995,18 ha, а потенциалните местообитания е 37051,67 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

90) Наименование и код на ЗЗ

BG0001032 Родопи - Източни

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 2 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758)::

Заповед № РД-267 от 31 март 2021 г., бр. 43/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизненни единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 217 447,00 ha, от която подходящите местообитания е 16889,90 ha, а потенциалните местообитания е 24011,95 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

ЗЗ BG0001032 Родопи-Източни граници с „Oreinos Evros - Koilada Dereiou“ (GR1110010), „Koilada Filiouri“ (GR1130011), обявени по Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици.

91) Наименование и код на ЗЗ

BG0001033 Брестовица

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №381 от 15.05.2020 г., бр. 50/2020 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1; 8.5. премахване на хвойна (*Juniperus* spp.) в земеделски земи и горски територии, както и премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, камени огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива; 8.6. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.7. употребяване на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди в тези територии, освен разрешените за биологично производство и при каламитет, епифитотия, эпизоотия или епидемия; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. извеждане на сечи в природни местообитания с кодове 91E0* и 92C0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, при бедствия и аварии и за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.15. дейности, свързани с отводняване и коригиране на дерета и естествени водни обекти, освен в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети, при бедствия и аварии и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

www.eufunds.bg

Общата площ на цялата ЗЗ е 2670,04 ha, от която подходящите местообитания е 96,13 ha, а потенциалните местообитания е 225,11 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

92) Наименование и код на ЗЗ

BG0001034 Остър камък

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-305 от 31 март 2021 г., бр. 50/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. извезждане на сечи в природно местообитание с код 92A0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 15 994,32 ha, липсват подходящи и потенциални местообитания.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

93) Наименование и код на ЗЗ

BG0001036 Български извор

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-306 от 31 март 2021 г., бр. 49/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на издаване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на природно местообитание с код 6210 (*важни местообитания на орхидеи), освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.17. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 2618,50 ha, от която подходящите местообитания е 6.48 ha, а потенциалните местообитания е 43,36 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

94) Наименование и код на ЗЗ

BG0001039 Попинци

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – не са установени находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД- 320 от 31 март 2021г., бр. 52/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. извездане на сечи в природно местообитание с код 91E0* с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 20 914 ha, от която подходящите местообитания е 791,92 ha, а потенциалните местообитания е 1555,99 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

95) Наименование и код на ЗЗ

BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ – установени са 42 находища на вида в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758);

Заповед №РД-268 от 31.03.2021 г., бр. 44/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.13. издаване на разрешения за строеж и всякаво строителство в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3, неразделна част от настоящата заповед, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконовни нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство; забраната не се прилага за ремонт и реконструкция на съществуващи обекти и за изграждане, ремонт или реконструкция на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура; 8.14. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3, неразделна част от настоящата заповед; 8.15. отводняване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на находищата на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 3, неразделна част от настоящата заповед; 8.16. извеждане на сечи и изнасяне на мъртва дървесина в находищата на вида *Dicranum viride*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на местообитанията на вида; 8.17. добив на дървесина в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.18. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата 33 е 219 756,79 ha, от която подходящите местообитания е 35364.51 ha, а потенциалните местообитания е 59849.55 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони:

Цялата западна граница на 33 BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан припокрива границата с Република Сърбия и граничи със защитена територия „Stara planina“ в съседната държава.²⁹

²⁹ <https://cloud.gdi.net/visios/zzps?service=ZZPS&layerid=4&where=OBJECTID%3D80&showresults=1>

Значима контактна зона, където е установявана многократно алпийската розалия е цялата гранична зона на Западна Стара планина, както в буковия пояс, така и в северните подножия на Западен Предбалкан.

96) Наименование и код на 33

BG0001042 Искърски пролом - Ржана

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картирание и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед №РД-275 от 31.03.2021 г., бр. 43/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, долини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни оградни и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. палене на огън, благоустрояване, елек- 2. палене на огън, благоустрояване, елек- . палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания освен: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 8.17. извеждане на сечи в природно место- извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение: за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата 33 е 22 693,73 ha, от която подходящите местообитания е 5063.00 ha, а потенциалните местообитания е 8951.39 ha.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

97) Наименование и код на ЗЗ

BG0001375 Острица

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД- 321 от 31 март 2021г., бр. 52/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. издаване на разрешения за строеж и всякакво строителство в находищата на вида Имануелова метличина (*Centaurea immanuelis-loewii*), определени с координатен регистър съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползване на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконовни нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство; забраната не се прилага за ремонт и реконструкция на съществуващи обекти и за изграждане, ремонт или реконструкция на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура; 8.4. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1, и в находищата на вида Имануелова метличина (*Centaurea immanuelis-loewii*), определени с координатен регистър съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.5. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.6. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.7. разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на находищата на вида Имануелова метличина (*Centaurea immanuelis-loewii*), определени с координатен регистър съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед; 8.8. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.9. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.10. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, елифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.11. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.12. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.13. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.16. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 4430,40 ha, от която подходящите местообитания е 369.91ha, а потенциалните местообитания е 803.22 ha.

----- www.eufunds.bg -----

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

98) Наименование и код на ЗЗ

BG0001386 Яденица

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД- 322 от 31 март 2021г., бр. 52/2021 г. на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други в оди и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.12. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.13. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.14. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0* с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.15. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 16 933,71 ha, от която подходящите местообитания е 3078,79 ha, а потенциалните местообитания е 6788,77 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

99) Наименование и код на ЗЗ

BG0001389 Средна гора

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 3 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-274 от 31.03.2021 г., бр. 43/2021 на Държавен вестник:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1, освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни; 8.13. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.14. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 110 373,64 ha, от която подходящите местообитания е 37 015,70 ha, а потенциалните местообитания е 55 026,58 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

100) Наименование и код на ЗЗ

BG0001307 Плана

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-1307-122-2007.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 2785.71 ha, от която подходящите местообитания е 354.79 ha, а потенциалните местообитания е 701.13 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

101) Наименование и код на ЗЗ

BG0000134 Чокльово блато

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – не са установени находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед No.РД-377 от 15.05.2020 г., бр. 50/2020 на Държавен вестник 2-2-134-377-2020;

1.Забранява се провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;2. Забранява се движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързата извън съществуващите пътища; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 3. Забранява се промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 4. Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива; 5. Забранява се употреба на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите; 6. Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди в тези територии освен разрешените за биологично производство и при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 7. Забранява се използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фонните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8. Забранява се палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 9. Забранява се използването на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 10. Забранява се добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза за старост вследствие на природни бедствия и каламитети; 11. Забранява се паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 282.01 ha, от която подходящите местообитания е 10.49 ha, а потенциалните местообитания е 78.30 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

102) Наименование и код на 33

BG0000308 Верила

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище на вида в 33.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед No.РД-337 от 31.03.2021 г., бр. 54/2021 на Държавен вестник 2-2-308-337-2021;

1. Забранява се провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 2. Забранява се движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизираните територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изоброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 3. Забранява се търсене и проучване на обшироразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на обшироразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 4. Забранява се промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 5. Забранява се разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 6. Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 7. Забранява се употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8. Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 9. Забранява се използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фонните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 10. Забранява се използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 11. Забранява се палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 12. Забранява се добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 13. Забранява се паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 14. Забранява се извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0* с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 15. Забранява се изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата 33 е 6443.42 ha, от която подходящите местообитания е 836.25 ha, а потенциалните местообитания е 1942.87 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

103) Наименование и код на 33

BG0000314 Ребро

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед No.РД-1019 от 17.12.2020 г., бр. 17/2021 на Държавен вестник 2-2-314-1019-2020;

1. Забранява се провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 2. Забранява се движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 3. Забранява се търсене и проучване на обширнопространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на обширнопространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 4. Забранява се постоянно съхраняване и депониране на отпадъци; 5. Забраняват се дейности, свързани с отводняване и коригиране на реки, дерета и други естествени водни обекти, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; 6. Забранява се промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 7. Забранява се употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8. Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; 9. Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 10. Забранява се палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 11. Забранява се използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 12. Забранява се използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 213.39 ha, от която подходящите местообитания е 9.94 ha, а потенциалните местообитания е 30.65 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

104) Наименование и код на ЗЗ

BG0000501 Голяма Камчия

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-501-122-2007.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 216.69 ha, от която подходящите местообитания е 4.06 ha, а потенциалните местообитания е 11.46 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

105) Наименование и код на ЗЗ

BG0000601 Каленска пещера

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-601-122-2007.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 377.38 ha, от която подходящите местообитания е 20.82 ha, а потенциалните местообитания е 42.19 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

106) Наименование и код на ЗЗ

BG0000617 Река Палакария

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Решение No.802 от 04.12.2007 г., бр. 107/2007 на Държавен вестник 2-2-617-802-2007.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

----- www.eufunds.bg -----

Общата площ на цялата ЗЗ е 3006.73 ha, от която подходящите местообитания е 2.66 ha, а потенциалните местообитания е 5.99 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

107) Наименование и код на ЗЗ

BG0000301 Черни рид

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установено е 1 находище на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед No.РД-338 от 31.03.2021 г., бр. 54/2021 на Държавен вестник 2-2-301-338-2021;

Забранява се провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 2. Забранява се движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 3. Забранява се търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 4. Забранява се промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 5. Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 6. Забранява се употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 7. Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8. Забранява се използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 9. Забранява се използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 10. Забранява се постоянно съхраняване и депониране на отпадъци; 11. Забранява се палене на стърнища, сголове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 12. Забранява се изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 858.45 ha, от която подходящите местообитания е 833.82 ha, а потенциалните местообитания е 843.92 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

108) Наименование и код на ЗЗ

BG0001043 Етрополе - Байлово

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 2 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед No.РД-275 от 31.03.2021 г., бр. 43/2021 на Държавен вестник 2-2-1043-275-2021.

1. Забранява се провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 2. Забранява се движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 3. Забранява се промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 4. Забранява се разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 5. Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 6. Забранява се търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесийните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 7. Забранява се употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8. Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 9. Забранява се използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 10. Забранява се използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 11. Забранява се палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 12. Забранява се палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 13. Забранява се провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите - 1 март до 30 юни; 14. Забранява се добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 15. Забранява се паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 16. Забранява се изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 27448.25 ha, от която подходящите местообитания е 6287,03 ha, а потенциалните местообитания е 13052,6 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

109) Наименование и код на ЗЗ

BG0001017 Кървав камък

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – видът не е установен в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед No.РД-347 от 31.03.2021 г., бр. 57/2021 на Държавен вестник 2-2-1017-347-2021.

1. Забранява се провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища; 2. Забранява се движение на мотоциклети, ATV, UTV и бџгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 3. Забранява се търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие; 4. Забранява се промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 5. Забранява се разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 6. Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 7. Забранява се употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8. Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 9. Забранява се използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фонните концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 10. Забранява се използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 11. Забранява се палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 12. Забранява се палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 13. Забранява се провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите - от 1 март до 30 юни; 14. Забранява се извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 15. Забранява се паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 16. Забранява се добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 17. Забранява се изграждане на пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 17680.37 ha, от която подходящите местообитания е 5792.92 ha, а потенциалните местообитания е 10271.33 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

ЗЗ Кървав камък граничи с Република Сърбия. От граничните зони в ЗЗ Кървав камък, вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е обявен за целеви вид, което изисква от природозащитните държавни органи да опазват стриктно местообитанията на вида и да полагат максимални усилия за неговото установяване и изясняване на природозащитния му статус в тези значими, трансгранични територии.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие

110) Наименование и код на ЗЗ

BG0001493 Централен Балкан - буфер

Целеви вид: алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I” – установени са 7 находища на вида в ЗЗ.

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Заповед № РД-272 от 31 март 2021 г., бр. 46/2021 на ДВ:

В границите на защитената зона се забранява: 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентирани за това места; 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности; 8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; 8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство; 8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синюри, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти; 8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; 8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове; 8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.); 8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми; 8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност; 8.11. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1; 8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни; 8.13. издаване на разрешения за строеж и всякакво строителство в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3, неразделна част от настоящата заповед, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползване на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконовни нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство; забраната не се прилага за ремонт и реконструкция на съществуващи обекти и за изграждане, ремонт или реконструкция на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура; 8.14. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (ст роителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3, неразделна част от настоящата заповед; 8.15. отводняване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на находищата на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 3, неразделна част от настоящата заповед; 8.16. извеждане на сечи и изнасяне на мъртва дървесина в находищата на вида *Dicranum viride*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на местообитанията на вида; 8.17. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета; 8.18. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост; 8.19. изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Оценка на капацитета на защитената зона за опазване на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Общата площ на цялата ЗЗ е 138 416,39 ha, от която подходящите местообитания е 54074.15 ha, а потенциалните местообитания е 81321.25 ha.

Зависимостта им от състоянието на популациите с гранични защитени територии или зони: н/п

----- www.eufunds.bg -----

Таблица № 10-2. Защитени територии от Националната екологична мрежа и съответните им налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) и др.

1. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Витаново
Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (<i>Rosalia alpina</i> Linnaeus, 1758):
1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите; Разработен е план за управление на резервата (2015 г.). Съгласно План за управление на Резерват Витаново, 2015 г., вида алпийска розалия (<i>Rosalia alpina</i> Linnaeus, 1758) има подходящи местообитания и е откриван в по-отдалечени места. Припокриване (частично или пълно): 1. Природен парк: СТРАНДЖА; 2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа.
2. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Боатин
Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (<i>Rosalia alpina</i> Linnaeus, 1758):
1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите. Припокриване (частично или пълно): 1. Национален парк: ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН 2. ЗЗ по двете директиви: Централен Балкан
3. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Букака
Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (<i>Rosalia alpina</i> Linnaeus, 1758):
1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: ШУМЕНСКО ПЛАТО
2. ЗЗ по директивата за местообитанията: Шуменско плато

4. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Бяла крава

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел;
4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Съгласно План за управление на Резерват Бяла крава, 2014г. са установени 2 находища на вида като едното е в близост до резервата (източно от него).

5. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Врачански карст

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел;
4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. ЗЗ по директивата за местообитанията: Врачански Балкан
2. ЗЗ по директивата за птиците: Врачански Балкан

6. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Вълчи дол

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел;
4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. ЗЗ по директивата за местообитанията: Родопи - Източни
2. ЗЗ по директивата за птиците: Студен кладенец

Разработен е План за управление на Резерват Вълчи дол, 2017 г.

Съгласно плана е потвърдено присъствието в границите на резервата на следните защитени видове: *Euplagia quadripunctaria* (Poda, 1761), *Morimus asper funereus* Mulsant, 1863, ***Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758)**, *Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758).

7. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Горна кория

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1.33 по директивата за птиците: Западен Балкан.

Разработен е План за управление на Резерват Горна Кория, 2014 г.

Съгласно плана на територията на резервата попадат пригодни местообитания (но с относително малка площ) за ***Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758)** и Буковия сечко (*Morimus funereus*).

8. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Джендема

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Национален парк: ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН

2. 33 по двете директиви: Централен Балкан

9. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Дупката

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

33 по директивата за птиците: Централен Балкан Буфер.

10. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Еленова гора

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1.33 по директивата за птиците: Западни Родопи

Разработен е План за управление на Резерват Еленова гора, 2014 г.

Съгласно плана има голяма степен на вероятност в резервата да срещат видовете: *Morimus asper funereus*, *Rosalia alpina* (потвърдени в резултат на теренното проучване).

11. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Каменщица

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. 33 по директивата за птиците: Централен Балкан Буфер

Разработен е План за управление на Резерват Каменщица, 2015 г.

Съгласно плана вида *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) се среща на територията на резервата.

12. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Козя стена

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Национален парк: ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН
2. 33 по двете директиви: Централен Балкан

13. Защитена територия от националната екологична мрежа: Резерват Конгура

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. 33 по директивата за местообитанията: Беласица

Разработен е План за управление на Резерват Конгура, 2016 г.

Съгласно плана има голяма степен на вероятност в резервата да се среща вида *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758).

14. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Купена

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно): 33 по директивата за птиците: Западни Родопи

Разработен е План за управление на Резерват Купена (2016 г.), където се посочва, че по време на инвентаризацията са потвърдени 10 вида безгръбначни животни от които и *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758).

15. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Кутелка

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СИНИТЕ КАМЪНИ;
2. ЗЗ по директивата за местообитанията: Сините камъни;
3. ЗЗ по директивата за птиците: Сините камъни – Гребенец.

Разработен е План за управление на Резерват Кутелка (2015 г.), съгласно който вида е с ефективно заето местообитание в района на резерват „Кутелка“.

16. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Лешница

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Природна забележителност: БИГОРОВАТА СКАЛА;
2. ЗЗ по директивата за птиците: Централен Балкан Буфер.

В плана за управление на Резерват Лешница (2015 г.), вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е приоритетен за резервата и е обект на специални мерки.

17. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Ореляк

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

ЗЗ по директивата за птиците: Пирин буфер

Разработен е План за управление на Резерват Ореляк (2016 г.) Съгласно информация от него, следва да се вземе предвид, че източник на данни за присъствието на видовете е Проект „Картирание и определяне на

природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” с обхват Среден Пирин – Али ботуш (BG0001028). Вида е установен в непосредствена близост до резервата.

18. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Орлицата

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758)::

В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

ЗЗ по директивата за птиците: Котленска планина.

Разработен е План за управление на Резерват Орлицата (2015 г.), където е споменато, че алпийска розалия (*Rosalia alpina*) има благоприятни местообитания в резервата според данните на проекта „Картирание и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I”, но видът е открит само с едно находище в ЗЗ „Котленска планина” на около 12 km от резервата и наличието на вида в резервата трябва да се потвърди със системно проучване. Също така вида е включен във видове, които трябва да бъдат обект на специални мерки.

19. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Пеещи скали

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Национален парк: ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН
2. ЗЗ по двете директиви: Централен Балкан

20. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Риломонастирска гора

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Разработен е План за управление на резерват Риломанастирска гора 2015-2024г. Вида е включен в Приложение 1.15, Табл.1.15-2 Списък на конзервационно значимите таксони безгръбначни животни в Резерват Риломанастирска гора.

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: РИЛСКИ МАНАСТИР
2. ЗЗ по двете директиви: Рила
3. ЗЗ по двете директиви: Рилски манастир

21. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Северен Джендем

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Национален парк: ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН
2. ЗЗ по двете директиви: Централен Балкан

22. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Силкосия

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за местообитанията: Странджа
3. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа.

Според разработения План за управление на Резерват Силкосия, чрез теренни проучвания вида е установен на територията на резервата.

23. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Соколна

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Национален парк: ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН
2. ЗЗ по двете директиви: Централен Балкан

24. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Средока

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

Разработен е План за управление на Резерват Средока (2015г.), където е описано, че при анализът на наличните местообитания в резервата и установяването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) в относителна близост, дава основание да се предположи че този вид, вероятно се срещат в резервата.

25. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Стара река

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Национален парк: ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН
2. ЗЗ по двете директиви: Централен Балкан
3. ЗЗ по директивата за птиците: Централен Балкан Буфер

26. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Узунбоджак

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Разработен е План за управление на резервата (2017 г.). По време на теренните проучвания за разработване на ПУ (2014 г.) вида е констатиран в близост до резервата. Предвид подходящите местообитания, се предполага, че вида се среща и в резервата.

Припокриване (частично или пълно): 1. Природен парк: СТРАНДЖА; 2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа.

27. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Стенето

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

Припокриване (частично или пълно):

1. Национален парк: ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН
2. ЗЗ по двете директиви: Централен Балкан

28. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Тисовица

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

1. Природен парк: СТРАНДЖА
2. ЗЗ по директивата за птиците: Странджа

Разработен е План за управление на Резерват Тисовица (2017 г.). Според плана вида е откриван в относителна близост до територията на реезервата, което дава основание да се предположи, че вероятно се среща и в резервата. **Алпийската розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758)** е включена в точка от плана "Видове, които трябва да бъдат обект на специални мерки".

29. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Църна река

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Припокриване (частично или пълно):

ЗЗ по директивата за птиците: Осогово

Присъствието на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) се нуждае от потвърждение.

30. Защитена територия от националната екологична мрежа Резерват Червената стена

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите.

Разработен е План за управление на резервата (2015 г.).

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Добростан.

31. Защитена територия от националната екологична мрежа Национален парк Пирин

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. Поддържане разнообразието на екосистемите и защита на дивата природа;
2. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие в екосистемите;
3. Територии с режим на строга защита резервати - 16%
4. Територии с временен статут на строга защита - 3,1%
5. Територии с направляван режим.

Припокриване (частично или пълно):

1. Резерват: БАЮВИ ДУПКИ - ДЖИНДЖИРИЦА
2. Резерват: ЮЛЕН
3. ЗЗ по двете директиви: Пирин
4. ЗЗ по директивата за местообитанията: Кресна - Илинденци

Разработен План за управление на Национален парк Пирин (2004 г.), подлежащ на актуализиране.

32. Защитена територия от националната екологична мрежа Национален парк Рила

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. Поддържане разнообразието на екосистемите и защита на дивата природа;
2. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие в екосистемите;
3. Територии с режим на строга защита резервати - 20%
4. Територии с временен статут на строга защита - 3,1%
5. Територии с направляван режим
6. Предоставяне на възможности за развитие на научни, образователни и рекреационни дейности и развитие на екотуризъм

Разработен План за управление на Национален парк Рила (2001 г.), подлежащ на актуализиране.

Припокриване (частично или пълно): 1. Резерват: ИБЪР; 2. Резерват: ПАРАНГАЛИЦА; 3. Резерват: СКАКАВИЦА; 4. Резерват: ЦЕНТРАЛЕН РИЛСКИ РЕЗЕРВАТ; 5. ЗЗ по двете директиви: Рила.

33. Защитена територия от националната екологична мрежа Национален парк Централен Балкан

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. Територии с режим на строга защита резервати - 28%

Разработен План за управление на Национален парк Централен Балкан (2016 г.)

Припокриване (частично или пълно): 1. Резерват: БОАТИН; 2. Резерват: ДЖЕНДЕМА; 3. Резерват: КОЗЯ СТЕНА; 4. Резерват: ПЕЕЩИ СКАЛИ; 5. Резерват: СЕВЕРЕН ДЖЕНДЕМ; 6. Резерват: СОКОЛНА;

7. Резерват: СТАРА РЕКА; 8. Резерват: СТЕНЕТО; 9. Резерват: ЦАРИЧИНА; 10. 33 по двете директиви: Централен Балкан.

34. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Ардачлъка

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

Припокриване (частично или пълно): 33 по директивата за птиците: Котленска планина

Разработен е План за управление на Поддържан Резерват Ардачлъка (2017 г.), където вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е включен в точка “Видове, обект на специални мерки”.

35. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Богдан

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Изваждане на паднала маса в резултат на природни бедствия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

Припокриване (частично или пълно):

1. 33 по директивата за местообитанията: Средна гора
2. 33 по директивата за птиците: Средна гора

Разработен е План за управление на Поддържан резерват Богдан (2015 г.), липсват данни за вида.

36. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резервапроход

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

Припокриване (частично или пълно):

1. 33 по директивата за местообитанията: Камчийска и Еменска планина

2. 33 по директивата за птиците: Камчийска планина

37. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Калфата

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

38. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Киров дол

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

Разработен е План за управление на защитената територия (2006 г.). Вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е констатиран в територията на резервата.

39. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Конски дол

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

Разработен е План за управление на защитената територия (2006 г.).

40. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Момин град

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2.

Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

41. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Савчов чаир

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758): :

До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита; 4. Извеждане на отгледни сечи в културите.

Разработен е План за управление на защитената територия (2013).

42. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Сини бряг

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758): :

До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита;

Разработен е План за управление на защитената територия (2015). Безгръбначната фауна на резерват „Сини бряг“ не е проучена, но вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) е включен във видовете, които трябва да бъдат обект на специални мерки.

43. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Тъмна гора

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758): :

До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита;

Според разработения План за управление на защитената територия (2006), вида е констатиран на територията на резервата.

44. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържан резерват Училищна гора

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

До утвърждаване на план за управление в поддържаения резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

Припокриване (частично или пълно):

33 по директивата за местообитанията: Бебреш

Разработен е План за управление на защитената територия (2015), като вида е включен като застрашен.

45. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържаен резерват Хайдушки чукар

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

До утвърждаване на план за управление в поддържаения резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

46. Защитена територия от националната екологична мрежа Поддържаен резерват Шабаница

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

До утвърждаване на план за управление в поддържаения резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Извеждане на санитарни сечи при съхнене на повече от 5% от дървостоя; 2. Поддържащи и възстановителни мероприятия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

Припокриване (частично или пълно):

33 по директивата за птиците: Триград-Мурсалица

Разработен е План за управление на защитената територия (2005 г.).

47. Защитена територия от националната екологична мрежа Природен парк Беласица

Налични режими, от значение за опазването на вида алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758): :

1. Забранява се извеждане на сечи с изключение на санитарни, в частта от природния парк, включваща отдели 5 (з, и, к, л, м), 6 (к), 9 (д, е), 10 (д, е, ж, з, и), 11 (д, е), 92, 95, 96, 97 (а), 100, 101

(в, г, д, е) по лесоустройствен проект на Държавно лесничество - гр. Петрич, от 1999 г.; 2. Забранява се внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове;

3. Забранява се паша на кози освен на определени за това места; 4. Забранява се събиране на вкаменелости и минерали, увреждане на скални образувания; 5. Забранява се замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци; 6. Забранява се бивакуване и палене на огън извън определените места; 7. Забранява се добив на полезни изкопаеми по открит способ; 8. Забранява се добив и първична преработка (обогатяване) на метални полезни изкопаеми чрез прилагане на химически и химико-бактериологични методи и цианиди; 9. Забраняват се дейности и строителство, които не са разрешени със заповедта за обявяване на парка, плана за управление на парка и устройствените и технически планове и проекти; 10. Забранява се събиране на редки, ендемитни, реликтни и защитени видове, освен за научни цели; 11. Забраняват се други дейности, определени със заповедта за обявяване на защитената територия и с плана за управление.

Припокриване (частично или пълно):

ЗЗ по директивата за местообитанията: Беласица

Разработен е План за управление на защитената територия (2016)

48. Защитена територия от националната екологична мрежа Природен парк Витоша

Налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. Забранява се ловуването извън границите на ГС "Витошко";
2. Забранява се безпокоенето на дивите животни, а така също събирането и унищожаването на яйцата на птиците и повреждането на гнездата им;
3. Забранява се късането на цветя, чупенето на клони, както и други дейности, с които се поврежда растителността;
4. Забранява се извеждането на сечи освен санитарни и отгледни до приемането на устройствен проект;
5. Забранява се събирането на билки и горски плодове за търговски и промишлени цели.
Припокриване (частично или пълно): Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА ДУХЛАТА; Резерват: БИСТРИШКО БРАНИЩЕ; Резерват: ТОРФЕНО БРАНИЩЕ; ЗЗ по двете директиви: Витоша.
Разработен е План за управление на защитената зона (2005-2014 г.).

49. Защитена територия от националната екологична мрежа Природен парк Българка

Налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Забранява се извеждане на голи сечи във високостъблени гори, с изключение на тополовите, а в издънкови гори - с площ по-голяма от 3 хектара; 2. Забранява се внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове; 3. Забранява се паша на кози освен на определени за това места; 4. Забранява се събиране на вкаменелости и минерали, увреждане на скални образувания; 5. Забранява се замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци; 6. Забранява се бивакуване и палене на огън извън определените места; 7. Забранява се добив на полезни изкопаеми по открит способ; 8. Забранява се добив и първична преработка (обогатяване)

на метални полезни изкопаеми чрез прилагане на химически и химико-бактериологични методи и цианиди; 9. Забраняват се дейности и строителство, които не са разрешени със заповедта за обявяване на парка, плана за управление на парка и устройствените и технически планове и проекти; 10. Забранява се събиране на редки, ендемитни, реликтни и защитени видове, освен за научни цели.

Припокриване (частично или пълно):

1. Защитена местност: МЕХЧЕНИЦА - ЙОВОВЦИ
2. Защитена местност: СТОЛИЦА
3. Защитена местност: СТУДЕНИЯТ КЛАДЕНЕЦ
4. Природна забележителност: ВИКАНАТА СКАЛА
5. Природна забележителност: СКАЛЕН ВЕНЕЦ-МЕСТНОСТ МЪХНАТИТЕ СКАЛИ
6. ЗЗ по двете директиви: Българка

Разработен е план за управление на защитената територия. Вида **алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758)** е един от знаковите представители на безгръбначната фауна, за чието опазване трябва да бъдат прилагани специални мерки. Популацията му в парка е от изключително значение.

50. Защитена територия от националната екологична мрежа Природен парк Врачански Балкан

Налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) :

1. В границите на природния парк се забранява паркирането на моторни превозни средства;
2. Забранява се късането на цветя;
3. Забранява се ловуването извън определените с устройствения проект райони;

Припокриване (частично или пълно):

Защитена местност: БОРОВ КАМЪК

2. Защитена местност: ВЕЖДАТА
3. Защитена местност: ВОЛА
4. Защитена местност: ЛАКАТНИШКИ СКАЛИ
5. Природна забележителност: ВРАТЦАТА
6. Природна забележителност: ЛЕДЕНИКА - ПЕЩЕРА
7. Природна забележителност: НОВАТА ПЕЩЕРА
8. Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА ТЕМНАТА ДУПКА - С. МИЛАНОВО
9. Природна забележителност: РИТЛИТЕ
10. ЗЗ по директивата за местообитанията: Врачански Балкан
11. ЗЗ по директивата за птиците: Врачански Балкан

Разработен е План за управление на защитената територия (2006 г.)

51. Защитена територия от националната екологична мрежа Природен парк Рилски манастир

Налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) :

1. Забранява се строителството освен предвиденото в плана за управление и свързано с нуждите на администрацията, научната и образователната дейност, туризма, животновъдството (заслони) и поддържането на горски пътища; 2. Забранява се повреждането на скални дървета и храсти и брането на цветя, както и умишленото безпокойство на диви животни; 3. Забранява се пашата на кози; 4. Забранява се употребата изкуствени торове и химически средства за растителна защита; 5. Забраняват се голите сечи и залесяването с неприсъщи за района или горско-растителните пояси видове, както и със семенен и посадъчен материал, произхождащ от друг район; 6. Забранява се събирането на билки, горски плодове и гъби в количества и по начин, които водят до тяхното унищожаване или вредят на тяхното възобновяване; 7. Забранява се залагането на капани, употребата на отрови и упойващи вещества при регулиране числеността на дивите животни. 8. Разрешава се сенокоса и пашата на селскостопански животни (без кози) в пасищата и ливадите; 9. Разрешава се преминаването на селскостопански животни по определени прокари; 10. Разрешава се събирането на билки, горски плодове и гъби в количества, по райони, както и по начини, определени с плана за управление и устройствения проект на парка; 11. Разрешава се възобновяването, отглеждането и подобряването на комплексните защитни функции и санитарното състояние на горите; 12. Разрешава се регулирането числеността на диви животни, когато те застрашават съществуването на други видове или на екосистемите с деградационни процеси или здравословно състояние на собствените им популации с разрешение на администрацията на парка след съгласуване с МЗГ, МОСВ и БАН; 13. Разрешава се риболова в определените с плана за управление участъци.

Припокриване (частично или пълно):

1. Резерват: РИЛОМАНАСТИРСКА ГОРА
2. 33 по двете директиви: Рила
3. 33 по двете директиви: Рилски манасти

Разработен е План за управление на защитената територия (2004-2013 г.).

52. Защитена територия от националната екологична мрежа Природен парк Русенски лом

Налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) :

1. Забранява се ловуване с изключение на подборен лов в периода септември-януари в отдели по ландшафтна таксация - 2001 г., на площите на природния парк от ДЛ Русе: 36,37,68,69,70, и лов на хищници - лисици, чакали, скитащи кучета;
  2. Забраняват се минно-геоложки и други дейности, с които се изменя естествения облик на местността и/или водния й режим;
  3. Забранява се пашата на кози;
  4. Забранява се късането на цветя, събирането на билки и горски плодове за търговски и промишлени цели;
  5. Забранява се повреждането на скалните църкви и други исторически обекти;
  6. Забранява се създаването на пчелини и паленето на огън извън местата, определени с плана за управление;
  7. Забранява се използване на химически средства за растителна защита.
- Разработен е План за управление на защитената територия (2005 г.)

Припокриване (частично или пълно): 33 по директивата за птиците: Ломовете

53. Защитена територия от националната екологична мрежа Природен парк Сините камъни

Налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) :

1. Забранява се ловуването и преследването на животни, събиране и унищожаване на яйцата на птиците, както и повреждане на гнездата им;
2. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни и отгледни до приемането на устройствения проект;
3. Забранява се използването на каквито и да е взривни вещества;
4. Забранява се провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се изменя ландшафта.

Припокриване (частично или пълно): 1. Природна забележителност: ВЕКОВНА БУКОВА ГОРА В М. КУШБУНАР; 2. Природна забележителност: ЗМЕЕВИ ДУПКИ; 3. Природна забележителност: ТРИТЕ ПЕЩЕРИ - ХАЙДУШКАТА, БЪЧВАТА, ПЕСЧЕНИК; 4. Природна забележителност: ХАЛКАТА; 5. Резерват: КУТЕЛКА; 6. 33 по директивата за птиците: Сините камъни – Гребенец.

54. Защитена територия от националната екологична мрежа Природен парк Странджа

Налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758) :

1. Забранява се събиране, съхранение и обезвреждане на опасни отпадъци, включени в каталога на ПМС № 153 от 1993 г. (приложение № 1);
2. Забранява се внасянето на всякакви отпадъци;
3. Забранява се внасянето на чуждоземни диви растителни и животински видове, подвидове и форми;
4. Забранява се сечищната форма на стопанисване на високо-стеблените букови гори с подлес от зеленика;
5. Забранява се ползване на дивите растителни и животински ресурси в размери и по начини, които да застрашават съществуването на видове, да намаляват биологичното разнообразие или да нарушават нормалното функциониране на природните екосистеми.

Припокриване (частично или пълно): 1. Защитена местност: БОСНА; 2. Защитена местност: ВЕЛЕКА; 3. Защитена местност: ДОКУЗАК; 4. Защитена местност: ЕСТЕСТВЕНО НАХОДИЩЕ НА ПИРЕН (*Erica arborea*) В М. ДЯДО ВЪЛЧО; 5. Защитена местност: КРИВИНИЗОВО; 6. Защитена местност: КЪЛКАТА; 7. Защитена местност: МАРИНА РЕКА; 8. Защитена местност: МОРЯНЕ; 9. Защитена местност: НЕВЕСТИН ГРАД; 10. Защитена местност: ПАРОРИЯ

11. Защитена местност: ПЕТРОВА НИВА; 12. Защитена местност: РУДЕНОВО; 13. Защитена местност: СИЛИСТАР; 14. Защитена местност: СТРАНДЖАНСКА ЗЕЛЕНИКА; 15. Защитена местност: СТРАНДЖАНСКИ ДЪБРАВИ; 16. Защитена местност: УСТИЕТО НА РЕКА ВЕЛЕКА; 17. Природна забележителност: ГРАДИЩЕТО - ест. находище на синя хвойна; 18. Природна забележителност: НАКОВО КЛАДЕНЧЕ; 19. Природна забележителност: НАХОДИЩЕ НА СТРАНДЖАНСКИ ДЪБ

ЛЪЖНИК в м.Конаджика; 20. Природна забележителност: ПЕЩЕРА И ИЗВОРИТЕ НА Р.МЛАДЕЖКА, м.Калето; 21. Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА ЕЛЕНИНА ДУПКА; 22. Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА МАХАРАТА В МЕСТНОСТ САРПИЯ; 23. Природна забележителност: СКАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ В М. КАМЕНСКА БЪРЧИНА; 24. Резерват: ВИТАНОВО; 25. Резерват: СИЛКОСИЯ; 26. Резерват: СРЕДОКА; 27. Резерват: ТИСОВИЦА; 28. Резерват: УЗУНБОДЖАК; 29. 33 по директивата за местообитанията: Странджа; 30. 33 по директивата за птиците: Странджа.

55. Защитена територия от националната екологична мрежа Природен парк Шуменско плато

Налични режими, от значение за опазването на алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

1. Забранява се ловуването, събирането и унищожаването на яйца на птици и повреждането на гнездата им;
2. Забранява се употребата на каквито и да е взривни вещества;
3. Забранява се провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се изменя ландшафтът.
4. Забранява се паленето на огън освен на определените за тази цел места
5. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя ландшафта
6. Забранява се всякакво строителство, освен предвиденото в паркоустройствения проект
7. Разрешава се на територията на парка да се провеждат ловно-стопански мероприятия за увеличаване и подпомагане развитието на полезния дивеч.

Разработен е План за управление на защитената територия (2011 г.). В плана е предвидено прилагане на мерки по Natura 2000 с цел опазване на старите горски масиви от изсичане и защита на основните територии на обитание на видовете от които и алпийска розалия (*Rosalia alpina* Linnaeus, 1758):

Припокриване (частично или пълно): Резерват: БУКАКА.